

hoc est ad mentes archigenis qui ptulit vigesima
 prima magis cretica. fa 2° dies cretici non sunt
 assignandi cu prescissione hore vnus. ista 2° p3 qz
 aspectus creticus no tm durat per horā. sed nota
 bili tempore ante complementum quadre z post
 puta totū p tēpus transitus septez graduuz vt di
 xit. tertia suppositio. Ex ista pclusioe sequitur bene
 z no sine cā ypo. p. i. epydi. in iis istoz morbozū
 non locutus fuisse cū prescissione imo addēdo istū
 terminum circa vnde dicit terminatur circa quar
 tam z sic de alijs suis modis loquendi. 2° cōclu
 sio contingit aliquādo merito aspectus motus lu
 ne consequentis. sextā esse creticam ad bonam. pi
 batur qz ptingit in 6° perueniri ad aspectum 4^m.
 qui est causa bone z laudabilis crisis. z ass^m p3 ex
 dicitis in suppone. quarta z qnta. z tu computan
 do ex hoc ordine quartas huius mensis pagratō
 nis inuenies creticas radicales z indicatiuas. p
 te. z quomodo septimane prime sunt se iungende
 z se coniungende z tertia cum quarta se iungen
 de vt dies cretici. per acōmodationem inuentant.
 z vide quomodo septimane medicinales no sunt
 complete. Ex quibus p3 etiaz causa multe variet
 tatis que videtur cotidie. naz videbimus qñqz in
 fine 6°. laudabiliter creticare z qñqz in principio
 octaue. dz tm ad modum grossuz loquendi medi
 coz tribui diei septime z fini prime septimane q
 ponitur a medico ex cā dicta. Contra istā po
 sitionē sūt aliq̄ue rationes. Et primo ratio gal. cō
 tra assignationez mensis pagratōis z ista soluitur
 qz non cōceditur a gal. absolute magis creticaz ef
 se. 20. q̄. 21. Itā ypo. in epidī. dixit d. 21. z in prono
 sticis de. 20. z vtraqz est accipienda pro vera creti
 ca sed non cū exclusionē alterius. 2° ptra hanc
 positionem arguitur qz tunc sequeretur. q. 4. i. ef
 set magis cretica z. 82. z non. 40. z. 80. ptra ypo.
 in locis dicitis. hic dicitur pcedendo pclusionē. Et
 dicitur qz no repugnat mēti ypo. q non loq̄tur cū
 prescissione. sed addit circa z ita nominat specialit
 in numero magis pfecto. 3° ptra hanc positionē
 arguitur. Seq̄ ex positione qz in. 20. nihil esset de
 die cretica radicali aut quasi nihil. pñs ptra ipsuz
 z pbat pñs. z suppono qz illa die nihil sit de cre
 tica radicali in qua no est planeta puta luna in ali
 quo gradu de tota latitudine aspectus quez crisis
 sequitur. Suppono fo qz cū luna transiit tres 4^{or}
 circuli zodiaci est luna in medio latitudinis aspe
 ctus hoc p3 ex dicitis in suppositione 3°. 3° sup
 pono qz in viginti diebus cū dimidio pplens tres
 quarte mensis pagratōis. h dicit positio. Tunc
 arguitur sic per totā diē. 2 i. erit in latitudine aspe
 ctus quadrature. ḡ tota. 2 i. erit cretica radicalis. z
 qz in die. 20. vt pstat aut nullo mō. aut paucissimo
 tpe stabit i illis gradibus seq̄ qz. 20. aut nihil aut
 par h3 de cretica radicali z sic si cōputes. 28. erit
 tota vel quasi cretica radicalis. nā i fine 3° p̄ diei
 28. erit luna in cētro latitudinis p̄iuctiois z p duo
 decim horas postea z plus cū no transeat. 7^m gra
 dus i medio die. ḡ saltē. z o. hore. z 8. erunt cretice

z no nisi 4^{or}. hore. 27. pñs p̄ ypo. z oēs z isto 15°
 plus h3 de cretica q̄. 14. cui^o opp^m dicit. nā cētz
 oppōnis ē in. i. 4. die ante pplementū eius p octo
 horas. Et cū. xii. hore ante fuit luna in aspcū op
 positiois z. xii. postea erit. z sic. i. 5. h3 quatuor ho
 ras de cretica z no. i. 3. qz illa nihil h3 z piter octa
 ua plus haberet de cretica q̄ 6°. vt p3 calculanti.
 Ad ista at z reliqua dimitto rñones inq̄sitori dili
 gēti. z in hoc sit finis dubij. Cōtemplaria. 3°. 2°
 affōi ē ista dies. x. i. ē indicatiua. i. 4. pbat ita se h3
 i. i. ad. i. 4. sicut quarta ad septimā. ḡ. zc. ass^m p3 qz
 x. i. ē quarta se septimāe. z p pñs ita se h3 ad sep
 timanā eiusdē sicut. quarta p̄ ad 7as. pme. Itō
 hic qz 13. 7ª sit cretica tm multotiens indicat qd fu
 turz sit maxime qz tm principalius h3 creticare q̄z
 indicare. iō no ponit inter indicatiuas. sed a digni
 ori dī radicalis. Itō. fo qz cā istā pclusionē veri
 ficās ē eadē cū verificāte p̄maz affōi. Cōtēpla
 ria vero rursus. 2° quarta ē ista. i. 7. dies ē indica
 tiua. xx. pbat. ista ē. quarta. a. i. 4. z p pñs. quar
 ta 3^e ebdomade. Et iō sicut. x. i. est indicatiua ita.
 i. 7. est indicatiua. probatur secundo qz illa est septi
 ma. ab. x. i. ergo est indicatiua sicut. x. i. consequē
 tia tenet. qz sicut cretice seinuicem consequuntur p
 septimanas ita etiam indicatiue istius conclusio
 nis vigor z probatō maxime. cognoscitur ex dubio
 precedente. Nota tamen vltra ea que supra di
 cta sunt qz indicatiua non tantum indicat si futu
 ra est crisis aut non. Sed qualis vtrum bona vel
 mala erit crisis. Et vtrum per sudorem vel fluxuz
 sanguinis vel vomitum aut alium motum plura
 essent hic dicenda que ex proposito tamquam ni
 mis longa z non necessaria expositioni dimitto.
 ad presens.

Hic intendit nuntios dies

Gal. in isto commento facit quatuor. Primo po
 nit in generali sententiam afforismi. Secundo spe
 tialiter ipsum exponit quo ad tres conclusiones.
 Tertio declarando secundam conclusionem do
 cet modum coniungendi vel separandi septima
 nas secundum medicos. Quarto confirmat dicta
 auctoritate ypo. ibi secunda. quorum numerum.
 ibi tertia. Sed tamen hec septimana. ibi quarta.
 sufficit igitur tantum. De prima dicit qz hic quas
 dam dies nuntiatiuas ypo. enumerat que dies se
 protendentes futuras crises z vocantur aut nun
 tiatiui aut monstratiui ab eo in pronosticis. De p
 te secunda dicit qz ypo. vult horum dierum nume
 rum esse quartanarium a principio septimane ita
 qz quilibet eozuz est quartus sue ebdomade z di
 uiditur ebdomada bifariam iste est modus. verbū
 gra. quartus est nunciatiuus. 7. z. xi. xiiij. z. i. 7.
 xx. ita qz dimidia septimana per medium dies ei^o
 quartus est ille qui est nunciatiuus. De parte ter
 tia dicit qz in computo septimanarum tertia est cō
 iungenda se hoc modo. qz decimus quart^o ē finis
 se z principiu 3^e. 13. fa non est coniuncta prime
 hoc modo. z hoc qz in. xx. die vult terminari tres

ebdomadas et hoc quare factum sit dicit se ostendisse in libro de crisi et quod est manifestum et probatum multis experimentis et narratione eorum. De quibus y. meminit quod hic per breuitatem non narrat. Sed ille tres ebdomade terminant in 20. die et ita de tertijs intelligat in 60. et hec experimeta dicit esse probata. De parte quarta declarat quod dixit auctoritate ypo. in 3. pronosticorum textu prometi primi et si. et tertij que textu vide in prometo per te et iunge cum textu pronosticorum: et videbis.

25

Stiue quartane. Ipo. in affo in/

redit tres conclusiones. ibi fa. Autupnales ibi 3. longissime. 1. 2. affo est ista quartane estiuales plurimum sunt breues. 3. probat sic. cum breuitat morbi sunt in estate fortiores quam in alijs temporibus et cetera. Assumitur 3. quod si morbus est mortalis virtus in estate est debilior et citius succubet si saluber tunc humor estatis est subtilior. et pora magis apti et aer iuuas ad resoluendum. igitur omni modo ut plurimum cum breuitatis morbi et precipue malis sunt in estate fortiores huius affo concordia colligenda est prima quartana cum quartana et pluries alibi. Circa hanc affo notandum primo quod quartana dicitur estiuua duobus modis aut quod in estate exis. aut quod in estate incipiens et utroque modo hanc veritatem apertus. Non solum quod per quartana intelligere debemus non tamen quartana interpolata. de 4. in quartum die affligente. Sed omnem febrem a materia melancolica putrida pendente quam materia merito loci ubi putrescit. et natura eius est apta de 4. in 4. aut poris mare aut manifeste exacerbare egrotate. Et ideo talis paroxysmus est quartana. esto quod non redeat de 4. in 4. Non 3. quod motus quartane variat. nam quodam est continua. quodam interpolata. quodam pedes a materia naturali putrescente. quodam a materia genita per putrefactionem et adustionem alicuius vel aliquorum humorum vel modorum et isti sunt multi motus ut quodam per adustionem sanguinis. quodam colere et cetera. Non 4. istas quartanas dicit breues in passionibus ad quartanas hyemales aut aliorum temporum. et hoc aliorum posita pitate. Et ideo dicitur ut plurimum. quod non seruata pitate aliorum contingit quibusque oppositum. 5. nota. casus breuitatis morbi precipue malis et a materia dependente siue sit ex parte materiae a qua pendet esse quod potest a virtute superari aut quod cito potest virtute superare est a parte virtutis et apte adiuuatiuam modo certum est quod virtute durante materia sunt cetera subtiliores estate quam hyeme et pauciores. ideo merito istius morbi in estate sunt breuiores saltim salubres et quod est in estate plurimum debilior. ideo mortales sunt et breuiores.

Autupnales. fa 2. est ista quartane autupnales sunt longe. 3. quod in autupno adsunt cum longitudinis ratio estatis. et cetera. Assumitur 3. quod materia est amplior ut plurimum et est grossior per aeris firmitatem et pora sunt minus aperti ubi per autupnales aut intelligimus illas que in autupno incipiunt aut que in autupno reperiuntur et utroque verificat ut in pluribus ut de supra. Maxime vero 3. 2. affo est ista quartane que hyemi iunguntur sunt longissime probat quod cum plorationis morbi sunt fortiores in hyeme quam in estate et cetera. Non. igitur primo quod

in hyeme materie sunt ampliores et magis grosse et magis resolutioni inepte. et ideo virtute durante plurimum tardius vincunt. et cum hoc resolutio minus ab aere iuuat et vice dissolutionis sunt strictiores. Si vero morbus sit mortalis quod virtus est fortior. ideo tardius succumbit alijs paribus.

Non solum. Gal. primo apliat affo

fo verificat conclusionem primam cum eius ampliatione. 3. tertiam. ibi fa. quod hoc tempore. ibi 3. Sicut enim in estate. De prima dicit quod non solum quartane sunt in estate breues sed omnis morbus. et intelligitur de morbo naturali. ut videbis in dubio. De parte secunda. dicit casus esse. quod in isto tempore. scilicet estatis humorum. facilliter resoluuntur et sparguntur per corpus et anichilantur. dissoluuntur. et a corpore ita educuntur ut nihil eorum remaneat. et ideo si virtus sit fortis ad huiusmodi res purgandos tunc morbus breuiatur. Si vero virtus non sufficit vincere humores purgandos et cessat a purgatione eorum. tunc ipsa cito deficit operante morbo cum sit obilis. Et ideo nullus morbus ita in estate nec saluber nec mortalis prolongatus supple sicut in alijs. Ex quo patet ypo. cum intenderet conclusionem vniuersalem introduxit quartanam que est longissimus morbus precipue inter febres pro exemplo. Et per hoc fundamentum Ego soleo ponere huiusmodi affo. conclusiones vniuersales et earum probationes pro exemplo quartanarum ut gal. vult hic esse de mente ypo. De parte tertia dicit quod eodem modo sicut in estate cito aut humores dissoluuntur ad bonum aut virtus deficit ad malum. ita econtra in hyeme sit quod humores congelati quiescant in interioribus corporis et virtus sit fortis. unde nec morbus cito finitur. quod humores qui sunt eius causa morantur nec infirmus moritur cum virtus eius custodiat. et cetera.

Abitur utrum quilibet morbus sit breuior in estate quam in hyeme. negatiue arguitur sic febris ethica prime speciei breuior est in hyeme. et cetera. Assumitur arguitur quod non curatur nisi per infrigidationem et humectationem. Sed in hyeme citius iste completur. et cetera. 2. appoplia maior est et breuior in hyeme. probatur ipsa interficit per viam suffocationis. sed citius suffocatur corpus in hyeme quam in estate cum vice sint magis anguste. Tertio quartana est febris minus proportionalis estati quam hyemi igitur magis periculosa in estate. consequentia tenet ex affo. 34. Et vltima est magis periculosa igitur difficilioris cure et sic tardius ab ea liberantur. Quarto mala completio frigida mortalis est breuior in hyeme quam in estate cum citius tunc interficiat propter adiutorium aeris. In oppositum est galie. in principio communiti. Circa istud dubium nota primo quod morborum quidam sunt materiales quod pendentes in esse et fieri a materia humoralis vel illi proportionali. quidam immateriales quod non sic a materia pendentes. Exemplum primi ut tertiana. Exemplum secundum. ut ethica de vtriusque potest intelligi dubium.

Secunda

Secundo notandū q̄ morboꝝ q̄dam sunt mor-
tales q̄dam salubres. Tercia distinctio morboꝝ
mortalis q̄dā interficiunt accuete q̄litate q̄dā per
viā opp̄ssionis a multitudine mē vel suffocatiois
4° distinctio morboꝝ salubris mālū q̄dā remo-
uent t̄m p̄ sue cē remotiōez ⁊ a cor^e sepatiōez vt
febr̄es pendētes a mā multū putrida. Quidā vero
p̄ alterationē vel digōnē mē vt sinocha sine putre-
dine vel morbi pēdentes a putredine humoꝝ cor-
rigibili vt dictū ē supra illo affō vbiq̄q̄ cibus p̄
nām intrat. 5° no. q̄ cāz lōgitudinis morbi q̄dā
sumunt a rebus nālibus. s. p̄plexiōe p̄positiōe vir-
tute humoribus mēbris spiritibus ⁊c. ⁊ suis anne-
xis. q̄dā sumunt a rebus p̄ternām . s. morbo cā ⁊
accite ⁊ a rebus nō nālibus ⁊ annexis vt medici-
nis q̄ reducunt ad cibos ⁊ balneū quoq̄ reducūt
ad aerē ⁊ p̄tines. ⁊ sumunt q̄nto a rebus accitālī
occurrētibus sicut ocurso cultelli vel bestie vel o/
patiōe medici. Ex^o oia patēt. Notādū 6°. q̄ nō
sō dī vnus morbus breuior alio q̄ p̄ aliq̄ accita-
lē cām possit citius īmoueri stāte vita. nā scrofulē
ēt exterius appētes ponunt morbi cronici ⁊ nodi
mellini. ⁊ tertiana ponit morbus breuis ⁊ nō est
dubitū q̄ tales morbi possunt remoueri ad libitūz
voluntatē cū cultello in quarta pte hore penit^o era-
dicādo. tertiana at nō ita. Ex quo seq̄ istā p̄clusi-
onē ē p̄cedēdā. A. morbus ē cronicus ⁊. b. acut^o
saluber q̄ eque cito incipit: ⁊ t̄m pōt citius corpus
liberari ab. a. q̄ a b. ⁊ plura talia potes super isto
cogitare. imo q̄ aliqs morbus saluber t̄m p̄ diē du-
raturus ē cronicus nodus. n. talis incipēs cū cau-
terio remoueri pōt quasi subito ⁊ cū ē morbo^o cro-
nicus q̄ ⁊c. morbū q̄ illū dicimus alio lōgiorē aut
diuturniorē absolute plato vocabulo q̄ stāte debi-
to regimine infirmi tardius ē aptus ad mortē vel
salutē terminari deductis accitālī occurrentibus
sicut quartanā dicimus tertiana lōgiorē. ⁊ hoc mō-
dū q̄rat i hyēe ⁊ i estate. 7° no. q̄ iste res. s. nāles ⁊
si nāles ⁊ p̄nām nō sp̄ eadē rōne oīo sunt cē lōgi-
tudinis ⁊ breuitatis morbi. nā virt^o debilis in mō-
bo salubri ē cā lōgitudinis. In mortalibus ē cau-
sa breuitatis. ⁊ ē virtus fortis vt sic i mortali ē lō-
gitudinis ⁊ in salubri ē breuitatē. ⁊ ita magnitudo
morbi in salubri ē cā lōgitudinis vt plurimū. i mō-
tali vero vt plurimū est breuitatis. Idē at dicat^o
malignitate accitū. Et no. q̄ ē dictū vt in plurib^o
q̄ stat alī morbū maiorē esse cām q̄ virtus mo^o.
ad criticādū digesta mā ⁊ sic ē cā q̄ cito ēt ad sa-
lutē morbus ēt terminet. S; si morbus esset mi-
nor ⁊ cū minoribus accitibus nā nō fuisset mota
ad crisi; faciēdā. imo paulatina resolutiōe fuisset
morbus resolutus ⁊ lōgiore tpe durasset morbus
⁊ sic p̄tingit ex augmento morbi q̄nq; p̄ accis ip̄z
breuiari. Ex quo seq̄ istā p̄clusionē esse possibilē
sō. ⁊ p̄lo. sūt oīo similis p̄plexionis p̄positiōis eta-
tis ⁊ virtutis q̄ morbis eiusdē sp̄ei oīo egrotant ⁊
pēdentibus p̄cipue a mā i p̄portionali loco peccā-
te quoꝝ vnus maiori morbo egrotat q̄ ali^o ⁊ plu-
ri mā pendente alijs paribus. Et t̄m ille q̄ egrotat

maiori morbo citius liberabit^o stāte vtriusq; debi-
to regimine. 8° no. q̄ i; estas sit calida ⁊ sicca. ⁊
hyemis frigida ⁊ humida. ⁊ plurimi humores in-
ueniant^o p̄gelati tpe hyemis respectu eius q̄ sunt
in estate. nō t̄m o; semp humores hyemis ēē gros-
siores humoribus estatis nisi alioꝝ posita parita-
te nec oportet plures esse nisi. s. aliorum etiāz hu-
morum vt in sp̄e ⁊ in alijs supposita paritate. Si-
militer etiā nō oportet virtutem generaliter i hy-
eme esse fortioꝝ vt in illius affō. cōmento. Ven-
tres vere ⁊ hyeme. I; ijs notatis primo ponā vnū
communem modum respondendi ad quesitū. 2°
dabo aliam quem puto verioꝝ. Quentū ad
primum supponendum est q̄ compemus inuicez
egritudines eiusdem sp̄etiet ⁊ equalis. sit ista pri-
ma conclusio. non quelibet egritudo immateria-
lis est longior in hyeme q̄ sibi similis in estate. p̄-
batur q̄ mala cōplexio calida curabilis multo citi-
us curabitur in hyeme q̄ in estate propter hye-
mis adiutorium. probatur secundo q̄ mala com-
plexio frigida mortalis multo citius interficit i hy-
eme q̄ in estate. Ex conclusione ⁊ probatione seq̄-
tur correlarie q̄ egritudines frigide curabiles im-
materiales tardius curantur in hyeme q̄ in esta-
te alijs paribus ⁊ incurabiles. Secundo sequitur
q̄ egritudines calide curabiles immateriales citi-
us curantur in hyeme q̄ in estate. aut econtra in-
curabiles citius terminantur in estate. Secunda
conclusio omnes egritudines materiales curabi-
les citius terminantur in estate q̄ in hyeme. patet
q̄ t̄m plures concurrunt cause breuitatis morbi
⁊ fortioꝝ. nam materie cum sint magis subtiles
magis sparguntur ⁊ pori magis aperiantur. Et
per consequens materie magis euaporant. Et in-
telligatur conclusio vbi in tali egritudine sit inten-
tio euacuationis. nam si pendet a materia non re-
ducibilē ad benignum stat q̄ in hyeme facilius re-
ducatur ad benignum q̄ in estate. Tercia cōclu-
sio egritudines mortales interficientes suffocādo
aut infrigidando velocius terminantur in hyeme
q̄ i estate alijs paribus. probatur q̄ in hyeme mi-
nus resistitur actioni materie aut suffocantis aut
infrigidantis. Quarta cōclusio. omnes alie egrit-
udines materiales siue salubres siue mortales ve-
locius terminantur in estate q̄ in hyeme alijs pa-
ribus. Istam conclusionem ponunt pro mēte ga-
in commento. Quinta conclusio vbi non sunt
cetera paria ind̄nter potest contingere quocūq;
tempore anni egritudines fore longioꝝ aut bre-
uioꝝ. patet q̄ disparitas in alijs pōt prolongare
plus q̄ merito temporis breuientur. Cōtra hāc
positionem arguitur ostendendo q̄ non est ad mē-
tem gal. in commento. q̄ gal. in commentoverifi-
cando conclusionem dicit q̄ in estate virtus est o-
bilis in hyeme fortis. Et ideo vult q̄ si sit morbus
mortalis in hyeme sit longior q̄ non itēdit aliorū
posita paritate cum ponat in virtute disparitatem
I; tē humores hyemis dicit p̄gelatos p; q̄ intelli-
git p̄pado humoribus estat. Cōfirmat q̄ vbi sit

cetera paria nō vides q̄ minus in hyeme resistit
 actioni mē suffocant. ergo. Si minus resistit. oꝝ q̄
 vie sint strictiores. Et iō cetera nō s̄ p̄a. forte d̄ q̄
 itelligit ceteris paribus excepti hijs q̄ p̄sequunt̄
 mō ad hyemē seq̄ humor̄ p̄gelatio ⁊ virtuti forti
 tudo ⁊ porroꝝ strictura. ⁊ ō p̄sequūt̄ ad estatē. ⁊
 ista v̄ mēs gal. in p̄mento. Sꝫ si istō intelligitur
 2° posita ad huc male ponit̄ v̄lis q̄ multa sūt cor̄
 quoz virt̄ ē valde debilior in hyeme. pp̄ hyemē q̄
 in estate vt. s̄. d̄ ⁊ in talibus mortale egritudines
 q̄ resoluēdo interficiūt. erūt breuiores in hyeme. i
 estate v̄o lōgiores. 2° p̄ncipalr̄ aī p̄ itā p̄clusionēz
 eo tpe citius interficiūt egritudines suffocādo alijs
 pibus quo tpe ē maior necessitas euētatōis sꝫ in
 estate ē necessitas euētatōis maior. vt oēs p̄cedūt
 q̄ alioꝝ posita p̄tate egritudines suffocādo interfi
 ciētes citius interficiūt i estate. Cōfirmat̄ q̄ sicut
 se hꝫ p̄plexio calida ad egritudines suffocātes ita
 tps̄ calidū ad easdē. sꝫ p̄plexio calida ē cā breuita
 tis morbi mortalis suffocādo interficiēt. q̄ maior ē
 clara. Adinor̄ pꝫ de appoplia ex hijs q̄ dicunt̄ p̄
 tertij c̄. de appoplia i illis quoz anelitus h̄ p̄cipif̄
 vna cā ē q̄ nō indiget multū euētatōe ⁊ mundifi
 catōe. Cōtra quartā p̄clusionē. ⁊ faz aī sic. stat
 alicuius egritudis māl̄s curabilis p̄ humores a
 cor̄ euōnez p̄dere a mā peccāte nimia subtilitate
 ut colligit̄ 3° quartū sꝫ talis mā i hyeme facilius ⁊
 citius digerit̄. cū pp̄ s̄ritatē hyemis tollat̄ eius sub
 tilitatē ⁊ caliditas ⁊ pp̄ virtutē fortiorē facilius ⁊ ci
 tius possit cretice expelli. q̄ stabit̄ aliquē talē mor
 bū i hyeme citius terminari. Et sic pꝫ rationē fa
 ctā p̄ fa p̄clusionē nō valere. Ad. n. seq̄ mā subtili
 or̄ ē. ⁊ facilius p̄ cor̄ disp̄git̄. q̄ citius morbus ter
 minat̄. Stat. n. ita eē subtilē vt merito huius impe
 diat̄ eius euacuatio. ⁊ ab arte ⁊ a nā vt d̄ p̄ quar
 ti c̄. de cura putridaz i generali ⁊ p̄ igrossationē
 p̄paret̄ expulsioi q̄ fit citius in hyeme. Aliter i
 v̄ mibi r̄ndēdū supponēdo q̄ lz̄ mltitudo mē pos
 sit eē cā breuitat̄ morbi salubris p̄ acc̄s ad cr̄sis
 intēdēdo tñ vt plurimū multitudo mē i morbo sa
 lubri facit morbū lōgū. 2° supponit̄ q̄ lz̄ aliqs hu
 mor̄ putridus peccat̄ nia subtilitate. tñ vt plurimū
 humores digerēdi indiget̄ subtilitōe ⁊ ita vt plu
 rimū a grossiori mā alijs pibus lōgior p̄det mor
 bus vbi suēt salub̄. 3° supponit̄ q̄ i morbis mor
 talibus aut sp̄ aut plurimū fortitudo virtut̄ est cā
 lōgioris morbi. ⁊ eē i salubrib̄ cā breuioris. 4°
 ⁊ vlti° supponit̄ q̄ in hyeme vt plurimū virtus est
 fortior q̄ in estate ⁊ humores plures ⁊ grossiores
 q̄ i estate. Ex hijs seq̄ 2° vt plurimū duob̄ morb̄
 māl̄ib̄ ex̄tibus equalibus i hyeme ⁊ estate: lōgi
 ores sūt morbi hyemis q̄ estat̄. pꝫ qꝫ. vt plurimū
 ex grossioribus humoribus ⁊ minus mobilibus ⁊
 p̄sugunt̄ virtuti fortiori. iō plurimū si sūt salubres
 sūt tardiores pp̄ humor̄ imobilitatē. ⁊ si sūt mor
 tales sūt tardiores pp̄ virtut̄ fortitudinē ⁊ hoc vlt̄
 galus in p̄mēto de imāl̄ibus at̄ h̄ oꝝ dicere. qꝫ ga.
 intētio manifestā est de māl̄ibus vt pꝫ ex p̄batōe
 Ad argumēta p̄ncipalia. Ad p̄m̄ pꝫ r̄n̄. qꝫ et̄bi

ca nō ē morbus māl̄is. Ad fm̄ d̄ q̄ appoplia ē
 diuturnior hyeme q̄ estate vt plurimū. nā in ea s̄
 humores minus mobiles. Et iō si vꝫ liberari tar
 dius liberabit̄ qꝫ minus indiget euētatōe cor̄ in
 hyeme q̄ in estate. iō pari stāte suffocatiōe tardi
 moriet̄. Ad 3° d̄ q̄ quartana estiuā ē morb̄ p̄
 portionalis estati cū facilius febr̄iat cor̄ ex melan
 colia equali i estate. q̄ in autūpno. aut vere.

Febris in spasmo ^{zc. p̄sta}
 ē 2° affō

f. Ad elius ē febr̄e supuenire i spasmo q̄
 spasmū supuenire in febre. pꝫ qꝫ p̄mū ē
 curatiuū spasmū. ⁊ fm̄ ē signū mort̄. q̄ zc. p̄sta nō
 et assū videbit̄ in notat̄. Circa affōz nō q̄ n̄ q̄li
 bet se. supuenire spasmo ē melius q̄ eē. Ad fe. pe
 stilētiālē aut ethicā. 3° sp̄i n̄ ē bonū supuenire sp̄a
 mo aut melius q̄ eē. 2° no. q̄ febris quā ē bonū
 supuenire spasmo ē fe. plus iuuās dissoluendo q̄
 nocumētū sit eius ex altero. huiusmodi at̄ maxime
 sūt febres multe intēsiōis quaz calor depēdet nō
 a putredine humor̄ sꝫ a caliditate tā vapor̄ q̄ sp̄i
 rituū vt d̄ i° affō q̄ntē p̄cule. Ad spasmo v̄ tet̄ha
 no. Cōferūt̄ eē se. putride mltū vt dicit̄ illo 7° affō
 a quartanis h̄nti nō app̄hēdent̄ valde a spasmo.

3° no. q̄ hoc nomē spasmus q̄nqꝫ sumit̄ large p̄
 oī egritudine neruosa imēdiate lacerti extēsiōne
 p̄hibēte ⁊ istō ē cōis ad spasmū ⁊ tet̄hanū. fo mō
 sumit̄ p̄ eo q̄ d̄ spasmus. ⁊ hoc mō sumit̄ ab au.
 fa tertij ca° de spasmo sic. Spasmus est egritudo
 neruosa qua mouēt̄ lacerti ad p̄ncipia sua ⁊ sunt
 iobediētes ad dilatationē d̄. n. egritudo. ⁊ ponitur
 loco generis qꝫ oīs spasmus ē egritudo ex quo in
 telligit̄ p̄tra quosdā q̄ spasmus nō ē motus p̄tra
 tractiōis lacerti aut illud p̄tractū eē. 2° seq̄ q̄ lz̄
 egritudo nō sumit̄ hic i p̄prie p̄ acc̄ite ⁊ q̄ illud i
 tēdat̄ auic. pōt̄ p̄bari qꝫ hoc idē vult gal. in libello
 de rigore ⁊ tremore. zc. vbi ca° vltimo dixit̄ dicem̄
 q̄ q̄ cū oēs motus volūtarij videlicet q̄. s̄. vi muscu
 li exercent̄ qm̄ musculus corrugat̄ seu p̄trahit̄ ver
 sus p̄ncipiū ⁊ radicē eius q̄ obrē p̄trahunt̄ mō
 bra qbus musculi p̄iungunt̄. Seq̄ necessario q̄
 q̄n accidit egritudo prius q̄ nerui tēdant̄ cābit̄ ab
 egritudine illa motus in musculo suis motui nāl̄i
 hoc excepto q̄ i volūtarij erit q̄ egritudinē medu
 ci spasmū vocāt̄ pꝫ. q̄ gal. vocare spasmū cām illi
 morbi ⁊ nō illū motū. ⁊ hoc mō intelligit̄ auic.
 Dicit̄ fo neruosa qꝫ n̄ q̄libet egritudo cāns illā p̄
 tractionē d̄ spasmus verbiq̄. Appoplia facit̄ p̄bi
 musculū sibi vicinū. ⁊ tñ ille nō ē spasmus. Dicit̄
 q̄ neruosa ad declarādū subm̄ spasmū qꝫ neruus ē
 d̄. 3° qua mouent̄ lacerti ad p̄ncipia sua ⁊ intel
 ligit̄ q̄ mouent̄ vel moti sūt. ⁊ immutato eē tenen
 tur. Ad nō oꝝ i spasmo illos lacertos moueri sꝫ sul
 ficit̄ eos eē p̄ctos pp̄ illā egritudinē ⁊ ita teneri. p̄
 hūf̄ at̄ lacerti v̄sus suū p̄ncipiū. qꝫ illa ē eoz nāl̄ p̄
 ctio. ⁊ iō accidēte cā p̄ctiōis n̄ p̄nt̄ ad opo° p̄bi.
 Dicitur quarto ⁊ sunt iobediētes dilatatiōi ad
 declarandū q̄ multotiēs p̄pter egritudinē neruo
 sam lacerti p̄trahunt̄ nō tñ remanēt̄ iobediētes

dilatatiōi vt pz sepe in rigore ⁊ tectigatiōe in qb' siante obedientia nō dicimus esse spasmū. **¶** No. 4. q' duob' mōis in genere merito dispōis hūiditatis neruoz ꝓtingit neruos accurtari. ⁊ ꝓ ꝓhis ipios ⁊ lacertos ꝓtrabi vno mō. ꝓpter humiditatē imbibitā poris longitudinalib' extendentē neruū fm latitudinē ita vt ꝓtrabat i longitudie. alio mō ꝓpter defectū radicalis humiditatis nerui merito cuius ꝓtrabit ⁊ corrugat. ⁊ hoc exemplū secūdū gal. loco allegato videre possum' i cordis instroz musicalū que cū extense tenent ꝓpe ignē aut i sole aut in vēto septentrionali rumpunt ⁊ ꝓter cuz tenētur i australi vento ⁊ hoc qz in primo casu ꝓp exsiccatiōem cōtrabunt. in scdo ꝓpter plenitudinē hūiditatis. ⁊ sic ois spasmus ꝓportionatus ad mām ē aut de inanitiōe vel siccus q' idem ē aut d' repletiōe. Cōtingit aut spasmū alū fieri nō ꝓportionatū ad mām ⁊ ē cum ꝓpter dolorē i neruo cōtingit via ꝓpassiōis neruū ⁊ lacertū cōtrabi versus suū principū. **¶** Quinto nota q' aliū iste tres cāe concurrunt ad cāndum spasmū. aliqū due ex eis. aliquādo vna. **¶** Sed tamē est dubiū. pono q' siccitas cōcurrat ⁊ defectus radicalis humiditatis simul cum habundantia humiditatis extraneae ⁊ cōcurrant equaliter. **¶** Utꝓ dicetur spasmus d' inanitione aut de repletiōe. dī q' debet dici spasmus de inanitione ⁊ repletiōe simul. Et posset etiam sigillatī dici spasmus de repletiōe ⁊ spasm' de inanitione vnde nō sūt contrarij isti duo. **¶** Secundo dubitat. pono q' spasmus fiat ꝓpter dolorem ⁊ ꝓpter plenitudinē ita q' nulla illaz cārum ꝓse sufficiat ad spasmū sed ābe sufficiāt. vtꝓ debet at dici spasmus de repletiōe ⁊ ꝓportionatus ad mām aut nō ꝓportionatus. **¶** Hic puto q' debet dici ꝓportionatus ad mām. nā est factus ꝓpter mē multitudinē qz illa nō sufficeret sine dolore nō dz aut dici nō ꝓportionatus qz negatio negat totuz. **¶** Sexto no. q' nō obstante q' se. sit calor extrane' tamē subtiliat ⁊ dissoluit nō tantū nālem humiditatem sed et extraneā. ⁊ iō se. superueniēs spasmō de repletiōe ipz curat resoluendo eius materiam. **¶** Septimo nota ꝓpter se. fortel fieri spasmū pōt aut hoc duplz ꝓrigē. vno mō qz mē mltū eliquāf a febrili calore ⁊ sūt penetrātes ꝓ neruos ꝓ quos ꝓus nō penetrabāt ⁊ talis erit de repletiōe. qhꝓz aut ⁊ hoc ē ut plurimū spasmus catur a se. qz ꝓ se. dissoluit hūiditas radicalis neruoz ⁊ exsiccāf ⁊ iō cōtrabunt. ⁊ hoc ē de inanitiōe ⁊ iste ē malus valde imo cam est ꝓfirmatus ē incurabilis. ⁊ de illo maxie verificat affō'. **¶** Ex quib' colligere possumus verificatiōz affōi qz se. superueniens spasmō humido ē bona sit cam cura eius. sed spasm' superueniēs febrī cōiter est siccus ⁊ iō ille sigt ut plurimū se esse mortalē. quare aut spasmus de inanitione sit incurabilis videbit in qnta pticula ꝓpe. **¶** Octauo no. q' spasmus de repletiōe qhꝓz est vltis toti corpori vel quasi toti ⁊ tunc licet medico ꝓuocare se. nam nō vī calefactio ita bene cōicari toti. alio mō sicut ex se. quādoqz aut spasmus est parti

culariter in nō determinato membro ⁊ tūc possumus cum vnguētis ⁊ emplastris facere curā sine se. ꝓuocatiōe. Et ad hoc sit soluti ad dubiū vtrū licet medico in spasmō de repletiōe ꝓuocare feb.

¶ Et vltimo no. q' thetanus qhꝓz est duo spalmi. quādoqz est aliquo spasmō ꝓꝓrie dicto q' quō cōtingit vide scda tertij cap. de thetano. ⁊ dicam in affō. q'cunqz a thetano. silem aut sniaz huic affō hēmus scda tertij loco allegato. ampliāf et ad palefiz ⁊ alias egritudies neruoz de repletiōe factas

In sequentibus

In isto comēto gal. facit fa ptimo pōit vnā distinctionē. scdo vificat quō se. superueniēs spasmō humido est curatiua eius. itio quō spasmus sequēs se. est mortalis. ibi 2. si sano ibi 3. si superuenerit. **¶** De prima dicit q' ꝓꝓo. dicit infra. i. in particula qnta q' spasmus quidā est de repletiōe. qdā de inanitione. **¶** De scda dicit q' si sano spasmus subito. i. valde cito superuenerit necesse est illum esse de repletiōe cui' cā sūt hūiores frigidī ⁊ viscosi replentes ipsum mēbz cuius ē spasmus ⁊ istis talibus superueniat se. acuta. i. multi calor dissoluitur isti hūiores ⁊ calefiunt qbus nerui sūt repleti. ⁊ supple ita. curat spasmus. **¶** De ꝓte tertia dicit q' si superueniat alicui se. acuta vī ꝓ acuta tunc ab ea totum corpus desiccāf. ⁊ iō si intantum desiccatur vt inde sequat spasm' hoc erit malum ⁊ mortale qz neruus multū stare ad sanā dūm ⁊ morb' est magnus cū ipediat hanelitum. Et iō si nō finit breuiter virtus nō tollerat ⁊ necesse est q' mors sequatur. **¶** Nota circa hoc q' qz difficultus est ꝓsumere humiditatem nerui substantiā qz replere accitāli humiditate iō qlibet neru' facilius cadit in spasmū de repletiōe q' vocat hūidus. Ex quo seqtur q' spasmus humidus est ꝓportionalis neruo ⁊ nō siccus. sed de hoc infra ⁊ qz nō pōt neruus ita substantifice rebumectari si cut exsiccari vt dixi in qōne de digōne. iō spasmus siccus ꝓfirmatus est incurabilis. sꝓ infra particula quinta magis diffuse dicitur.

De secundū rōnem.

In isto affō ꝓꝓo. intēdit istā ꝓ' nē q' ꝓꝓi signa bona vel mala apparentia nō fm rōnem non oz medicū multū spare nec multū timere sup infirmo. **¶** Conclusio ꝓbat qz talia signa bona aut mala nō fm rōnem apparentia nec ꝓseuerāt nec minorant. sed ꝓ talia nec est multū sperandum nec multū timēdū vt cōstat g. **¶** No. circa hunc affōm. quōsdā ꝓ signa nō fm rōnem apparentia intelligere illa q' nō sūt a cā illoꝝ signoz nāliter factia. ⁊ ecōtra ꝓ talia fm rōnem apparentia intelligere illa q' sequit cām eorūde signoz nāliter factiā. qui iudicio meo nō intelligūt bene. nā talia signa siue bōa siue mala apparētia hēnt cām a qua nālr depēdent alr nō essēt. Sꝓ iō dicat talia nō sꝓ rōez apparētia qz pēdētia a cā. nō ꝓseuerāt factia ⁊ huic intellectui bñ ꝓsonat affō' ⁊ comētū. **¶** Nota secundo principaliter multis mōis con

tingere alleuatiōz nō p̄dentē a cā si p̄seueranter factia. primo p̄pter m̄ae difformitatē qz m̄a subtr̄li resoluta anteq̄ grossa accendat v̄i flāa minor. 2° rōne p̄mutatiōis m̄ae vt cū est ignātia z ē cum m̄a ad p̄plemoniā interī dū m̄a est in venis nō tā tuz ledit sicut q̄n erat in loco ap̄atis. tertia p̄pter caloris nāl̄is resolutiōem cū quo v̄i q̄el ab accidētibz sequētibz flōiaz. quarto p̄pter vltimū conatū virtutis. vnde in sincopi p̄pter mortē leuant caput. quinto p̄pter astralē influxum diu nō duratū sicut qdā sunt quoz luna fuerit dies q̄ in certa lune quadra meliorant. z in alia p̄seuerante cā morbi deficiunt vt vidimus in dño Laurētio veneto q̄ luna exīte ad angulū noctis fiebat sine se su z cum pueniebat ad punctū medi celī ita prosperabitur vt medicī q̄ nocte eū nō videbāt nullo mō putabāt eum ḡuiter egrotare vsqz ad diem penultimū vite in egritudine sua. sexto p̄pter stupefactionē in colica z alio dolore cū medicina stupefactiua. septimo p̄pter coartationē z cōgelatiōem materiē in loco p̄pter approximationē opiatorūz sicut in dissinteria approximatione filonio. octauo p̄pter accitā aie z multis talibus mōis possumus ymaginari cās tales. Ex hijs patet veritas affōi. quo ad cōclusionē z eius p̄bationem.

Omnia de hīs. In isto comen-

to gal. fac quat tuor. primo remittit nos ad aliū libz. scdo exēplificat de pte p̄ma p̄nis. tertio exēplificat de scda parte. quarto itez remittit nos. ibi 2°. in magno ibi 3°. similiter. ibi 4°. Quod quat. De prima dicit se oia rōnabilz dicendi z de istis dixisse in li. de crisi. De scda parte dicit qz si in magno z forti morbo fiat alleuatio nō p̄cedente purgatiōe aut vomitu aut egōne aut sudore aut ap̄ate aut fluxu sanguis z nō appetibus signis digōnis non confidere illi aleuatiōi qz cū non appareant signa digōnis z euōnis illa nō cōtingit nisi a cās nō p̄seuerāter ita factiuis. De tertia parte dicit qz apparentibus signis perfecte digōis in vrina z egōnes puto q̄uis infirmus icidat difficultatē hanelitus aut mēt̄is alienationē aut duriciē. i. intēsiōez se. z virtutis p̄sternationē nō oz despare. naz illa nō diu sūt apta p̄manere z multotiēs signz crisi futurā laudabilē. De parte quarta dicit qz qualr cognosci ista signa significare crisi laudabilēz z qualr p̄uidētes p̄ntiemus dictū ē in li. d. crisi.

Febricitatibus non

In isto affō ypo. intendit istā p̄clusionē. corpus permanere z oio nō diminui in febricitatibus nō oio leuiter. aut idē corpus magis cōtabelscere q̄ fm rōem. vtzqz est malum. Conclusio in textu p̄bat sic. qz p̄mū istorū significat longitudinē egritudis. z scdm signz debilitatē vtut ergo vtrūqz est malum. 2° est nota z assumptū de clarabif in notat. Nota p̄mo qz illi q̄ dicuntur nō oio in sup̄ficie febricitare q̄ non februnt febre valde leui z modus loquendi metabaphoric^o ē qz

superficialia s̄ exilia z nō multū resistētiā. sicut p̄funditatē z soliditatē hēntia. Scdo nota qz cum dicimus oio nihil minuire corpus nō intelligim^o nisi qz nō macrefiat notabilz sicut dz corzndere in tensioni se. Tertio nota qz hoc vbum cōtabelscet sumif hic ip̄proprie p̄ macrefieri. Quarto nota qz tūc dicim^o magis q̄ fm rōnem aut magis p̄manere cū ē maior macrefactio aut extenuatio q̄ in corpe mediocris dispōis in sua ctate debeat ēē s̄tibus eisdē cās dissolutiōis aut q̄n est notabiliter minor. Quinto no. cās dissolutiōis effectial ēē multiplices. quedā enī s̄ nāles vt p̄plexio calida. quedā nō nāles vt aer calid^o z cibi calidi. z quedā p̄ternām vt egritudies calide vt se. Ad recte igif iudicandū p̄siderātur oia q̄ hēnt facere macrefactus febr̄iens q̄ deberet mediocris hō s̄libul cās tūc iudicet longū morbū mō statī dicendo. si vō magis dicatur virtutē esse defectā. Sexto no. qz multitudo humoz z grossicies eoz z densitas poroz ipediūt resolutionē nam humores p̄piq̄ seiuicē inuāt ad resistendū dissolutōz. Vnde videm^o qz aqua i cacabo calefit z notabilz tpe bulit āte q̄ notabilz qui ab eis dissoluat cū est multa eadem dispersa cito dissoluit anteq̄ tantū caloris recipiat igif. si videm^o corpus min^o dissolui q̄ sit rōnabile est qz multū resistūt hūores eius dissolutioni z hoc erit p̄pter eoz fr̄itatē aut grossiciē aut p̄p̄ eoz multitudinē q̄ oia morbi signz lōgitudinē. z sic appet v̄ificata p̄ma p̄ p̄clusionis. Septimo no. qz p̄p̄o rara ē cā cite z multe dissolōnis p̄ modicū resistere cās dissoluentibz. itē p̄tigit corpus macrefieri ex defectu restauratiōis nō ex fortitudie dissolutiōis. z iō si cās p̄ se solutis corr̄idet maior dissolutio q̄ sint apte facere i corpe mediocris dispōnis. z hoc ē p̄p̄ paucitatē resistētie corpis cās z q̄d̄cūqz istorū fuerit signz vtutis debilitatē in colorādo morbi ip̄sionez aut in releuādo a nocumēto. Ex quo p̄z v̄ificatio se p̄ris. scdo p̄z qz stat alicui^o hoīs humidū multo veloci^o dissolui q̄ alterius z ip̄m min^o extenuari. s̄l̄ez at sniaz huic totalz colligim^o scda quartū cap. de signis lōgitudis morbi.

In hoc affō. In isto comēto gal.

tria facit. p̄mo expōit affōm l̄ralr. scdo dat cās certificātes affōm. tertio limitat supponēdo p̄cipue scdā p̄nē. ibi 2° Bonū esset. ibi 3°. hijs subintrare. Circa p̄mā p̄tē dicit quatuor. p̄mū qz cū ypo. dicit febricitatibz nō fortiter illud nō dz s̄mū absolute sed cū additiōe q̄ addit statz nec oio i sup̄ficie ita qz h̄ totū sit s̄mū copulatū febricitatibz nō fortiter nec oio i sup̄ficie. Nā si dixissz absolute febricitatibz nō fortiter oio nihil minuire corpus malū illud dictū ap̄p̄baf ēē falsū. si ē p̄tigit aliqz febrē nō fortit i tpe hiemis plēitudinē laudabilis hūoz exītis z cor^o nō miui ē signū si ēē malū sz si se. si sit oio d̄bil. h̄ erit malū. Dicit secundo qz si aliqs minuatur plus q̄ oz. i. extenuatur plus debito. hoc est malum gnāl̄it taz in forti febre q̄ i debili qz oī mō signz defectū vtut

28

Dicit tertio qd hoc dictu cotabescere sumit hic im
 proprie. na tabes sicut consumptio humoꝝ nimiaz
 valde et confirmata siccitate. hic aut sicut oēs exte-
 nuatione. Dicit 4º qd bene addidit yp. magis eo
 qd fm roem ad hoc vt taliter intelligat febricitati-
 bus no fortiter supple n3 oio debiliter si corpus at
 pmaneat plusq3 oz est malu. ita qd li. magis eo qd
 fm roem refratur ad vtrūq3. na si macrescat vel
 permaneat plusq3 oz vtrunq3 e malu. Et tu cir-
 ca hoc comentu pñdera qd littera iuenitur sepe co-
 rupta qd v3 esse ista. In hoc loco dicit pdictionalr
 no fortiter qd absolute si dixisset febricitantibº no
 oio fortiter pmanere et in superficie et nihil minuire
 corpº et. sñm coprobaret esse. Bonu at eet. Hic
 verificat assignado cam. et dicitur in sex ptes. pº
 ponit pabuluz. 2º enuat cas facientes extenuatoz
 3º declarat quo fm istaz caz varietate variat exte-
 nuatio. quarto mouet et remouet dubiu. qnto ostē-
 dit quo se h3 extenuatio sequēs dicit cas in sign-
 do. sexto verificat conclusionē scdam. ibi 2º. oz i
 q3. ibi 3º. si enim febris. ibi 4º. si no in febricitati-
 bº. ibi 5º. et nullo hoz. ibi 6º. si vero in pcedētibº.
 De prima dicit qd esset bonu ypo. posuisse istorum
 cam qd no fecit ppter breuitate. sed gal. pmittit se
 explanatur. De pte scda enuat decē facietia ex-
 tenuatione et tu lege. De tertia dicit qnq3. et pmo
 qd maior febris est magis extenuatia. dicit scdo qd
 merito etatis pueri et decrepiti magis extenuat di-
 uersis rñ de cas. pueri ppter fortitudinē dissolu-
 tionis qd sunt multu molles. decrepiti pp debilita-
 tem virtutis restauratie. de tertio qd tpa et regio et
 aer si sint calidi et sicci extenuant cito. ecotra si sit
 frigidu et hūidū. dicit quarto qd o euone sensibili. s.
 pñotiam aut farmacū aut a nā no oz dicit qd exte-
 nuat qd hoc scit et vulgares. dicit qnto qd idēz. fa-
 cit nimia abstinentia et tristitia et nimius motus.
 oia enim ista calefaciūt et exsiccāt. et iō extenuant.
 De quarta dicit opponēdo qd nimius motus no
 est ca dissolutiois in febricitantibus qd ipsi qescunt
 in lecto. Et soluit qd quadoq3 mouent multu. vt
 si qs ex patria incipiat febrere et velit repatriare.
 aut si in febre patiatur alienatioz ppter qua inge-
 tetur et mouet in lecto. istu enim tales necesse e vt
 extenuentur. De pte qnta dicit qd ista p quato fa-
 ciunt extenuatoz no sunt signa debilitatis virtutis.
 sed qd habent ista hoc facere cum virtute quatum
 cumq3 forti sed tamen ista macrescendo sunt ca
 qd virtus debilitat qd sicut macrescit corpº ita vir-
 tus minuitur. De sexta pte dicit qd si plº minuit
 .i. extenuat corpº q3 oz fm pdicta tūc significatur
 qd e ppter defectu virtutis no restauratis vt oz si
 cut diximus de decrepito. et ca e qd nulla assignari
 pot ca huiº maioris macilentie. et hoc ypo. intēdit
 Huius sub inferre. Hec est tertia ps in quauult
 supplere cōclusionē scdam et affōm quodammodo
 limitare. et dicit in ea quatuor. Primum est qd ipse
 vult hic dare cas ppter quas corpus paratum est
 multu diminui alias a pdictis. et si due. vna est sub-
 tilitas humoꝝ qd corpus facit passibile facili. scda

est poroꝝ aptio qd idem facit. et iste due si iungat
 si cae velocis diuisionis. i. dissolutionis qd vocatur
 a medicis dissolutio occit qd resolutio sit i vaporē
 insensibile. Dicit scdo qd pñria istoz si ca quare
 corpus pmanet no extenuatū .i. grossities hūoꝝ
 et poroꝝ densitas. Dicit tertio qd h voluit ypo. da-
 re intelligi cu dixit hoc vero longitudinē egritudi
 sicut dimittēs oppositū .i. no ponēs significatū ex-
 pēse opº significato nimie extenuatois quod si
 gnificatū oº est expmēdū p quo expmēdo. di-
 cit quarto qd hoc oº est hic ponēdū ita vt dicat sic
 febricitantibus fortiter si superficies corpis pmae-
 at vel minuat plus q3 oz malu est pmanere plusq3
 oz facit pñipatio poroꝝ et grossities humoꝝ et eoz
 multitudo. et iō significat morbi longitudo. s3 mi-
 nui plus q3 oz aut facit humoꝝ subtilitas aut poro-
 rū raritas aut sola virtus defecta. Et iō secunda
 pars pº nis si v3 expmi cōplete dicatur cu isto su-
 plemēto cum quo tñ stat qd semp sicut defectu vir-
 tuti vt e dixi. et ex h vltio dicto collige descriptōm
 eiº qd e minui plus q3 oz supposita i expnoēº affōz

Inchoantibus

morbis et. ypo. in isto

29

affō intēdit duas cōclusiones et sic vidē-
 tur in duas ptes. 2º ibi. in statu vero. p
 ma pñclusio. si oz mā in morbo euacuare bonu
 est euacuare i pñcipio. pº. ex tali euone reddi vir-
 tus fortis sup residu digerendū et expellendū re-
 sidu et minus molestare pot q3 mā tota. g. assum-
 ptū statū declarabit. Circa affōm no. pñio qd pñ-
 cipiu sumit hic p vno quatuor tpx vlium morbi.
 No. secūdo no esse intentioz ypo. qd gnāliter
 in pñcipio morbi sit euacuandū s3 vult qd qñz e eua-
 cuandū no obstante qd sumus i pñcipio. vnde non
 repugnat hoc ei qd dñ pma pñcula affō. xxij. s. di-
 gesta medicari. Est igit sensus iudicio meo qd si
 oz euacuare ante crism tunc est melius euacuare
 in pñcipio. et iō dixit si qd vt mouendū. i. si medi-
 cus iudicat qd oz euacuare ante crism tūc mouen-
 dū est inchoantibus morbis. Et tali eni euone sic
 facta tūc maiora sequūt iuuamēta et miora nocu-
 mēta q3 si fiat euacuatio in alio tpe. No. tertio
 qd ante digōem no est euacuandū nisi mā sit furio-
 sa ppe vel iprope aut sit talis qd in ea no expectat
 digō sicut in sanguie. est aut mā furiosa ppe qñ p
 manifestā qualitātē. s. caliditalē et pp subtilitātē et
 lenitatem est plurimū nocuenti et mobilis de mē-
 bro ad mēbz. iproprie aut dñ furiosa aut pp mul-
 titudinē aut pp locū aut ppter venenositatē et oc-
 cultā qualitātē talē g oz euacuare non expectado
 digestionem vt dicitur prima particula affō. xxº.
 Quarto no. qd in pñcipio no multu velociter
 digeritur mā et virtº no multu est dedilitata sicut
 in pcessu. et iō p euacuationē factā in pñcipio licet
 mā agitef no multu sit impedimentū virtuti digesti-
 ue quippe que no velociter digerebat. Item licet
 aliquid de bono euacuet virtus tñ cōstans multo
 melius pot tollerare q3 debilis. itē idēz hūoꝝ pec-
 cas in pñcipio et si pmisceat cu bono tñ no tantū

facit nocuentia sicut postea qñ magis maligna/ tus est. Ex his p3 q cum post ante digõem sit virtus debilior z m̃a malignior z digõ velocior q pcius ē postorius euacuare q̃ in p̃ncipio. z p̃ p̃ns bonū est in p̃ncipio euacuare vt dictū est. Quin to no. q̃ alñ in p̃ncipio p̃petit euacuatio eradica tiua qñ. s. m̃a fuerit p̃pe furiosa aut venenosa aut i loco pp qd̃ mortis subite im̃inet periculū. sed quā do m̃a sui q̃titate multa indicat de euacuatiõē aīe digõnem tūc solū minoratiue euacuet. z hoc ē q̃ cõiter magis cadit in p̃ctica. Sexto z vltio no. hic esse mentionē de m̃a p̃pria morbi z nō de ma teriebus cõibus. In statu. Scda p̃clusio est ista. in statu morbi. s. ante cõplementū digõnis nō est. m̃a euacuāda. p̃. qz virtus tūc est intenta di gõni z m̃a tunc est maligna multū z virtus ē mul tum debilitata. ergo tunc m̃a nō est euacuāda. p3 p̃na qz ex euacuatiõē virtus diuerteret ab ope z sic multū esset impedimentū. 2º m̃a cū bono peri misceret z qz multū malignata ē iō multū inficere plus q̃ in p̃ncipio. itio virtus ē debilis z ipressio nē multo difficilius tolleraret. No. p̃mo q̃ sta tus h3 duas ptes. vnā in qua digõ cõplet z ē p̃ria scdam in qua sit crisis aut in qua nō facta crisi nā separat z minorat a corpe insensibilē tñ valde no tabilē m̃am morbi. Ad p̃positū quo ad primā partem bonū est hēre silentiū p̃p̃i cās dictas. sed vbi nā nō facit crisis. in scda pte z p̃stat q̃ de p̃ple mento digõis m̃ae tunc m̃a est euacuanda in fa p te status. z hoc voluit auī. prima quarti cap. de cu ra putri. in gnālī cū vix. z cū nā nō mouet. moue tu hora motus eiº. No. scdo q̃ vbi sit mortalis e gritudine oio nō oz in p̃ncipio euacuare qz medicº circa illos nihil oz agere imo dimittere vt infamiā fugiat vbi morbus esset valde diuturnus. Lōcor dia affõi ē colligif prima quarti cap. de cura put. in gnālī. Vtz autē sit in p̃ncipio euacuandū dis putatū est satis in prima particula affõ. 22º.

Quia de causa. In isto cometo ga. tria facit. p̃rio ostē dit habitudinē istius affõi ad sequentē. scdo ponit p̃dictionē requisitā ad veritatē affõi. tertio verificat seruata cõdictiõē. ibi 2º silz z i p̃ncipio. ibi 3º. quo rum nullū. De p̃ria dicit q̃ cās illius dicti ponz i affõ sequenti in quo p̃ omnia que dicit ibecilliora oportet intelligere accidētia sed cām illa accidentia facientē oz esse in statu minorē si morbus ē salubrī sed de hoc infra. Silz ponit cõdictiõez requisitā ad verificandū dī. q̃ dictum eius q̃ in p̃ncipio debz euacuari. dz intelligi in morbo salubri. qz nō opz aliq̃uē medicari i quo virtus sit defecta defectiõē mortali saltem cum p̃missione salutis. sed p̃ hoc vī de in affõ d̃ p̃me. Sed si morbus sit salubris tunc intelligat illud quod dicit hic ypo. q̃ faciamº aut p̃ flōtam aut exhibeamº fortē farmaciā. Quorū nullum. Hic verificat affõm dī. q̃ nullū istorum. s. flōtia nec farmaciā est administranda i statu qz tūc virtus est tota itenta coctioni. i. digõni m̃ae vt dic tum est in libro de crisi. imo oz adiuuare in dige

rendo z nō euacuare cū flōtia nec farmaciā sed in initio morbi oz hoc facere vt nā adiuuet ad dige rendū residuū z corpus alleuet. sed in statu nō ē sic faciendū qz virtus aialis multū laborat q̃uis in statu virtus nālis q̃scat q̃siqz. Circa hoc co mentū no. p̃cipue de hoc vltio dicto q̃ multipli ex ponitur. nā quidā dicunt q̃ virtus aialis laborat eo q̃ p̃pter m̃ae agitatioz z multitudinē vaporuz eleuatoz fiunt crises sensattones z dolores. s3 qz in secunda pte status digā m̃a nā non multū agit vt nālis virtus iō tunc dicimº eā q̃scere. Sed m̃i hi nō vī q̃ istud stet qz virtus expulsua laborat s3 illa est virtus nālis. ergo virtus naturalis laborat Aliter ergo dicit alij q̃ cū digestia alterat digõne nō ipediēte virtutē nāliter multū a suo ope. z iō p̃tinue p̃ceditur post meliorādo. liz pro tunc mul tum ledat operationes virtutis aialis.

Circa principia zc. In hoc affõ ypo. intendit duas p̃clusiões z fm hoc vidit in duas partes. ibi 2º Circa statū. p̃ria est ista in p̃ncipio z declinatiõē oia accidētia morbi s̃i minora. p̃batur. in illis t̃pibus morbus ē minor ergo acc̃tia minora. t3 p̃na. accidēs sequit morbi sicut vmbra corpus. In statu vero. Secūda p̃ oia accidētia morbi s̃i maiora in statu. p̃. qz in il lo t̃pe morbus est maior ergo. Nota p̃rio q̃ p̃ncipiū status z declinatio alñ dicunt vniuersalia tē pora alñ p̃ricularia. hic sumit p̃ vli t̃pe p̃ncipij sta tus declinatiõis z finis. Secūdo no. vt supra q̃ ista t̃pa aliquādo distiguūtur penes alterationes m̃ae. q̃nz penes acc̃tia. hic loq̃tur de talibº t̃pibus vt s̃i distincta penes accidētia. z hoc mō intelligi do res nō h3 dubiū in salubribus de qbº est f̃mo. cum eni morbus ic̃p̃it a nō q̃du sensibilis lesiõis z ita terminat. p3 q̃ in p̃ncipio z declinatiõē hoc distincta accidētia sunt m̃iora. silz cū status quoad acc̃tia sit cum labores z accidētia vltimātur. nō ē dubiū q̃ in tali s̃i accidētia maiora. z hoc loquen do de q̃busdā accidētibº. Tertio no. q̃ cū cõp̃ accidētia p̃ncipij ṽlis ad accidētia status dz itelligi p̃pando accidētia partū status z p̃ncipij sibi iuicem p̃portionalitū vt s̃ p̃ma p̃ricula dictum est. Intelligant ergo p̃nes alijs paribº. z hoc mō vt s̃ p̃ma p̃ricula dixi. credo q̃ affõº hēat virtutē de oibus accidētibº siue p̃ntibus ipressiõē merito q̃ titatis siue merito malignitatē. z tenēdo li. oia col lectiue. nā si diuisiue teneat nō repugnat aliq̃d ac cidens esse maius in p̃ncipio morbi q̃z sibi simile i statu. s3 licet iste p̃nes sint quodāmō p̃ se note b̃ statu quo ad accidētia z de p̃ncipio z de declia tione. tamē hic cadit questio.

Veritur vtz in statu morbi m̃alis salubrī sit morbus maior q̃z in p̃ncipio quo ad mē digõnem vt vī assumi in p̃batiõē cõ clusionis. Arguit primo q̃ sit maior in statu q̃z in p̃ncipio qz se. putrida salubris est ma ior in tali statu. ergo z aliquādo morbi. assumptū p̃batur sic. Calor p̃ter nām est maior in statu q̃z in p̃ncipio

in principio est talis calor est se. q. se. est maior in statu q. in principio. p. na tenet. et ass. p. 3. p. quo ad tactu q. tunc pulsus est maior velocior et frequentior q. in principio. et hanc latus eodem modo: et sicut sitis: et alia accitua. ut notat experientia. Et sic talis se. aliquid est in suo intensissimo gradu et non in principio. q. o. q. sit in statu: maior p. q. ipsa est finita. et minor q. si in principio esset in suo summo gradu sequeretur q. augmentu fuisset in tpe neutralitatis q. d. falsu et p. p. na: q. ex quo tunc est in maximo suo gradu. alii crevit et non nisi ante. q. ante principiu crevit et sic fuit in augmento anteq. esset. 3. sic in statu materia faciens se. actu est amplior: et ista est ca. plon gatiōis potissimoz status ut sumit p. de crisi. q. tunc morbus et se. est maior. 4. in statu est maior pugna virtuti p. tra māz et mā p. tra virtute: q. tunc morbus maior. probat argumētū q. virtus non magis incitat nisi q. magis stimulat et non magis stimulat nisi a morbo maiori. maior est gal. p. mo huius aff. 8. et minor colligit ex his q. dicunt de ca. crisi. 5. tunc est morbus maior cu. opatiōes sūt magis lese. s. sūt magis lese in statu. q. tunc est morbus maior: minor p. discurrendo p. opatiōes. nā vitales ut pulsus et hanc latus in statu sūt magis a t. pamēto recedentes sicut appetitus et digō et rō et sensus. sic q. videt q. opatiōes magis in statu ledunt. 6. apostema est maior morbus in statu q. in principio et talis morbus est malis. q. morbi males sūt maiores i statu q. in principio: idē posset dici de opatiōe et silib. Oppositū v. e. gal. in p. mento p. hitis aff. et p. r. ique s. in trāslationē aliā vbi dicit dispō quaz hic s. in homata p. sequunt quā egritudinē voco si oio in statibus est fortior. s. in his demū q. saluant sūt multo melior q. in principio egritudinis. Et idem sonat in p. cedēti p. mēto. Et idē videt sentire rabi moyses cu. dicit. Egritudo in tpe status de necessitate est melior q. in infirmus v. z. saluari. In hac q. d. ne faciā tres articulos in p. mo ponā q. dā p.ambu la in q. bus debet oēs medici p. venire et ex illis o. daz in qua re remanet dubiū. In secūdo articulo ponā opiones B. rustani et vini: q. dicit morbu eē in principio maiore q. in statu. In 3. ponā p. nez gentilis cu. eius p. batiōe. Quātū ad primū suppono q. l. z. q. d. posset generaliter q. rere d. o. i. morbo malū. t. n. l. m. itref ad febrē putridā salubrē p. dentē a mā nō reducibili ad benignū: et hoc dico q. i. ea q. p. det a mā reducibili status quo ad digōnē est finis se. et ps. remississima. Secundo no. q. mē q. ponunt cae se. putride q. dā sūt cae p. iuncte: et q. dā aītes: nec volo q. in o. i. se. inueniat mā sub forma cae aītis ut p. in potissimo v. l. t. mo se. tertiane: aut i. tertiana v. n. i. pot. Ille sūt cae p. iuncte se. q. imediate et actualiter febrē causāt. ille vero sūt cause aītes q. se. cānt s. nō imediate mē. q. actu putrescētē: q. aut p. se: aut cu. alio p. stitūt v. nā cām imediate se. sūt cā p. iuncta: verbiq. pone q. in socrate sit vna libra colere s. hodie pp. multitudinē istius colere non posse bene regulari a virtute mouet vna v. n. i. colere ad actū putredinis dico q. ille. x. j. v. n.

cie sunt ca. se. q. sit ab ista vna: s. z. aī. n. n. faciunt illā caliditatē nisi p. q. to sunt cā: q. illa v. n. i. colere ad putredinē: s. z. illa v. n. i. colere cā p. iuncta. Nā q. uis ab ea eleuet vapor putridus: t. n. totum agre gatū ex mā et vapore est cātiuz caliditatis p. ternā liter iprimētis in cor et inducētis febrē: sicut enī ignis aere calefacto nos calefacit nō p. hoc solū q. ignis calefacit aerē et aer nos: s. z. q. ambo imediate p. currūt ad nos calefaciēdū sicut due medietates ignis se ad agēdū iuuātes. Et tu ex hoc collige quomodo nō obstāte q. vapor putridus sit cā p. iuncta putride febris: t. n. mā actu putrida a qua ille vapor eleuat: esto q. nō sit in p. cauo cordis t. n. est cā imediate et p. iuncta caliditatis putredinalis cordis: nec p. pingor est in cādo vapor q. talis mā directe: sicut dato igne s. i. me applicato alicui cor: medietas illius ignis distās a p. bustibile: agit imediate in p. bustibile et eque imediate sicut p. p. iqua nō. n. agit in illud p. bustibile p. q. to aliqd. prius ut p. stat eru. d. ito in nālibus. Nā. 3. q. tā in febribus putridis p. tinuis quasi in p. pollatis putridis disti. t. p. o. z. v. n. i. uersaliū sumit penes mēi alterationē. nā apud doctores eque dicimus q. melia est digesta in statu quartane interpollate. Sicut q. colera est digesta in statu caufonidias. 4. nota q. d. facto paucissime inueniunt febres in q. bus ab ipso rei initio tota mā cātura actu febrē trāseat ad putredinē. nā in interpollata p. stat q. si sit pluriū potissimū mā q. facit 2. m. potissimū nō fuit mota in primo: q. illa iā est incinerata. In p. tinuis at. p. portionalibus p. z. q. mā se exacerbatiōis nō fuit mota ad putredinē in p. ma incōclusa sanguinea eodem mō. nā i. aug. mastica plus trāsit in putredinē q. dissoluat in p. aug. mastica plus dissoluit q. i. putredinē transeat i. homotena et qualr. secūdū cōem viā. Et videbit idē in discurrendo p. alias. alii t. n. p. t. i. n. g. i. t. q. tota sil. mouet ad putredinē ut imaginatū est i. tertiana v. n. i. us potissimi. 5. no. q. hic trāsitus mē q. est sub forma cē aīcedētis in cām p. iunctā nō est oio in oib. febribus putridis eiusdē sp. eī v. n. i. formis. in q. bus dā v. o. plus et plus de mā v. l. q. ad statū mouet ad putredinē. in q. bus dā p. t. i. n. u. e. minus. In q. bus daz quasi equalr. nā ex quo hoc est possibile in cōtinuatiō videt q. sit possibile in interpollata. Ex hoc p. z. cā q. aliq. se. sūt interpollate primū potissimū hūtes seuissimū et q. vident in o. i. potissimo minorari. q. dā econtra: et q. dā medio mō quaz diuersitatū cē p. i. t. eē plurime: et p. cipue mēi dispō eā ad putredinē p. pans. Ex isto p. z. q. nō o. z. in statu quo ad mēi digō nez sp. plus de mā eē sub forma cē p. iuncte aut minus. imo v. t. r. u. n. q. z. est p. t. i. n. g. e. n. s. p. z. secūdo q. z. multitudine mē est cā maioritatis morbi nō est dubitādū q. aliqua se. putrida salubris. est minor in statu q. i. p. n. cipio. ut paug. mastica: et aliqua maior ut i. aug. mastica. et aliqua equaliter ut homotena. Et p. portio nabiliter nō repugnat simile inueniri in interpollatis q. d. vel titulus eius. q. nō p. t. in genere p. v. n. a. p. te terminari v. l. i. t. e. s. z. v. t. r. a. q. z. p. t. i. c. u. l. a. r. i. t. e. r. v. e. r. i. f. i. c. a. t. p. z. i. o. ad hoc ut res si remaneat ambigua. q. o. z. l. u.

mitari tituli. et quodam hoc modo limitat ut se. putrida salubris seruans manam ad unicum expulsionem criticam sit maior in statu quam in aliquo aliorum temporum. sed est novum mihi bona limitatio quod aliqua talis est maior aliqua minor. ut patet de augmastica crisi terminalibus. quod si dicat quod iste non servat manam ad unicum criticam expulsionem quod continue in eis aliquid resoluatur de manam tunc nulla erit se. usque ad statum hoc modo reservans manam cum necessario fiat dissolutio talis manam ut igitur ille limitet titulus. **Mo. 6°** quod in morbo salubri manam multoties quod est sub forma esse antecedentis et illa quod est sub forma esse junctae multoties digerunt a virtute unde sicut manam faciens apostema et actu putrida digerit ita ut puertat in sanitate. ita non repugnat imo de facto est ita quod manam quod est sub forma esse junctae digerit. Et precipue accidit hoc in continuis in quibus manam talis diutius stat antequam incineretur et dissoluatur propter aggregationem in uno loco. quod tamen in utraque possit digere procedere ex mente auctoris. in primo de junctae manam. nam prima quartae ca. de cura putridarum in generali: vult quod secundum laudabile est humorificans se. quod ita digestus est et ideo cum junctae digerit. vult et quod post status in quartana sunt manam magis digesta quam in principio: et ideo talis manam digere facta fuit cum nundum transiisset in eam conjunctionem. in utraque ergo manam potest procedere digere. Ego tamen dixi multoties: et non dixi se procedere in istis manam digere est in salubri. nam cum manam proximi ita putrefiat ut oio incineretur videtur verisimile quod oio venire ad tale dispendium ut in illa calor naturalis non agat digerendo. **Actus. n. actiuorum** sunt in patiente dispositio. **7° no.** quod in febribus putridis salubribus hincibus manam sub forma esse antecedentis permanet illa manam post se. in initium usque ad statum continue digerendo procedit. Ex quo patet quod post initium talis morbi manam quod de nouo transit ad putredinem est magis digesta quam erat post aliam manam transiens ad putredinem. et hoc ut plurimum quod. s. manam tota in principio fuerit uniformis. non. n. repugnat imaginationem incipere febre a manam difformi cuius pars una sit minus cruda et non incipiat putrescere et alia pars minus digesta quod transiat a principio in putredinem ita quod manam minus cruda. 2° transit ad putredinem et hoc multum pertingit in flegmatica propter flegmatis diuersitatem vel difformitatem. ex quo patet quod non oio digere in manam se. est in manam putrida. patet 2° in plurimis manam in quibus procedit digere non procedere putrefactionem. patet 3° plurimum ita esse quod in manam quod est in statu sub forma esse junctae non continue usque ad statum processerunt digestio et putrefactio. Nam in statu quartanae manam quod mouetur ad proximam est summe digesta quod tamen se. imo in principio non est putrida nec adhuc per totum tempus procedens putruit. et ita ceterum in alijs interpollatis et in continua proportionalibus logis et in continua conclusa verisimile est. 7° die aut. 14. nihil esse putrescens de manam que ab initio mota fuit sed totum illud transiit ad putredinem per duos aut tres dies ante diem tale. **Se. 4°** quod 13 possibile est digere et putrefactionem simul intendi. tamen propter hoc non probat putredinem esse maiorem in statu quam in principio. non. n. oio quod pluri tempore putruit manam quod in statu est cum junctae quam illa quod est cum junctae in principio

nam proximus principij si durauerit duabus horis iam manam eius ante duabus horis putruit et si sumus in statu in proximo eius post initium per duas horas adhuc precipue tanto tempore durauit putrefactio in illo sicut durauerat in illo proximo procedente hora nota et pariter in continuis: **Mo. n. q.** principium sit duorum dierum in fine durauerit putrefactio in manam illa duobus diebus sed si sumus postea in statu forte nulla est manam quod daret tunc duobus diebus sub actu putredinis quod incineretur et resoluatur et sic nulla erit manam in statu quod in tanto tempore putruerit sicut putruit in principio aliqua. **5°** sequitur vera via soluendi istam questionem non esse ex hoc quod putrefactio et digere possit simul intendi aut non quod tamen punctum putruit gentilis esse clausum istius questionis. **Mo. 8°** quod non oio manam magis putrefacta esse calidior. Nam quod manam est incinerationi vicina ipsa est multo remissioris caliditatis: quam quod multa humiditate precipuebat et tamen tunc est magis putrefacta quod magis vicina ultimato termino putredinis. sed per hoc vide in questione de putredine 3° tegni. Et ex hoc patet quod ita putrefacta potest esse manam in principio se. sicut in aliquo aliorum temporum. nam cum pars manam incineretur multum in principio. sequitur quod venit ad summum putredinis.

Mo. 9° quod plurimis modis puenit manam putrefieri quorum unus est alio deterior. videmus. n. manam se. quod putrere in membris: putredine quod non est membrorum pemptua: sicut appet in salubribus et in manam faciente apostemata quod pueniunt ad salutem exituram quod quod aut putredo manam est membrorum corruptiua ut patet in empestiomeno cacrena et similibus. pariter ergo pertingit in se. quod quandoque putredines sunt male mortifere quandoque autem et si per eas manam ultimate putrefiat non tamen sunt ita mortifere nec ita maligne: hoc ideo contingit experientia in interioribus. quodam. n. putrefiunt cum summo fetore quodam vero cum remissiori. **Mo. 10°** quod digere facta in manam: et si non prohibet putredinem futuram tamen facit manam patam putrere minus maligno modo putredinis quam si non fuisset digere. **Aliter. n.** digere in vrina non est nobis signum salutis aut spei. **Unde decimo nota** quod initium dum manam putrefit calor naturalis agit in manam. et per actionem suam quantum possibile est resistit malignitati putredinis ne. s. malignus modus putredinis inducat. Ex quo patet non repugnare sibi in manam agere calorem naturale et pternam ut vult gal. prima pronosticorum in pmento ultimo. **2°** sequitur quandoque ista duo agere ex toto vincite naturali calore ut in febrile puenieter nutrito agit naturalis calor digere bona: non obstante actione putredinalis caloris quodammodo vero vincit calor putredinalis ut cum manam ex toto malignetur quodammodo equantur et tunc sequitur virtusque effectus usque ad quod. Et in hoc 3° modo pertingit quod sequatur generatio alicuius rei per digestionem ut saniet. et tunc vincit calor naturalis: sed non multum nec pplete. Quandoque manam incineratur sed non transiat ad malignum valde modum putredinis et in hoc quodammodo vincit calor naturalis quodammodo pternam calorem.

Ex his ergo sequitur quod in tribus actionibus caloris naturalis nam tamen superat malam manam. una est cum pplete calorem dominat et reducit manam ad benignum. 2° cum per

dige
du
nies
difo
est c
calo
feat.
ma
illu
ui su
de r
nign
niem
ria c
paul
facta
pori
ria r
tunc
salub
erit
se. re
difo
ne q
erit
et 13
term
est co
teria
quod ac
causa
trefa
talib
suo q
dent
cede
ria m
tem
qual
se p
lor in
quod p
nor
pari
ta m
iunc
sim.
quod in
ei d
trari
tibus
telle
fos
salia
ei al
con
fo a
unt

Secunda

digestionem factam a naturali calido. materia re-
ducitur ad vnum non ex toto benignum q̄ est sa-
nitas vel res sibi p̄portionalis que est apta in eius
dissolutioe obedire virtuti. et in eius expulsioe. 3.º
est euz agenti putredinali caloze naturalis tamen
calor p̄hibet ne ad malū modum putredinis tran-
seat. licet tandem putredinali vincente in illo ope
materia dissoluatur et incineretur. nā ē calor naturalis
illius dissolutionem intēdit. Ex^m primi sicut si i le-
ui sinoca sine putredine multa ex potu aque frigi-
de rectificetur sanguis. ita q̄ a virtute p̄pria ad be-
nignum reducat. Ex^m si. vt i apātibus que ad sa-
niam ducunt et in febribus in q̄bus digesta mate-
ria cretice expellitur. Ex^m tertij. vt in febribus q̄ per
paulatinā resolutionē terminant absolute nulla
facta materiei sensibilis expulsioe: et sic accidit in oī
porismo salubri se. interpollate qz tota eius mate-
ria resoluit et incineratur p̄ q̄ se. cessat a porismo. p̄
tunc nisi noua materia supueniat vt prima quarti

Quarto seq̄ ex dictis aliq̄ esse febr̄z putridā
salubrez ad salutē terminādā: que q̄sto materia
erit magis putrefacta tāto erit p̄pinq̄z sanitati et
se. remissior. naz dato q̄ vna se. debeat p̄ paulatinā
dissolutionem terminari ad sanitatem. Stat q̄ i fi-
ne quādo materiei dissolutio p̄plebit ipsa materia
erit magis putrefacta et magis incinerata q̄ ante
et q̄ appropinquabit illi incineratiōi appropinquabit
termino suo et nō esse. Ex his oībus notatis siml̄
est colligendū q̄ in se. putrida in qua aliqua ē ma-
teria sub forma cause antecedētis in illa semper
q̄ ad statum sp̄ p̄cedit digō s̄z dūmodo sub forma
cause antecedētis maneat: s̄z in ea nō p̄cedit pu-
trefactio nisi postq̄ trāsiuit in cōiunctam. Et iō d̄
talibus se. salubrib̄ putridis cadit q̄o. Vtz suppo-
sito q̄ a principio materia esset vniformis et q̄ p̄ce-
dente digōne in causa antecedēte sub forma ante-
cedētis manente et supposito q̄ tm̄ de tali mate-
ria transeat in cām p̄iunctam q̄ in statu quo ad p̄-
tem partibus principij correspondētem precipue ei
qualis quātitatis talis materiei sit sub forma cau-
se p̄iuncte sicut in principio. vtz febr̄is illa erit ma-
ior in statu q̄ in principio. Scimus. n. ex dictis.
q̄ p̄t esse ita pauca h̄ materia i statu q̄ erit se. mi-
nor et potest esse ita multa q̄ erit se. maior s̄z posita
paritate stat dubium. Si vero se. fuerit talis q̄ to-
ta materia trāseat ab ipso principio in causam cō-
iunctam. sed ita q̄ se. fiat salubris et terminet p̄ cri-
sim. est etiā dubium vtz h̄ se. erit maior in statu
q̄ in principio dūmodo nō sit facta multa materiei
dissolutio. Et quantuz ad hec duo inueniunt p̄-
trarij modi dicendi precipue. de fo qui in sequen-
tibus articulis videbunt. Quātum ad fm̄ p̄ in-
tellectu dīni et plusq̄ commētatoris aut alioz ip-
sos sequentium. Nota. primo q̄ tempora vnuer-
salia morbi distinguntur quandoq̄ penes materiei
alterationez quandoq̄ penes accidētia morbi
consequentia et hoc est sepe dictuz vt supra. Nota
fo accidentium inuentorum in morbo. quedam fi-
unt tantum vi morbi. quedam mixtiz vi morbi aut

incitatione quadam nature et sunt accidentia cre-
tica. Nota. 3.º q̄ licet accidentia nature incitatiōz
p̄sequentia simul cum morbo sunt maiora nō tam
oz morbum maiorem esse directe. Sicut si quis fe-
briens multum se exercuerit licet maiorem habe-
at pulsuz et velociorem et frequentioz q̄ alius da-
tus q̄ se nō exercuerit. tm̄ nō dicimus se. p̄mi esse
maiozem sed si accidentia sequentia morbum ap-
p̄riate essent maiora. tūc bene oportet morbū esse
maiozem. Nota. 4.º q̄ in ratione se. includunt duo
fm̄ quoz varietatem potest sebs dici maior. vnum
est ipsius se. intētio. naz euz se. non sit aliud q̄ ca-
lor q̄n est intensior calor ē intētioz se. alijs paribus
s̄z quod p̄sideratur est p̄ternaturalitas illius ca-
loris. nam calor non est tantum disconueniēs me-
rito gradualis recessus a tēperamento sed etiā me-
rito mali modi caloris et alijs paribus ille calor fe-
bilis qui est magis p̄ternaturalis et est maior mor-
bus et maior se. Nota quinto q̄ alijs paribus
materia digesta si transeat in putredinem minus
malā putredinem recipit q̄ non digesta. nam alit̄
non videretur cā q̄ paroxisimi declinationis sunt
minus mali. p̄bat fo. qz vbi non sic esset digestio i
cā antecedente esset potius nociua q̄ iuuatiua cā
per eā peiori putredine materia putresceret. Nota
6.º q̄ materia que putrida est si in ea incipit digō.
procedere et magis procedat q̄ putrefactio ipsa sit
continue magis benigna et sit virtuti rebellis mi-
nus hoc patet qz hoc est ratione digōis. Nota. 7.º
q̄ in morbo salubri continue post p̄incipium ma-
teria que transit i cōiunctam est digestior q̄ illa
erat que in eodem morbo prius trāsiuit in cōiū-
ctam: et materia tamen se. tota est sub forma con-
iuncte cause tamē post principium continue ma-
gis est digesta. Alit̄ enim non esset salubris mor-
bus. Ex his sequit̄ 2.º q̄ semper cum illis limita-
tionibus se. in aliqua parte principij est maior q̄ i
aliqua parte status 2.º. p̄batur pluribus medijs p̄-
mo sic materia se. est minus putrida et minus dige-
sta in statu q̄ in aliqua parte principij. q̄ se. est mi-
nor alijs paribus. Alit̄ probatur qz si se. a princi-
pio habuit causam antecedentem quam oportet i
statu transire in cōiunctam. illa quando transibit
in cōiunctam erit magis digesta tempore status
q̄ illa que in principio putruit. q̄ in minus malam
putredinez transit alijs paribus q̄ illa que in p̄-
ncipio putruit. tenet consequentia ex quinta suppo-
sitione. Si materia tota fuerit ab initio sub forma
cause cōiuncte cum ipsa continue post initū ma-
gis: et magis fuerit digesta ipsa erit benignior. Et
ideo se. ab ea pendens erit minor. consequentia te-
net ex 6.º suppositione. Secundo sic in statu talis
se. virtus habet maiorem proportionem super cāz
morbi q̄ in principio igitur minus vincitur ab ip-
sa causa. et sic minor morbus causatur. 3.º acciden-
tia propria morbi in statu sunt minora q̄ in princi-
pio. verbigrā. sit pleuresis sub putrida et p̄z q̄ sa-
cta sanie non obstante q̄ materia tūc sit multa aſi
euacuationez se. tm̄ est minor. et dolor similiter iuz

Particula

ta sententiā affōi. Circa saniei generationem. si
 g̃ ita est in apāte. ita erit in fe. 4° aī r̃ primo suppo
 nitur. q̃ motus versus terminū ad quē plus sapit
 naturam terminū ad quem quam terminū a quo.
 Secundo supponitur q̃ in tali motu p̃tinue plus
 acquiritur de termino ad quez r̃ plus perditur d̃
 termino a quo. 3° q̃ quādo incipit materia dīgeri
 tunc incipit infirmus moueri ad sanitatem r̃ q̃to
 magis procedit tanto magis mouetur ad sanitatē
 Ex hijs arguitur sic a fine principij vsqz ad sta
 tum procedit for. in motu ad sanitatem. g̃ per totū
 illud tempus continue magis acquirit de termino
 ad quem qui est sanitas r̃ plus: r̃ plus deperdit d̃
 termino a quo qui est morbus: r̃ ideo cōtinue mor
 bus minoratur vsqz ad statum. Et per consequēs
 est minor q̃ in fine principij. quōto arguitur qz sal
 tem in aliquo morbo videmus statum quo ad di
 gestionem esse minorez se. ut in peraugmastica se.
 sed hec ratio paucum valet. Cōtra hanc rationez
 siue positionem sunt quinque rationes in princi
 pio facte. Arguitur etiam sic in apāte cum sanies
 generatur propria accidentia apostematis sūt ma
 iora. g̃ morbus dum generatur sanies est maior q̃
 erat in principio. assumptum patet ex afforismo.

Circa generationem saniei: r̃ ex consequenti se
 quitur q̃ proprie statum cum materia est digesta
 morbus est maior: r̃ sic non erit maximus in subo
 illo. Sequendo hanc viam responderetur ad argu
 menta. Ad primum conceditur q̃ calor est mai
 or in statu. sed non sequitur. g̃ se. est maior. nō. n.
 est ita preternaturam in statu. preterea experientia
 patet q̃ calor in statu est maior cum conditioni
 bus dictis. nam dicam hoc contingere vbi plus
 valde de materia sit sub actu putredinis. Ad se
 cundum cum dicitur. aliquando talis morbus est
 maximus. dico q̃ hoc est in principio quo ad dige
 stionem materie r̃ cum insertur q̃ augmentum fu
 erit tempore neutralitatis. nego argumētum imo
 fuit post principium. Et si dicatur morbus nō au
 gebatur imo minuebatur. g̃ fuit tunc augmentuz
 nego consequentiaz. loquendo de augmento quo
 ad materie digestionem. vt patet de peraugmasti
 ca. Dico igitur morbū non esse maximum in prin
 cipio sui sed in fine sui principij. qz vsqz ad illud nō
 apparent signa manifesta digestionis. ideo tūc ma
 teria est plurimum maligna. sed postea continue
 meliorat. morbus igitur crescit in principio: sed post
 continue procedit discrepando. Ad tertium pz
 q̃ assumptum est falsum in casu nostro. Ad 4^m
 conceditur q̃ in statu est maior pugna virtutis cō
 tra materiaz. non qz materia de se magis stimulet
 sed qz cum hoc virtus hz maiorem proportionem
 r̃ currit proprietates inter materiam digestam r̃ vir
 tutem merito cuius virtus potest plus conari age
 re in materiam. Et ideo tunc fiunt fortia acciden
 tia contraria penes que distinguuntur a doctoribz
 tpa morbi tāqz penes accntia. Ad q̃ntum nega
 tur. assumptū absolute prolatur. Sed si dicatur
 tūc morbus maior quādo merito sui operatiōes

magis leduntur. cōceditur. Sed negat minor nec
 h̃ probatur experientia primo qz plura talium ac
 cidentiaz sunt comunia. fo qz non videmus bene
 quid esset quando materia esset eque multa in sta
 tu sub forma cause coniuncte sicut in principio.

Ad hanc rationem hic factam dicitur q̃ dolores
 non fiunt maiores circa generationem saniei nisi
 propter solutionem continuitatis que fit tunc qm̃
 materia eleuatur in cibum: r̃ illa solutio continui
 tatis est morbus nouus. vel dicitur quod ibi p̃cur
 rit agitatio materie r̃ loci ad virtutem illuc multū
 spm̃ mittentem. vnde r̃ fiunt pulsus magni r̃ ind̃
 dolor. Quantum ad tertium articuluꝝ explanā
 do positionem gentilis i casu nostro sit ista prima
 2°. possibile est in materia se. putride salubris post
 eius instans initiatiuum procedere putredinem i
 tendendo. ista conclusio probatur pluribus ratio
 nibus. primo putredo in febribus est similis putre
 dini in apostemate. nam in apāte incipit materia
 modicum putrida: r̃ postea intenditur putredo. g̃
 pariter in febrium materijs maior est gal. primo d̃
 differentijs febrium. minor patet. qz in principio a
 postematis ad hoc non est tanta putredo quin hu
 mor possit nutrire cum facta repercussione mater
 rie ille recurrant ad venas. sed quando materia p̃
 uersa est ad saniem. tanta est putredo vt nutrire n̄
 possit. Confirmatur. qz in principio febrium sūt
 guinearum: sanguis qui per flobotomiam extrahi
 tur ē rubeus r̃ sine fetore. Sz si fiat flobotomia
 in processu non est ita rubeus r̃ participat fetore.
 g̃ putredo intenditur. 3° confirmatur qz se. potest
 intendi aliter in primo. b. sui esse esset summa. g̃ si
 militer materie putredo preterea diuersi sunt gra
 dus putredinis in febribus salubribus. g̃ erit pos
 sibile aliquem incipere febrile remissiori gradu: r̃
 consequenter intensiori non obstante q̃ se. sit sala
 bris imo ita contingit de facto. 2^a conclusio pos
 sibile est q̃ precedente putredine intendendo i ca
 dem materia continue ita simul intendatur dige
 stio. Ista conclusio est quasi vigor istius positiois
 gentilis. probatur sic positis sufficientibus causis
 effectiuis r̃ sufficiēti receptiuo. quāto magis isto
 perseuerat tanto magis acquiritur r̃ erit acquisi
 tum de terminis trāsmutationum. quarum ille cō
 sunt sufficienter factiue. r̃ receptiuum est passiuū
 sed in se. putrida materia est sufficiens receptiuuz
 digestionis r̃ putredinis r̃ etiam ē causa putredi
 nis factiua puta calor extraneus. r̃ causa factiua
 digestionis puta calor naturalis. igitur hijs stātibz
 materia plus cōtinue acquirit de termino p̃ vtrā
 qz causaz intento. .i. vna intendit putredinem et
 alta digestionem igitur. Cōfirmatur fo auctorita
 te gal. primo p̃nosticoꝝ commento vltimo. naz sic
 arguit ibi calor naturalis membrorū ē digestiuus
 r̃ calor putredinalis est putrefactiuus r̃ ambo ap
 plicantur materie. g̃ mā trāsmutat trāsmutatioe
 participante digōe r̃ putrefactioe. vñ si p̃spiciatur
 in pri^o de differentijs febriū talem trāsmutatioeꝝ
 quāqz vocat gal. putrefactionē quāqz digestionē.

Confirmat genita sanie mā ē alba. et non nisi per
 digestionem. igitur digō ē intenta. Similiter est ma-
 gis fetida q̄ prius. q̄ magis putrida. vñ in isto cō-
 mento dicto ita in greca trāslatiōe dicit. Si vero
 saluet aliqua virtus pmixta sit trāsmutatio a cā q̄
 p̄nāz et ea q̄ s̄z n̄s̄ez putrefaciēte q̄ ea q̄ p̄ternāz
 2° principaliter at sic supponēdo p̄ q̄ si ē aliquod
 passū q̄ indifferēter possit alitari ad duas diuersas
 formas a diuersis agētibus q̄cūq̄ dispositionez
 pōt acgrere illis duobus agētibus applicatis vnū
 post aliud. ita q̄ si fm totā dispositionē a p̄o introdu-
 ctā corrūpat eādē pōt recipe ab illis duobus adū-
 ctis simul applicatis s̄z mā se. ē in differens ad di-
 gesticōnem recipiēdā a calore nālī. et putrefactionem
 a putredinali. et pōt p̄o aliq̄to gradu putrefieri.
 p̄o applicato calore nālī digerere deperdēdo aliquid
 putredinis s̄z nō deperdet putredinē. q̄ erit possi-
 bile p̄ talē successiuā applicationē acgrī dispositio-
 nez p̄positā ex q̄busdā gradibus putredinis et q̄-
 busdā digōnis. q̄ talis poterit acgrī ambobus ad-
 iunctis simul applicatis et p̄ n̄s̄ poterit simul in-
 tendi digō et putrefactio. 3° principaliter at possibile
 ē vnū simul acgrere caliditātē et frigiditātē. fm eādēz
 p̄te. q̄ erit possibile simul intēdi digōnez et putrefa-
 ctionē. p̄tia tenet a fortiori. et all̄m p̄bat. p̄o suppo-
 nendo q̄ p̄positū ex castoreo et oppio ex equalib̄
 p̄ibus h̄z plus de caliditate et frigiditate q̄ h̄z simile
 p̄positū ex lactuca et reubarbaro. p̄bat q̄ p̄rimuz
 p̄ caliditātē ē dissolutiuū v̄tositatū et nō fm. q̄ est
 calidius et similiter ē stupefactiuū p̄ frigiditātē. et non
 fm. q̄ h̄z virtutē infrigidatiuā fortiorē. ponat q̄ q̄
 illa duo mixta in vnā formā redacta approximent
 et seq̄ q̄ potētius agit ad alterius assimilationē
 et nō nisi simul calefaciēdo et infrigidādo vel siml
 caliditātē et frigiditātē inducēdo q̄. 4° principaliter
 at. Egō nigra magis apparēs in statu ē minus ma-
 la q̄ apparēs in principio. vt in principio illi^o affōi
 Egōnes nigre. et s̄l̄r ibi. vrina nigra. et fa p̄imi. et
 ysach 4°. vrina. s̄z nulla ē cā nisi q̄ cū illa digōe
 q̄ ē in statu p̄cedit putredo. q̄ cū hac ita intensa
 putredine ē digō in statu. et nō ita cū ea eēt digō i
 principio. seq̄ q̄ poterūt simul intēdi cū nō ap-
 parēte in principio vrina nigra si erit ita putrida
 Sicut ē q̄n az vrina nigra. nec ē ita digā vt erit
 in statu. et p̄z. Ex q̄bus rōnibus videt supposito q̄
 digō et putrefactio eēt due forme p̄trarie q̄ tñ po-
 test digō intēdi s̄l̄ cū putrefactioe in eādē p̄te mē
 adequate. Ex hac p̄clusiōe infert gētilis la corre-
 laria. p̄mū s̄l̄r distingūt tpa quodāmodō penes mē
 alterationē in mortali se. et salubri. nā q̄n mā ē pa-
 ruz putrida ē p̄ncipiū: et q̄n magis putrida ē: est
 augmētum. et q̄n ē intēsissima putrida ē status ita
 in salubri siue in mortali. q̄ in salubri q̄n ē magis
 digesta. ē et magis putrida vt dictū ē. 2° correla-
 riū ē q̄ digō in mā putrida nō ē p̄prie mēi p̄patio
 ad expulsionē cū p̄ digōnez sepe mā disponatur.
 nā sanguis añq̄ ad sanie p̄uertat ē patus fluxui
 magis q̄ q̄n fact^o ē sanies. Cōtingit at q̄ pp digō-
 nem p̄paret expulsionē. q̄ p̄ illā magis ab alijs se

paras humoribus et sit obm p̄portionatū expulsi-
 ue virtutis. 3° correlariū ē rō ad qōnez p̄nci-
 palez: et ē hoc se. putrida salubris ē maior et fortior
 in augmēto et statu q̄ in principio. hoc correlariū
 seq̄ ex dictis q̄ in statu mā ē magis putrida. q̄ se.
 ē maior alijs p̄ibus. Confirmat ab eo rōnib̄ et auc-
 toritatibus. Auctoritas vna ē gal. in loco de t̄pib̄
 p̄ricularibus. et pariter i loco de t̄pibus v̄libus. nā
 in vtroq̄ loco dicit q̄ quēadmodū al̄ incipit auge-
 ri stat et minuit vsq̄ ad corruptionē. ita et morbus
 salub̄ incipit augeri stat et declinat. et tūc declarat
 illa tpa. dicit esse augmētū q̄n maiora apparent si-
 gna digōis statū vero q̄n digō p̄ficiat. igitur vult mor-
 buz augeri p̄cedēte digōne et statu in culmie com-
 p̄let digō. Nec valet q̄ dicit plus cōmentator. q̄
 gal. vult ibi augeri morbū quo ad accētia p̄ia. nāz
 cōia accētia nō sūt nisi critica: et talia si sūt cōiter
 in augmēto. imo in statu solū. q̄ quo ad hoc non ē
 maior morbus in augmēto q̄ in p̄ncipio cui^o op^m
 dicit gal. Idē sūt auct. fa p̄imi cuz dicit q̄ in aug-
 mēto manifestat p̄strictio egritudinis et q̄ in statu
 p̄sistit ex oibus p̄tibus. Idē vult aliebas. 4° theo-
 rice cū dicit q̄ augmētū ē q̄n incipit maturatio et
 tūc augeat virtus morbi et virtutis debilitas. Nō
 tñ q̄ vltra istū modū tres alios imaginat gētilis q̄
 bus defēdit q̄ nō obstāte q̄ signa digōnis p̄tinue
 appareāt in salubri et in statu signa p̄plete digōis
 tñ se. ē maior q̄ in principio. Unus eoz ē imagi-
 nādo q̄ nō tota mā faciēs febrē salubrē p̄plete di-
 gerat talī digōne: qualis ē i ypostasi alba leui et e-
 quali in sūdo stāte: s̄z in q̄buldā p̄tibus mēi mor-
 buz faciētis: q̄ p̄tes: q̄ in eas magis super digō q̄
 putrefactio p̄culdubio sūt benigniores. s̄z alie si
 p̄tes in q̄bus s̄z agat calor nālīs nō tñ p̄hibet qu-
 multo magis s̄tāt putride q̄ ante erāt. et iō nō ob-
 stāte q̄ signa digōnis appareāt decisa a mā digā:
 tñ plurie alie p̄tes sūt neq̄ozes q̄ in principio. me-
 rito quaz se. ē maior. Idē modus. p̄bat exp̄ctia
 nā crisi facta in statu salubri morbi plurime mē e-
 uacuant fetide maloz humorz: et non dealbate vt
 ypostasis dicta. imo multi fetozis. Idē appet i cri-
 si q̄ fit cū fluxu sanguinis nariū i qua nulla v̄ ps
 alba. imo totus sanguis. aut quasi totus ē rubeus
 nō dealbatus. q̄ si dicat q̄ hoc mō signa digōnis
 nō eēt signa salutis. v̄ q̄ si p̄seuerat significat v̄-
 tus caloris nālīs in cōpatioe ad mām tātā: q̄ suffi-
 ciet nō tñ illā q̄ digerit s̄z aliā secū p̄iunctā expel-
 lere. 2° modus ē imaginādo q̄ agētibus siml ca-
 lore nālī: et p̄ternām nō sūt duo diuersi motus s̄z
 vnus p̄cipās quodāmodō v̄tualiter et digōne et pu-
 trefactioe. vñ p̄ hūc vnū motuz acgrunt q̄dā q̄ se
 tenēt ex p̄te digōnis. verbūq̄. albedo et determinata
 forma mixti et q̄dā q̄ se tenēt ex p̄te putrefactionis
 vt fetoz et actualis calor p̄ternām et multaz p̄cium
 dissolutio. Ex^m huius ē q̄ color viridis ē medius
 inter albū et nigrū nō p̄positioe illoz vera imo quo-
 dāmodo virtuali. In isto igitur immediato termino il-
 lius trāsmutatiois ē quodāmodō in p̄fecta rō digōis
 et in p̄fecta putredinis. et q̄to plus acgrit de isto

tāto mā magis de vtriusq; sapit nā sicut plus acq
rendo de rubedine a nō gradu in corpe nō colora
to plus acgrif de vtroq; .s. albedine ⁊ nigredine v
tualiter. Adā igit magis digā ē et magis putrida
⁊ hūc modū dicimus fuisse quodāmō ga. primo d
differentijs se. q qñq; hāc trāsmutationē ad saniez
vocaunt digōnē qñq; putrefactionē. Tertia via ē
dicēdo digōnē ⁊ putrefactionē nō eē motus pprie
⁊ rarios: s; aliquo mō pncipāt nā ⁊ rarioꝝ. nam
nō sub qbuslibet gradibus seinuicē ⁊ patiunt sic
nigredo nō ⁊ rariat caliditati ⁊ siccitati. tñ ignis
multoties calefaciēdo ⁊ exsiccādo denigrat. s; nō
tñ sub qbuslibet gradibus siccitas ⁊ caliditas cō
patiunt nigredinē. nā qñ ad sūmū pcedit res tūc
pducit nigredo vt ⁊ stat in pueriōe carbonū ad
cinerē. Primū istoz dictoz sic arguit. putrefac
tio ē ⁊ rariū generatiōi simplicī. q nō digōni: pñā
tenet q; vni vñū ē ⁊ rariū. ⁊ aīl^m ē arīst. 4° metha
uroꝝ. ⁊ fm hoz pꝝ. q; pfecta digō qualis ē in cor
tēpato p quā humor in subaz mēbz puerit. exclu
dit oēm putrefactionē. ⁊ sūr pfecta putrefactio per
quā res in elemēta dissoluī excludit oēm digōnē
Et iō quodāmō nā ⁊ rarioꝝ pncipat pñt tñ sub q
busdā gradibus intēdi. nā cibus in cor. febriente
in subaz eius puerendus patit a calore nālī ⁊ tñ
nulli dubiū ē q; pñue calefit putredinali calore.
nō q; repugnat intēdi digōnē ⁊ putrefactionē vsq;
ad qd. i. vsq; ad illū gradū digōnis q; in statu hēf
Adulte at sūt difficultates hāc mām pcernētes:
q; hīc p breuitate expositiōis nō ponūt. s; tñ i dua
bus qōnibus de digōne ⁊ illa de putrefactiōe iue
nies solutiōes. s; si qs hꝝ bene mētī q; res sit putre
factio. ⁊ q; p ditiōes regrunt ad hoc vt aliqua tran
sitiō dicat putrefactio. ⁊ similiter q; res ē digō pla
ne videbit q; si repugnt vsq; ad qd illas duas trāsmu
tatiōes pñue in eodē subō pcedere vltimata aūt
⁊ ppleta digō: q; ponit in re digā pplemētū ei^o qd
intēdit calor nālīs tā quo ad modū mixtiōis q; q^o
ad pñā hūc modū nālīter nō ⁊ patit aliquē gradū
putredinalis caloris. s; ēt op^m huius posset pbabi
liter defēdi. Et ita vī mibi ex hīs q; dixi in dicti qō
nibus q; ille tertius modus ē in radice verior. qd
n. repugnat q; cū debilitate innati caloris in sāguī
ne respectu ppriū humidī regulandi sit calor pter
nām fixus agēs ad mixti corruptionē. ⁊ cuz hoc ca
lor mēbroꝝ circūstantiū agit in eūdē dispōnes ad
certi mixti pparāt p sevel certe. ⁊ tūc erūt simul ⁊
digō ⁊ putrefactio. S; tñ nō vī mibi aliquē istorū
modoz pplete pbatū tertū correlariū: q; se. putri
da pēdes a mā q; tota trāsiuit in cām pñctā ⁊ cui
nihil de alia mā addit debeat eē maior in statu vel
augmēto quo ad digōm^o mē q; in principio. s; bñ
positus ē modus pbabilis defendendi saltē iuxta
hūc 4^m modū. Et iō q; adhuc res videbit ābigua
pñ tenēdo vīā plusq; pmetatoris soluz ad argu
mēta. p ista pōne. 2° e; solūā rōnes plusq; pmetā
toris. Cōcedo q; primā pclusionē q; possibile ē i se.
putrida salubri p certū tps putrefactionē in mā i
tēdi. imo dico q; hoc d factō ptingit in qualibet ta

li principio feb. 2° aūt 3° q; possibile ē putrefactio
nez ⁊ digōnē simul intēdēdo pcedere in eadē mā
adequate ēt pcedit. s; dico q; in salubri multo ma
gis terminat ⁊ qetat hūidū vaporabile dispū in
mā p digōnē q; crescat ebull^o. p putredinē. Et iō
q; pñue putrefiat. nō oꝝ mā fieri calidiores vt in
qōne de putrefactiōe dixi ⁊ pñz supra. Et hīc ē q;
mā talis pñue post pncipiū sit benignior i salu
bri se. cū p ditiōibus supradictis. nō obstāte q; per
certū tps crescat putrefactio. nec valet argumētū
mā ē magis putrefacta. q; neqoz. Et sic oēs ille rō
nes q; pcludūt q; digō ⁊ ptesactio pñt simul intē
di nō plus pcludūt q; illud quod dictū ē s; illarū
plurime sint insufficiētes. Quō at caliditas ⁊ fri
giditas pñt simul intēdi: quō possibile ē datū mix
tuz eē frigidius aqua pura ⁊ ad calidius igne. igit
tur sūt res dicte a me prima primi ca^o de elemēti
ibi vide māz q; nō tollit ppositū. Correlariū etiā
2^m pōt pcedi. sed ēt 3^m correlariū nō seqt ex dictis
q; se. sit maior in statu q; in principio. Et cū dicat
in statu mā ē magis putrida. q; se. maior. primo ne
argumētū. nā s; putrefactio certo tpe intēdat nō
oꝝ q; vsq; ad statū qñ mā erit pplete digā. mācīa
magis putrefiat sed citra statū mā incipiet eē pu
trida minus: ⁊ ēt pñā nō valet vt dī supra. S; ad
auctoritatē gal. dī q; gal. diffiniuit statū vt ē dictuz
⁊ q; distinguit tpa vt dī. S; postea cū dicit q; stat^o
ē qñ mā ē ppleta digesta. hoc ē dictū exemplando
⁊ pcedo q; hoc ē vey vt plurimū. nam mā vt pluri
mū multo amplior est sub actu putredinali in hōza
status q; ante statū. ⁊ sūr in augmēto q; in pncip.
⁊ febribus seruātibus mām ad vnicā expulsiōes
creticā. S; si dixisses. ga. pono q; si tāta mā cē pñ
cte ab initio ⁊ nihil ē ei additū nec diminutū. s; tā
tū ē facta alteratio talis qualis sit mā putride se.
salubris crisi expellēda. dico q; gal. dixisset q; in sta
tu vbi crisis futura fuisset quo ad digōnez mē ac
cidētia fuissent valde minora: ⁊ dixisset in isto casu
statū morbi eē ppe sinez pncipij quo ad digōnē
mē ⁊ pari mō rñdes ad alias auctoritates. nā in p
augmastica febre nō est vey q; fortitudo morbi sit
maior q; mā digā q; illud dictū gal. a nullo verifi
cat vltiter nec gal. ipsuz limitat hoc mō limitatiōi
q; fere nunq; cūenit: s; dicit illud quod solet pluri
muz ptingere. Si vero loquat de interpollatis pꝝ
bīc modus gentilis nihil pbat. nā in principio ea
rum est tāta putrefactio sicut in statu vt dictū ē p
articulo ⁊ mā nō putrefit nisi i hōza poxismi: ⁊ sic
non oꝝ pluri tpe putruisse illā que facit statum q;
putruit illa que facit pncipiū. Et si dicat penes
vīā plusq; commentatoris q; status quo ad digō
nez in interpollatis ē intensior febris dico q; hoc
est q; qñ mā est digesta ⁊ non valde multum pu
trefacta nā plus de ea valde mouet in paroxismo
vno ⁊ ideo sunt fortiores. non q; seruat paritas dī
cta: s; cum seruatur paritas multo minores ⁊ bre
uiores essent paroxismi status q; pncipij quo ad
digestionem mē. Sed fm positionem gentilis rei
spondetur ad argumenta. Ad primū mā est ma

gis digesta in statu concedo. g minus putrida. ne-
gatur argumentuz. Et si dicatur digestio facit ces-
sare putredinem manente suba. vt dicitur 3° tegni
Respondet q digestio facit cessare putredine pel-
sumam. nam phibet ne illa accidat vt dictum e su-
perius. Sed in interpollatis negatur argumentu
hoc ma transiens in tam coniunctam in statu est
magis digesta. g remissiora putredie putrefit. imo
intensori. nam sanguis r si sit digestus magis fleg-
mate th deteriori putredine putrefit quando tran-
sit ad putredinem: r de hoc plurima exempla po-
nere possumus q magis digesta sunt apta facilius
putrere min⁹ digestis vt sperma magis putret q
sanguis. Ad 2^m dicitur q possumus plures con-
ditiones considerare in virtutem r causam vnam
in resistendo alterationi faciende a causa in mem-
bra r quo ad hoc minorem h3 proportionem vir-
tus ad causam morbi in statu q in principio. 2°
consideramus proportionem virtutis ad causam
morbi nō posse expellere aut dissoluere. r hoc mo-
do conceditur maiorem esse proportionem virtutis
ad causam morbi in statu q in principio sed ex h°
non sequitur morbum esse minorem. qz etiam eco-
tra causa morbi ad virtutez est maior proportio qz
in principio. Et tibi supest vt consideres si est pos-
sibile q in principio alicuius se. sit tota causa con-
iuncta difformis. ita q pars que post mouebit ad
putredinem sit malignior r est quando mouebit
ad putredinez. Considera 2° vtruz sit possibile oēz
partē mē que est causa antecedens digerē ante qz
transeat in coniunctam. videtur q non cum tem-
pore sanitatis non digeratur r hoc pro rationibus
dini. Pro via gentilis considera q in statu duz
est summa digestio non debet esse putredo qz in sa-
nie laudabilissima non est putrefactio omnino vt i-
fra in illo affō. Circa generationem saniei. Iteruz
non probatur q gradus qui est i statu stet cū aug-
mento putredinis supra illam que fuit in augmē-
to. Ad 3^m negatur argumentū r patet q i pleu-
ress non seruantur conditiones modo dicto si ipa
per sputum resoluitur. sed si spueretur patet q so-
lutio continuitatis continue crescit vsqz ad statuz
merito cuius sunt dolores fortes r alie agitatioes
que sunt cause fe. sed nos hic nō querimus de ma-
gnitudine solutionis continuitatis aut apostema-
tis. Ad quartum admissis suppositionibus pri-
mis negetur q quantacunqz materia digeratur. i-
firmus moueatur versus sanitatem. sed quando
remittitur morbus. imo stat materiam digerē et in-
firmum magis egrotare qz etiaz putrefit materia

Ad quintum patet ex dictis. ex quibus colligē-
dum est iuxta viam gentilis q omnia accidentia tā
propria qz cōmunia in statu morbi cum conditioi-
bus sunt maiora. Sed iuxta viam plusqz commen-
tatoris illa accidentia sunt maiora in statu. aut p-
pter multitudinem materie pro tunc sub forma cē-
coniuncte existentis aut non sunt maiora hec acci-
dentia cōmunia nisi seruentur conditiones: limi-
tantes quocunqz. vel dic q intendit de statu accidē-

tium. r hoc est verum vniuersaliter. aliter non eēt
status quo ad accidentia.

Hic omnia accidentia. ^{Sal.} ^{lie.}

In commento duo facit. Primo ostendit quid per
ly. omnia intelligatur in affō. Secundo ostendit
quomodo se habet morbus in statu. Secunda ibi
causa horuz. dicit primo q per ly. omnia intellexit
accidentia. s. interpollatioes februm. s. paroxismo-
rum accessiones seu principia paroxismorū dolor
sitis vigilie angustie. nam vt dixi plerunqz in statu
plus de materia est sub forma cause coinuncte. Et
ideo maior sit euaporatio r maior motus. vel secū-
dum viam gentilis qz materia est putridior. Cau-
sa horū. Facit q dicitur est di. q est necesse morbu
incipere in statu diminiui si morbus debet esse salu-
bris. h patet de se de statu quo ad accidentia. Itā
si morbus non incipit tunc diminiui nunqz incipi-
et. Secundum autem viam plusqz commentatoris
morbus est minor in statu. r non incipit minui cō-
ditionibus supradictis loquendo de statu quo ad
digestionem materie sed oportet dicere grecaz trā-
slationem esse meliorem que absolute dicit morbu
esse minorem in statu: qz in principio.

Egritudine vero ^{In} ^{isto}

affō ypo. intendit istam conclusionem.
Corpus conualescēs r bene sumens ci-
bum: non resumi malum est. probatur: hoc signifi-
cat debilitatem digestiue virtutis. g est malum. Al-
sumptum statim probabitur. r huiusmodi concor-
dia sumitur. secunda quartū capitulo. de regimi-
ne conualescentium. Itō. primo q ly. ex egritu-
dine significat cōualescentem qz mouetur ab egrit-
tudine in sanitatem. Itō. fo q bene reficiens: of-
sumens cibum cum appetitu qui cibus est quanti-
tatis r qualitaris ad reficiendum debite. nam pos-
set nimium comedere: r non debite resumi non p-
pter debilitatem virtutis sed propter ampliozem
cibi quantitatem. r ita dicatur de defectu in quali-
tate vt dictum est in illo affō. Si ex egritudine
cibum accipiens quis non conualescens r. 3°
nota q corpus nihil adere intelligit q corpus nō
resumat fm pportionem assumptaz. ita q non re-
dit ad pstinam virtutē. Itō. 4° q huiusmodi cā-
non est nisi debilitas virtutis digestiue aut in sto-
maco vel epate vel mēbris r hec debilitas aut ē p-
pter malaz pplexionem sine mā: aut est pp humo-
res corruptos malos. Itō. 5° q h non resumi ē
malum primo p viam signi vt pz. fo p viam cause
qz cibus illis non pueris ad membroz subam ex
eis generantur mali humores.

Hunc affōm ^{Sal.} ^{in isto commen-}

to. facit duo. Primo
continuat istum cum sequenti. fo verificat istū. 2°
ibi. h nobis. De p. pz. De fa dicit q ypo. innuit h
nō refici pp debilitatē digestiue q debilitas aut est
ex mala complexione sine materia. aut pp malos
humores r.

31

32

32

Uerunqz omnes 7c. ypo.

P affō duas intēdit p̄clusiōes. 2^a ibi. Et s̄z
 principiā: p̄^a ē plerunqz oēs p̄ualescētēf
 in principio p̄ualescētē male h̄ntes. S̄z multū ci
 bo se reficiētēf. 7 q̄ talī cibo nō resumūt in fine p̄i
 uantur appetitū. p̄bat in istis in fine sūt cē p̄rua
 tiōis appetitū igit̄ 7c. assūptū patebit circa litterā
 No. igit̄ primo q̄ p̄ male h̄ntes intelligimur cō
 ualescētēf q̄ q̄uis vadāt in sanitatē. dicunt̄ male
 h̄ntes re^o sanoz. No. 2°. q̄ circa dicta in p̄cedē
 ti affō q̄n̄ isti nō resumunt̄ ex tali cibo. generantur
 ex cibo mali humores p̄p̄ debilitatē digestiue. Et
 isti mali humores coaceruant̄ 7 bene 7 epar̄ iplen
 tur eis aut destruit̄ attractiua mēbroz aut obtun
 dit̄ sensus oris stomachi. 7 iō seq̄r̄ tādēz appetitus
 defectio. Ex q̄bus p̄z cā verificās affōm. No. 3° q̄
 dicit̄ plerunqz. nā alī rectificato regimīne virt^o su
 pat̄ malos humores 7 eos expellit̄ 7 p̄seuerat bo
 nitas appetitus. 2^m principiā. 2° affōi ē ista
 plerunqz p̄ualescētēf in principio p̄ualescētē m̄
 tum abstīnētēf: 7 in fine bene sumētēf cibū cū ap
 petitū in fine melius digerūt cibū q̄ in principio.
 p̄bat in talibus remota ē cā. p̄hibēs cibi digōnez
 q̄ ass^m statim declarabit̄. No. primo q̄ fm̄ princi
 piā debemus intelligere principiā p̄ualescētēf.

No. 2°. q̄ p̄ fortiter abstīnētēf debemus intelli
 gere illos q̄ sunt valde p̄strati appetitus 7 cū hoc
 modicū cibū re^o req̄sūt ad resumēdū assumūt.
 No. 3°. q̄ cā istius fortis abstīnētēf cū p̄stratione
 appetitus in illis in q̄bus redit appetitus p̄ huius
 modi abstīnētēf nō pōt̄ eē nisi p̄ntia maloz humo
 rum. Nā si eēt ex sola debilitate innati calorīf per
 huiusmodi abstīnētēf multū nō reuiuisceret appe
 titus. No. 4°. q̄ iō appetitus redit ad hos post
 abstīnētēf q̄ illi mali h̄uores p̄sumunt̄ 7 dissoluūt
 tur aut in stō aut in membris exītes. Ex hīs apa
 ret. q̄ q̄ isti mali humores p̄hibent debitā digesti
 onem. iō illis remotis ita vt redeat appetitus meli
 or fiet digō: q̄ remota ē cā ipediens p̄t^o digōnem
 7 sic p̄z veritas affōi. dī at̄ plerūqz q̄ quādōqz po
 test op^m p̄tingerēt̄ si mali humores q̄ primo erāt
 in stomacho mouent̄ ad epar̄ 7 sic sensus stōi nō re
 manēt obtusus imo fieret appetitus. 7 tamē digō
 p̄cipue fa fieret deterior. Et colligit̄ p̄cordia hui^o
 fa quarti ca^o. de regimīne p̄ualescētēf.

Hoc similiter de exeuntibus. Sa.
 in hoc p̄mento tria
 facit. Primo ostēdit de q̄bus corp̄ibus verificat̄.
 2° verificat̄ p̄clusiōnē primā. 3° 2°. ibi fa. Si exe
 untes ibi 3° abstīnētēf. De p̄ria dicit̄ q̄ hic aphus
 ē ēt de p̄ualescētibus q̄ ita solēt̄ intelligere antiq̄
 cū dicit̄ ex egritudine. De fa dicit̄ q̄ bene reficiētēf
 7 nō resūpti in initio postea p̄ruant̄ appetitū:
 q̄ cā q̄ facit̄ q̄ nō resumunt̄ crescit̄ cū mali humo
 res multiplicant̄ 7 i t̄m̄ crescit̄ vt deiciat̄ appetitū:
 7 hoc ēt dicit̄ est supra in 7°. affō huius se p̄ticule
 ibi. f. Si ex egritudine exīēs. vbi dī q̄ tales indigēt
 euacuatiōe: q̄ significat̄ eos habere malos humo

res. De 3° dicit̄ q̄ si in principio abstinent fortiter
 7 postea appetunt. tunc melius commutant. q̄ nā
 tempore abstinentie sit occupata ad digerendum
 totam illam materiam malaz que fuerat causa ab
 stinentie 7 supple erat causa male digerendi.

7c.

In omni egritudine

In isto affō ypo. intēdit duas conclusiōes
 ibi secunda. Contrarium vero malū
 prima est. in omni egritudine est bonum conforta
 ri mente 7 bene se habere ad oblationes. probatur
 q̄ hoc significat bonam dispositionē cerebri 7 ner
 uorum 7 membrorum naturalium sicut stomachi 7
 epatis. q̄ est bonum. consequentia est nō. 7 assump
 tum declarabitur statim. No. primo afforismuz
 verificari in omni egritudine tam materiali q̄ in
 immateriali 7 hoc significat semper bonum vt dī
 citur in probatione. Nota secundo q̄ conforta
 ri mēte potest dupliciter intelligi. vno modo q̄ be
 ne letet̄ 7 sperat de propria salute. secundo modo
 7 magis ad mentem gal. confortari mente. i. fortēf
 7 bonas habere mentis operationes. f. virtutes ce
 rebri interioris 7 iste sensus maxime verificatur li
 cet etiam primus sit bonus. Nota tertio q̄ infir
 mum bene se habere ad oblationes includit duo
 vnum q̄ bene 7 cum appetitu recipiat. secundum
 q̄ bene immutat cibum 7 hoc modo hic intelligit̄
 q̄ appetere sine digestione non est bonum signuz

Nota quarto ista duo esse bona signa q̄ signi
 ficant animalium 7 naturalium virtutum sanitatē
 vel bonitatem sunt etiam bona per viam cause.
 Nam ista talia ex quo faciunt infirmum recte me
 dico o bedire 7 bonos humores ex cibis generat̄
 sine dubio cōferunt. Contrarium vō. secunda
 conclusio. Contrarium dictis est malum: scilicet
 ledi in operationibus mēt̄is 7 male se habere ad
 oblatiōes. probatur q̄ significat egritudinem 7 d
 bilitatem membrorum animatozum in quibus est
 virtus sensitua 7 motiua 7 membrorum natura
 lium 7 sunt illa mala. Item per viam signi: 7 per
 viam cause. vt dicitur in opposito. Hic solent ca
 dere duo leuia dubia. primum vtrum afforismuz
 sit verus. 7 videtur q̄ non q̄ in morbis omnino
 mortalibus nullum est bonum signum vt in et̄b
 ca tertie sp̄et̄iel. 7 forti appoplexia. secundo q̄ be
 ne se habere ad oblationes in ydropisi 7 in egritu
 dine perperacuta in qua nihil est dandum non ē
 bonum saltem via cause. tertio q̄ spes est causa a
 liquando dilationis sanguinis extra. 7 sic nocet
 vbiūmōz facit contrarium iuuando. vt in forti flu
 xu sanguinis narium. Ad hoc dubiuz dīcendū
 q̄ illa semper sunt bonum signum dīcendum. Se
 cundo q̄ per bene se habere ad oblationes intelli
 gere possumus duo: scilicet 7 bene comedere cum
 appetitu 7 bene digerere. 7 per bene intelligatur
 proportionate ad corporis indigentiam. quis enī
 dubitat in nimia replectiōe comestione multā ob
 esse etiā si bene digerat. Similit̄ p̄ cōfortari mente
 intelligitur bonitas opationis mēt̄is aut spes non

mala aut superegredeas rōs. et ista nō sūt cā nocu
mētoꝝ dictoꝝ lz putem p cōfortari intelligi debere
nō ledi i opationibus cerebri. nā qñq; timor qua
si fortissim⁹ liberat ab accitibus fortissis et mortife
ris. Vidit enī stipēdiariū cui ex vulnere icisse erāt
vene timpoꝝ et nullo medicamine sanguis restrin
gi potuit nisi cū medicus vicēdo ipsum subito mo
riturū iuasit timorē. Secūdu dubiū qd ē meli⁹
an cōfortari mēte. an bñ se hñe ad oblatiōes. et dñ
q; quātū ad significādū d̄ vita melius ē bñ se hñe
ad oblatiōes q; sigt illi⁹ vturū itegritatē p quā ple
uerat vīta imediātus q; p aiālem virtutem.

Cum galienus. In isto comēto
dit qd itelligēdū sit p bonū signū et nō bonū. et in
fert vñū correlariū. 2. oñdit quare dicit i oī egritu
dine. 3. vñscat affo^m p cām ibi. 2. qd aūt dixit. ibi.
5. Cū aūt de p^a dicit q; p signū bonū nō ē itelli
gēdū q; eo apparēte sit necessaria salus ifirmi. nec
p signū malū ē itelligēdū q; eo apparēte sit mori
turus oīno. et iō q; aliqñ. duo apparēt signa quoꝝ
vñū ē bonū. et aliū malū. et bonū supat malū. aut
extra. ex illo seqt q; ad recte iudicādū d̄ morte vel
salute cōparētur iuicē oēs significatiōes i vtute et
i numero. et si iudicam⁹ dñari signa salutū tūc signū
illud indicemus et contra iuxta dicta i pnoctis
De fa pte dic q; h dixit h duo eē bona i oī egritu
dine. Nā qdā sunt signa q; i aliqua egritudine sūt
signū bonū. et i alia malū. Et iō ypo. i libro epidē
miarū bonitas spūs ē forte et bonū signū ad salu
tē i oibus acutū egritudinibus ad declarādū q; si
ē ita bonū i alijs. de 3. dicit pzo q; cū pfortatō mē
tis sit bonū et laudabile signū iō disposuit subitū
gere cām. et ē q; significat sanitatē cerebri. et suoz
pāniculoꝝ et nuce et diafragma. et oium mēbroꝝ
neruosoꝝ significando sanitatē pncipali a quo oia
illa oriunt. lz bñ se hñe ad oblatiōes sigt sanitates
mēbroꝝ digerētū ut stomaci et epa. et alioꝝ vi
scerum que membra omnia cum sint sana est ma
gna spes salutis.

De morbis minus et. In
isto af
forissimo ypo. intēdit talē pclusionē. egro
tantes i quibus egritudo ē propria eta
ti cōplexiōi aut tēpori nālī bitudini aut hore min⁹
plicitant q; egrotātes i qbus ē egritudo nō ppria
fm aliquod hōꝝ. Cōclusio pbaf. q; i istis ē egritu
do a cā debiliōri dependēs. et minus a pprio tem
peramēto euertātur. ergo pñā et añs declabūtur
in notatis. Nota pmo quosdā doctores hic p
morbos non solum intellexisse hic morbus vere
sed morborum cās. Nam minus ē periculuzi i
estate vna. vñcia. colere multiplicet q; si multiplū
cet i hyeme et ecōtra de flegmate. Ego tñ puto h⁹
eē flm. nā multo plus ledere poterit. vñcia. i. co. in
estate q; ūcia. i. i hyeme. ut patebit ex vicēdis imo
oñdam q; sibimet contra dicant in isto p morbos
ergo itelligit ypo. aut egritudinē manifeste leden
tē opatiōes aut neutralitatē et nō morboꝝ causas.

Secūdo nō q; morborum quidam sunt māles
quidam Imāles ita q; nō sunt a sua māli cā depē.
dentes i cōseruari. Exēpla huius dicta sunt i illo
affo. ex plenitudine quecūq; qui ē. 22. 2. particule
hic pprie intelligatur de morbis mālibus. Nam
mala cōplexiō frigida ē difficilior ad sanandū i hye
me nisi fuerit absq; mā et mala cōplexiō calida et
sicca ut ethica pme aut fe spēi ē difficilior ad sanā
dum in estate. etiā si oiuꝝ aliaz ponat paritas vt di
xi in illo affo. Estiue quartane intelligatis igif de
morbis mālibus sientibus in suo eē a mā dependē
tibus. Tertio nō q; minus plicitari i morbo pōt
intelligi duobus modis vno modo q; minus mor
tis periculum incurrunt. 2. mō. q; minus nociu⁹
est morbus. esto q; nullus sit mortalis datur autē
minus malus morbus aut q; minus p ipsuz ledū
tur operationes aut q; ab eo facilius corpus rele
uetur aut propter ambo. et econtra dicitur totidez
modis morbus periculozior aut deterior et vtroq; mō
intelligitur hic. Quarto nō q; ideo aliquis
morbus dicitur propius aut nature aut bitudini.
aut tempori aut etati. q; in illū corpus merito ali
cuius istorum facilius labitur et respectu illius cu
ius facilius labitur dicitur morbus proportional
verbigratia in hyeme corpus labitur facilius ad
lapsum frigidum q; in estate. Et ideo lapsus ad
frim dicitur proportionalis hyemi respectu eiusdē
lapsus ad estatem comparati. Similiter in lapsuz
calidum facilius labitur iuuenis q; senex. Et ideo
lapsus calidus dicitur proportionalis iuueni re
spectu senis et lapsus frigidus proportionalis seni
respectu iuuenis. Ex quo patet q; non dicitur iō
lapsus aliquis proportionalis. q; in denominatio
ne similis. nam neruo lapsus siccus non est ppor
tionalis. sed humidus cū in siccu difficilius cadat
q; i humidū et tūc lapsus siccus ē fm denomina
tionē similis cōplexiōni nerui. ex quo apparet hic
lapsus pprie nē aut etati et. cōueniētius dici pro
portionalē q; similem. lz etiā cōiter iste lapsus di
catur similis sumēdo simile p illo q; ē pportional
Ex hoc eodē sequit q; nō ē incōueniēs aliquē lap
sum meritorius istorū esse simile. et merito alteri⁹
cōtrarium siue dissimilem. nam si for. sit iuuenis et
in hyeme lapsus ad frigidū est proportionalis tē
pori sed non etati. et ita multotiens inuenies. Ex
quo etiam. tertio sequitur q; aut nullus lapsus ē
dicendus absolute similis vel proportionalis nisi
si ille qui merito illorum quatuor est pportional.
verbigratia. Si for. colicus iuuenis in estate habi
tudinis macilentis lapsus ad calidum est isti p:or
portionalis absolute. quia merito omnium istorū.
Aut. 2. dicitur lapsus proportionalis q; omnib⁹
compensatis in illuz lapsum corpus facilius labi
tur. Et tunc sequitur. 4. non repugnare aliquēz
lapsum esse nec absolute proportionalem. nec ab
solute non proportionalem. Nam ita difficulter
in ipsum cadit corpus merito aliquarum condī
tionum sicut facilius merito aliarum conditionū
Nō quinto q; ad verificationē affo. vñ intelligi

paritas respectu alioꝝ quātū ē possibile exceptis illis i qbus sit compatio vbi gratia. si cōpo lapsus pportionalē pplexioni lapsui disproporzionali et d̄ beat v̄ficari q̄ ē minus piculosus itelligit q̄ merito alioꝝ. s. tēporis habitudinis etatis ambo sunt eque pportionales et q̄ in vtroq; virtus ponat eque fortis. et cāe alie adiuuantes ad saluādū eq̄ fortes h̄is aut cōditionibus seruatis cōtinet affo. v̄itatē s; h̄is nō fuatis multoties falsificaretur. oꝝ igitur intelligi istos lapsus fore equales respectu proprii t̄pamēti. nā nō ē dubiū q̄ lapsu simili ex̄te magno valde. et dissimili valde puo piculosior ē similis. Sexto nō q̄ q̄n morbus dependet a cā in cōseruari. oꝝ q̄ p eius v̄am curā remoueat cā. Et iō ille lapsus cuius cā facilius tollitur alijs paribus nō ē nimis malus. ille v̄o cuius cā difficilius remouetur ē deterior. Nā cum alioꝝ ponitur paritas sequitur q̄ per istos eque ledunt opatiōes. et q; vnus eoz alio difficilius remouet iō absolute ille qui difficilius remouet d̄ absolute deterior.

Septimo nō q̄ si morbus disproporzionalis d̄z eē equalis morbo pportionali. oꝝ ipsum a fortiori cā dependere. Nā q; plus resistit corpus lapsui disproporzionali q̄ pportionali. iō ad hoc vt equal videat alijs paribus oꝝ q̄ cā fortior cōcurrat i cōseruando. Ex h̄is apparet q̄ morbo pportionali et in pportionali ex̄tibus equalibus loquēdo de morbis flentibus a cā corporea i cōseruari. et esse dependētibus difficilius remouet a corpore morbus disproporzionalis alijs parib; q̄ pportionalis q; difficult; eius cā remouet cū sit fortior alijs paribus. et per illius remotionē morbus remouetur. Ex hoc sequit; correlarie q̄ alijs paribus ad s̄sus suppositū q̄ omnis morbus pportionalis completionē etati nālī tēpori habitudini depēdēs inesse a cā corporea māli est minus piculosus q̄ sibi equalis. quia alioꝝum supposita paritate difficult; pōt remoueri. et sic patet afforimī v̄lis v̄rificatio cū limitatione in terminis vt tñ h̄ mā clarius itelligatur quasi eadē repetendo et eoz numerando mōs. h̄ itroducat dubiū. et est satis subtile.

¶ Trum quilibet lapsus ad simile sit minus malus et minus piculosus q̄ lapsus ad p̄riū. Negatiue arguit sic. Colerico equaliter cū flegmatico febriente frigidiora debentur colerico. q̄ lapsus eius difficilius remouet et p̄ p̄ns alijs paribus ē difficultior et piculosior. Assumptū p; q; plus resistit causis infrigidantibus calor colerici eque febrētis q̄ calor flegmatici q̄.

Secūdo sic lapsus ad p̄riū facilius remouetur q̄ lapsus ad simile. ergo assumptū. pbat q; si talis lapsus ē ad cōtrariū complexionī nālī tunc corp; magis inclinatur ad recedēdū a tali lapsu q̄ a lapsu simili ppter contrarietatem cōplexionis nālī. Si vero fuerit cōtrariū tēpori etiā facilius remouetur q; tempus adiuuat ad ipsum remouendū vt vult galus in comēto. Tertio sic possibile est fortem nunc febrere lapsu pportionali tēpori. et ipsum alias febrere equaliter lapsu disproporzio-

nali tēpori in quo febreret. et tñ qñ febreret lapsu disproporzionali ex̄te facilius curabitur q̄. Assūptū p; ponēdo q̄ fortes febrat acuta febre. et tempore calido. et q̄ ita p̄seueret et q̄ alias febreret eo incipiēte febrere tempore ita calido sicut nūc et eque liter sicut nūc alijs paribus. sed pono q̄ superueniat tēp; fr̄m. et sequitur q̄ qñ erit tēpus frigidum febreret lapsu ex̄te etiam contrariū tēpori. et tamē pro tunc facilius curabitur q̄ nūc quando febreret lapsu ex̄te simili. ergo q̄ aut quādo tēp; erit fr̄m facilius curabitur. h̄ic qui incipit febrere acute i tēpore calido est ga. in comēto istius affo. Confir-matur aliquis lapsus similis cā sit dissimilis alijs paribus sit facilius curabilis. ergo sit minus piculosus. Assumptum patet ponendo q̄ se. acuta incipiat in tempore calido et ea remanente consimili fiat tempus fr̄m. et patet q̄ illa se. que prius est lapsus similis tēpori sit dissimilis et tñ alijs paribus sit facilius curabilis vt dicitur in comēto.

Quarto sic flaticus in extremo sue latitudinis versus frigidum maius periculum incurrit ex lapsu ad simile q̄ ex equali lapsu ad contrariū vt p; ergo. Quinto quartana estiuā est morbus disproporzionalis tēpori et tamen minus piculosa vt dicitur supra. Sexto caupon est piculosior in corpore colerico q̄ paraleis. et tamen est morbus similis et ille dissimilis. Septimo spasmus siccus est similis neruo. cum neruus sit siccus. et tamen est piculosior humido cum sit dissimilis h̄ sumitur. secunda tertij capitulo de spasma.

Octauo apostemata calida cordis alijs parib; sunt piculosiora frigidis et tamē sunt pportionalia. Nono sic homo pectoris stricti et colli lōgi et humerorum eleuatorum si incurrat ptisiz difficultus sanatur q̄ oppositus et tamē est ptisiz morbus sibi pportionalis. assumptum est ppo. in libro epidimiarū et ga. in comēto. Decimo sic podagra vel sciatica sinistra pedis est difficultior q̄ dextri et tamē ē illi similis respectu dextri. Undecimo sic equaliter leduntur operatiōes in equalibus lapsibus. ergo sunt eque malī. Duodecimo eque facilius labit corpus simili sicut p̄rio q; eque imediat; vni sicut alteri. q̄ ab ita leui cā poterit labi ad simile sicut ad p̄riū. et p̄ p̄ns nō erit lapsus ad cōtrariū piculosior. Oppo^m. dicit ppo. i affo. et ga. i comēto. i ista qōne nō obstat q̄ sit multoz dictoz rū repetitio. tñ pmo ponā nobilia. 2°. ponaz r̄siones gētillīs. et Jacobi de solutio. 3°. faciā quasdam rōnes p̄tra eos. et dabo modū q̄ mihi videbit; v̄oz.

Quātū ad p̄mū nō pmo q̄ duobus mōis pōt dici aliquis morbus similis vel contrariū alicui istozum quatuor. s. etati tēpori complexionī bitudini. vno mō fm denominationē sicut morbus calidum dicimus similez tēpori complexionī et etati calide et siccum sicce. et econtra dicimus contrarium calidum frigidē et humidum sicce. secundo modo dicitur aliquis lapsus similis non secundū denominationem. sed quia in illum corpus merito alicuius istozum dictozum facilius labitur sicut

Secunda

verbigratia. homo cuius pectus e stricta et collum longum facilliter incurrit ptisim et tamen ptisim sume do p vlcere pulmonis fm denominatione nec e similitudo nec dissimilitudo isti stricture pectoris aut contrariu latitudinis eiusdem. s3 tñ qz talia corpora a leui ca veniunt in ptisim. id dicim⁹ huc morbu illi similitudo et opposito modo dispositu in contrariu. Secundo no qz lz morbus similis hoc modo 2° dicat cõter similitudo. tñ melius e ipsum pportionalẽ appellat vt appellat auic. 2° primi et aliu appellare dispropor tionalẽ vel contrariu vt ypo. htc. Tertio no qz no e incõueniens vnũ morbu alicui istoz eẽ pportiona le. vbigratia. si iuuenis febricit in hyeme se. e pportio nal etati. qz etas e calida similitudo et se. sed pportio nal tẽpori. Tercio. 4°. qz cũ dicim⁹ aliquẽ morbu eẽ pportionalẽ aut absolute intelligim⁹ aut limitate exprimim⁹ illud cui dicim⁹ morbu pportio nalẽ. Exẽplũ pmi vt si dicã febrẽ in iuvene colerico in hyeme eẽ pportionalẽ et absolute isto modo pferã. Exẽplũ. 2°. vt si dicã istã febrẽ eẽ pportionalẽ etati et cõplexioni. et dicã eã dispropor tionalẽ hyemi vel tẽpori. Quinto no qz ad hoc vt absolute dicat morbus pportionalẽ requirit⁹ merito oĩuz talis dispositio ita dictaz corpus in illũ lapsus facilius cadat qz in illũ q resp⁹ sui dñ in pportionalẽ. Ex quo apparet vt supra dictũ e no repugnare duos esse morbos quoz neut⁹ dato hõĩ e pportionalẽ vel dis pportionalẽ. 2° sequit⁹ aliquẽ morbu dicẽdu eẽ ali cui mẽbro simpliciter in pportionalẽ q tñ fm denoia tionẽ e similitudo cõplexioni nãli membri vbigratia. Spasm⁹ siccus respectu nerui cũ compãt spasmõ hũido dñ absolute dispropor tionalis. et tñ e fm de nominationẽ similitudo. Ex quo sequit⁹ qz ad vifican dũ affo. de morbo similitudo et dissimilitudo gnãliẽ pportio et no pportio oĩuz qz sumat similitudo. 2° modo. s. put sũt idẽ q pportionalẽ. Tercio sexto qz cũ compãmus mõ bũ pportionalẽ et in pportionalẽ ad inuicẽ oĩuz ponẽ in oĩbus paritatẽ exceptis illis in quibus fit compãtio et necessãrio pñtibus. vbigratia qz morbi sint pares respectu pportio et tẽperamẽtoz. et qz vtutes sint pa res. et qz no fortiora accidẽtia sint apta facerẽ mor bu in vno qz in alio et qz no sit aliud adiutoriu accidẽ tale vel aliud impedimẽtu accidẽtale in vno qz in alio: et qz sit paritas oĩum nisi merito illoz in quibus fit cõ patio necessãrio talis dispositio sequat⁹. Septimo no qz morbu dicim⁹ alio piculiosiorẽ aut qz maius ex eo incurrit piculũ mortis. aut qz morbu e deteri or alio duoz dictoz modoz supra vl ambobus agregat⁹. Octauo no qz similitudo vel pportio nalitas cõplexionis etatis põt cõsiderari duobus modis. vno modo vt e signũ significãsupra causas morbi. et isto modo semp ista pportionalitas sũt cãe putatẽ alioz pitate supposita. 2°. modo põt cõs derari cã morbi remotiua aut augumẽtatiua. et isto modo similitudo semp e mala qz simile facit simile furere et e pñtũ pñtũ curatũ vt in comento isto ga. et plures alias dixit. Quãtu ad hũ articulu sit ista pma 2°. quilibet lapsus similitudo modo dicto e deterior et piculiosior p viã cãe qz lapsus pñtũ alioz parib⁹

pbat qz lapsus similitudo plus disponit corp⁹ ad vl teriore lapsu qz lapsus pñtũ similitudo min⁹ reddit corp⁹ pñtũ ad reditu ad dispositio nãle. Secunda 2° quilibet lapsus pñtũ p viã signũ e deterior et picu losior qz lapsus similitudo. pbat cõclusio sic. qz quilibet talis sũt se a fortiori et maiori cã dependere alijs parib⁹ qz difficult⁹ a corpore remouet⁹ et intelligant⁹ iste cõplexiones de lapsibus a cã depẽdẽtibus ac tualiter volũt ergo iste cõplexiones qz lapsus simi lis e peior cã. s3 lapsus pñtũ e deterior signum. Videtur tñ Jacobo de forliuio no sufficienter rñsum esse ad dubiu p has cõclusiones quas gen tilis intendit in solẽnizatiõe pñtis affo. ideo ponatur. 3° 2° si duo corpora cõsimilitudo nẽ labatur vnũ lapsu sũt. et aliud ad lapsu pñtũ ad sensum equa libus deterior e lapsus pñtũ qz similitudo ceteris pa ribus. pbat⁹ cõclusio. qz puenit a vehemẽtiori cã et cũ hoc magis euertit a pportio et nãli tẽperamẽto et hãc cõclusionẽ vult esse p ypo. intellectu. ex hũs sequit⁹ qz si duo corpora contrariãz cõplexionũ la bantur lapsu eodẽ ad sensum deterior labit corp⁹ cuius cõplexio pñtatur lapsu. Quarta 2°. duobus corporibus equalit⁹ labẽtibus a pportio tẽpera mento vno lapsu sũt et reliquo lapsu cõtrario lap sibus equaliter a cã depẽdẽtibus peior e lapsus contrariũ qz similitudo alijs paribus cuz sit paritat⁹ ex pte lapsus lz cã e fortior in pñtũ. Quinta cõclu sio aliqz morbu similitudo aliquo morbo pñtũ eẽt mltõ piculiosior p3 vbi multo maior eẽt morbu similitudo qz contrariũ hec cõter est gentilis põ et sequentiũz ipsum. Quãtu ad tertiu articulu suppono p mo qz quẽadmodum morbus est deterior alio aut qz magis ledit operationes alijs paribus. aut qz difficult⁹ a corpore remouetur. ita accidẽtia morbu sequentia. ideo sunt deteriora aut qz magis sunt p ternã aut sunt diutius permanentia et difficult⁹ remouenda suppo patet per similitudinẽ. Secũ do suppono qz morbus similitudo equalis in gradu cum contrario intelligatur morbu equaliter ledẽt operationes patet ex suo modo probandi cõclu sionem pñmaz. Tertio suppono qz accidẽtia pro pria remouentur remoto morbo. et non aliter patz quia accidẽtia secuntur morbum sicut vmbra corp⁹ Quarto suppono qz ita vnus morbus est alio v terior causa sicut est feozum accidẽtium causatiũ p3 qz morbus no vñ eẽ cã in nobis nisi accidẽtium. Quinto suppono qz morbu similitudo pendẽs a cã corporea facilius remouet⁹ qz morbu pñtũ sibi eq⁹ lis. Ex hũs arguo 2° nẽ pma. qz morbu similitudo a cã corporea depẽdẽs e facili⁹ curabilis qz morbu pñtũ vt vult illoz. 4° 2° alijs parib⁹ et suppositio. 5° qz minus maloz accidẽtium e cãtũ qz pñtũ. pbat⁹ pñtũ qz si morbi sũt equalis in gradu tñc equẽ pternãlia accidẽtia causant vt dicit. 2° suppo. et qz morbu similitudo cã corporea depẽdẽs facili⁹ remouet⁹ sequit⁹ qz ac cidẽtia ipz sequẽtia facilius remouet⁹ ex. 3° suppoẽ et qz illa accidẽtia equaliter a naturalibus distan tia facilius remouent⁹ illa. s. que sunt morbi simi lis sequitur qz sunt minus mala ex suppoẽ pma

et quod morbus qui minus malorum accidit et si per se
 est ceterum est minus mala causa ut dicitur. 4.º suppono sequitur
 quod morbus similis a causa dependens est minus mala
 causa. nam quod magis periclitatur pro morbo. morbus
 est causa deterioris effectus sed minus periclitatur ex
 morbo simili cum circumstantiis dicitur. ergo minus
 mala causa et sic. prima conclusio illorum est ista. Contra secundam
 conclusionem illorum arguitur et supponitur primo quod morbus
 non tamen significat causam suam. sed etiam effectus et se
 ipsum secundum plures rationes. primo suppono ex hijs que dis-
 cuntur super illo affo. 12.º. prime particule. proximos et per-
 sistentias. 2.º. suppono quod si sint duo signa habita multa
 significata unum dicitur a deterioris. quod deterioris
 significat dispositionem quam aliud non obstante quod aliud
 significaret minus mala. ista per quod ab habitu sumenda
 est denominatio. Tunc arguitur sic morbus simili
 significat suam periculositatem et accidia quorum
 est causatus et illa sunt deteriora iuxta rationem cum
 morbus similis est deterior signis iuxta eos. non ergo.
 videtur prima per stare cum 2.º sed per intentionem. 3.º. con-
 clusionis suppono iuxta ea que a generalibus sunt concedenda
 et suis sequacibus quod cuilibet corpori quantumcumque
 flatu lapsus ad calidum est absolute similis respectu
 lapsus ad frigidum per iuxta eos. quod omne corpus vi-
 uens est a predominio calidum. Et ideo facilius labitur ad
 calidum. Et ideo ille lapsus est eis similis. Secundo
 suppono quod lapsus contrarios in corporibus similis
 naturalis complexionis omnino equalis ad sensum. intelligi-
 mus lapsus a temperamento eque distantes gradualiter
 quod ista suppono sit de mente eorum. proba quod vel intelligitur
 tur lapsus equales quo ad sensum modo dicto vel quod
 nobis utrumque tam generalibus similis fiet sensatio vel. 3.º.
 quod per sensum lapsus indicarentur equales respectu
 proprii temperamentum. non enim videntur alij modi quibus lap-
 sus dicantur. quo ad sensum equales non poterit dici
 3.º. quia tunc lapsibus contrario et simul existibus
 equalibus quo ad sensum non oportet quod illud quod labitur
 lapsu contrario magis a proprio temperamento evertatur
 ut ipsi dicunt immo equaliter nec poterit secundum quod lapsibus
 existibus diversis vel in eadem vel simili complexionem
 naturalis non fieret postea similis sensatio ut per. nam si
 duorum equaliter colericorum unum calefiat et reliquus
 frige fiat non similis fiet eorum sensatio. ergo restat quod primo
 modo intelligatur apud eos lapsus ad sensum equa-
 les. et sic per hec suppositio. Hijs hitis capio duo
 cor. frigidum et sint omnino similia. a. et b. et labatur. a. preter
 naturaliter ad calidum supra temperamentum per unum gradum
 antequam b. incipiat labi ad frigidum et sumus nunc in
 hoc instanti in quo. a. est lapsus per unum gradum super
 temperamentum et continue lapsus in a. supra illud gradum
 et b. nunc primo incipiat labi eque velociter versus
 frigidum. sicut a. continue suum lapsus versus cali-
 dum. et sequitur primo quod ista duo sunt consimilis na-
 turalis complexionis et continue post equaliter
 labentur. quo ad sensum. probatur quia continue
 post hoc. b. eque gradualiter distabunt a tempera-
 mento. et tamen continue post per magnum tempus
 a deterioris labetur quam b. nam. a. multo magis dista-
 bit a proprio temperamento quam b. cum nunc distat per

duos gradus et b. per nullum. immo per infinitum mo-
 dicum immediate post hoc distabit. b. a proprio tem-
 peramento et a plusquam per duos gradus. ergo immediate
 post hoc deterioris labetur. a. quam b. et continue post hoc
 equaliter quo ad sensum labentur. Et ultra argui-
 tur. a. labetur ad calidum et b. ad frigidum ergo. a.
 labetur ad simile et b. ad contrarium. per haec tenet ex
 suppone prima. Quarta conclusionem puto esse ve-
 ram cum limitatione. tamen in lapsibus a causa corpori-
 rea dependentibus alijs paribus. Item quinta puto
 esse veram contra dictas conclusiones etiam plures
 cadit instantie etiam dicende. Soluendo igitur ad
 dubium suppositis hijs que in primo articulo di-
 cuntur. Suppono. 2.º quod hic loquimur de morbis ma-
 libus a causa corpori dependens per hoc ex nota
 circa affo. Tertio suppono quod talium morbo-
 rum ille difficilius remouetur cuius causa est fortior alijs
 paribus. Ex hijs pono hanc rationem conclusionem
 quilibet lapsus ad simile complexionis naturalis etatis
 temporis et habitudinis naturalis. aliorum supposita pari-
 tate est minus malus per viam signi et viam cause
 quam lapsus contrarius. Conclusio probatur. primo sic
 ipse equaliter ledit operationes. et minus est perma-
 niuº ergo absolute est minus malus et minus lesiuº
 per haec patet ex dictis. et similiter assumptum cum causa
 eius facilius remouetur. quod est minor et ultra ergo
 est minus malum signum. Tertia conclusio mor-
 bus similis dispoit preternaturam et equalis contra-
 rie non oportet quod sit minus malus. probatur de vlcere in
 ydropico. et se. pestilentiali in corpore pleno malis
 humoribus. Tertia conclusio morbi imales si-
 miles non oportet quod sint minus mali per de ethica et col-
 lerico in estate et pti in cor. cuius humeri sunt lar-
 ti et pectus strictum et collum longum. Hijs habitibus
 respondeo ad argumenta ante opposita. Ad pri-
 mum negatur per haec licet ante sit dubium. nam non
 solum per alterantia remouetur talis se. immo per cau-
 sam euacuatuum colerico et flatu eque febri-
 bus. fortior est causa in flatu. et difficilius remouetur
 Ad secundum negatur assumptum per cause fortitudinem.
 Ad tertium dicitur quod conclusiones omnes sunt intelligende
 cum morbus est similis illis dictis quod sit a principio.
 Ad quartum dicitur quod in illo casu cetera non sunt paria.
 Ad quintum dicitur quod quartana estiuus est morbus ma-
 gis proportionalis tempori estiuo quam autumnalis vel
 hyemalis. 13.º. septem incipiat in autumno. Ad sextum
 dicitur quod non sunt pares morbi sed posita paritate. negatur
 assumptum. Ad septimum dicitur quod spasmus sic non est mor-
 bus malis siens. dicitur et quod est impropotional. Ad
 octauum dicitur quod apostemata calida non sunt cum paribus
 accitibus per dolorem fortiozem quem faciunt. Ad non-
 num per per vlcerem in pulmone et vulnere non est morbus sien-
 te sed factum. 2.º. est ibi disputas ex parte disponis secundum co-
 iuncte prohibetis sanitatem. Ad decimum eodem modo
 vel posset dici negando assumptum nisi sit paritas.
 Ad undecimum dicitur negando assumptum ut per in primo
 articulo. Ad duodecimum negatur assumptum nec va-
 lere ar. eque immediate unum lapsui sicut alteri. ergo
 eque facilius ad unum sicut ad alium ducitur.

Natura multis modis

dicitur. Istud comētū diuidit i duas ptes. pmo ponitur comētū gal. secūdo additio cōstātīni. ibi. 2.^a vel ita q circa. pma i duas. pmo exponit hoc vocabulū nā. et ponit expō et snia affo. secūdo ponitur et soluitur quedam instātie. ibi secūda. dyocliū. De pma dicit q per nām ypo. intelligit complexionem nālem. et tunc sententia affo. est q morbi qui sunt proprii conclusioni nālī. temporī. etati et habitudinī minus molestant q morbi qui non sunt proprii. et p trarij p trario mō se habēt. s. qz sūt magis molesti. et tu hoc cōsidera q in pluribus comētis h inueniuntur diuerse additiōes an illam ptem dyocliū que non sunt de suba comētī.

Dyocliū. In hac pte adducit et soluit quāsdā instātiās. et diuiditur in tres fm q tres sunt instātie. ibi. 2.^a q autem. ibi. tertia. q testatur ypo. De pma dicit q dyocliū qui fecit librū de ebdomadis arguit contra hunc affo. dicens q simile additum simili facit ipsuz surē et augeri. s. cōtrariuz morbi ē eius curamētū. i. cā curatiua cū oīs cura sit p cōtrariū et sic voluit q morbi p trarij tpe facilius curāt vt se. acuta. i. hyeme. Dicit secūdo quoad eādē ptem q ille nō recordat q se. acuta. nō sit nisi ex acuta mā talis aut acuta mā nō posset mouere nām corporis ante infirmitatem. nec nā corporis potuit resistere. multo minus virtus debilis in infirmitate potuit resistere. Et ideo morbo merito fortitudinis sue cause erit piculosior qn erit cōtrariuz. Et hoc etiā pz experimento. naz si sint due se. eque acute vna estiuālis et alia hyemālis tunc iueniretur hyemālis periculosior. sed bene cōcedo q si se. incipiat i tēpore calido. deinde subito pmutetur ad frigidum q illa facilius curabitur. qz vtrūqz tēpus arguit facilitatē sue curatiōis p mū qz arguit a leui cā ipm processisse. fm qz ē tēpō morbo p trariū. ideo adiuuat ad curā. et hoc mō verificat dictū diocli q egritudo in tēpore p trario facilius curat. sed hoc non est p trā affo. Ex hoc nō. cōcedendūz ē aliqz morbū i tēpore disproportionāli esse minus piculosum sed morbus incipiēs i tpe disproportionāli et q i eodē. puenit ad equalitatē cū morbo pportionalī ille est piculosior.

Quod aut. Ponit hic secūdā instātiā et soluit dicens. q illud qd dī de senibus et decrepitis q brāzi et corripe i valde senibus nō maturant si ē p riu illi qd h dī et rō ē nā ille mōb. nō ē piculosus cū sit d mā i matura et idigesta q morbos si facit ita piculosos. sic colera q generat p nimia et supflua decoctionē. Et tō i illis senibus hic morbus si non maturet. nō ē piculosior qz si cēt morbus ex mā acutis sima. 2.^a pōt solui. qz dī i valde senibus i qbus virtus ē valde defecta i qbus vterqz morbus ē piculosior qz i virtute forti. et h solutio stat sup hoc. qz nō sunt cetera paria si cōpēt iste morbus i ista etate cōtingēs ad similitē morbū cōtingētē i iuuetute.

Quod testatur. Ponit tertiā instātiā dicens q dictū ypo. in. 3.^a picula epidimiaz vbi dixit q plu

rini illoz quozum nā propinqua fuerit p rsi sunt mortui ex p rsi non est cōtrariuz huic affo. et rō qz ibi ypo. p nām intellexit compositionem que pleurūqz vocatur nā. sed hic loquitur de morbis pportionatis complexionī et non compōi. et solutio ē potest dari. vt qz non sunt cetera paria cū merito i stius cōpōnis multum impeditur virtus quod si est in hijs que opposito modo sunt dispositi. Et ideo multi errauerunt in snia huius affo. dicentes morbum conuenientem nature infirmi. qui est cōtrariuz sue complexiōi qui multum a mente yprocratis recedit. Adulti. n. Ponit falsā expōez et pz. Vel ita qui. Extra naturāz. hec est additio constantini et pz q et quid dicat.

In omnibus et. In isto affo. ypo. intēdit tres conclusiones. et secundum hoc. diuidit in tres ptes. ibi. 2.^a minus vero. ibi. 3.^a fallaces. Conclusio pma est ista. In oibus morbis bonum est hēre ptes que sunt circa vmbilicuz et pectinem spissas. probatur. qz ex hoc significat bonitas digōnis in stomaco et epate. ideo et. cōclusio clara. et affo. statim declarabitur. Pmo nota circa hanc conclusionē per ea que sunt circa vmbilicum et pectinem debemus intelligere mirach ventris et est panniculus compositus ex multis p tibus vt dicam infra dyaphragma tegens naturalia membra. Est autē mirach compositus ex cute p mo. 2.^a ex pinguedine que sub cute iuenitur. 3.^a ex musculis longitudinalibus duobus et transuersalibus quatuor et latitudinalibus duobus. quarto ex panniculo duro et subtili qui dicitur syphac.

Nota secundo q hic mirach imaginatur cōter continens tres partes. vna est superior vicina costis mēdosis. 2.^a est media que vocatur sumen. aut pars vmbilicalis. 3.^a inferior que vocatur pectinalis vt ergo totum comprehenderet ypo. dixit q circa vmbilicum et. Nota tertio q spissitudo et tenuitas hnt latitudinē i tali mirach. nā qdā ē mltū subtili et qdā mltū grossus. qdā medio mō se hnt et non dubitatur q medius est melior sed in recessu a medio minus est malū accedere versus grossius qz versus subtilius et hoc voluit ypo. Ad 4.^a q hoc ē meli⁹ p viā signi. et ē p viā cause. pmo significat virtutē digestiuā et attractiuā illoruz locozum eē forte. 2.ª qz reuerberādo calorē nālez ē cā bone digōnis i epate et stomaco vt colligit in comento ē cā bona. Ad qnto q hec spissitudo mirach qnqz ē p pntiā multe pinguedinis et modice carnis. qnqz vō p pntiā carnis et pinguedinis simul. pma seqt dñiū cōplexiōis flarice. i. fride et hūid. 2.ª seqt p nīs sāguiee dñiū. s. hūid. si subtilitas ei⁹ qnqz ē pp tenuitatē tā spmaticoz mēbroz qz carni formiū. et ista cōit seqt p nē frigidā et siccā qnqz vō ē pp carētiā pinguedinis et multe carnis. et ista ē pp p nē colericā. maxie igit vificat affo. d spissitudine. 2.ª mō dicta cū habūdātia carnis et sequens maxie vificat d illa q ē cū tenuitate carnis formiū et spermaticozum et hoc modo intelligendo patet

35

vitae affo. nam talis non nimis infrigidat stoma- cum et epar sritate pinguedinis et cum hoc calore confortat reuerberando ut oportet iuxta ea que di- cunt. prima primi in capitulo de generatōe hūoz. Nimis vō. 2.º cōclusio vēter nimis tenuis et ta- befactus ē mal.º. p̄clusio p̄bat qz ille significat ma- liciā digōnis in stomacho et epate. igit ē malus p̄na clara ē et assumptū p̄z ex dicit in p̄cedēte p̄clusione.

Primo nō q̄ vētrē. s. m. rach eē tenuē conuenit duobus modis. vno mō nālī alio mō p̄ternaturā et vtrūqz voluit p̄po. tāgere p̄mū cū dixit tenuem. s. m. cū dixit tabefactū. ergo p̄z q̄ h̄ sūpsit ip̄proprie p̄ extenuato p̄ternaturalit. Scō nō hāc tenui- tatē malā eē p̄ viā cause. et p̄ viā signi mō supra dicto. Fallaces. 3.º. p̄ h̄ntes vētrē nimis tenuē difficulter tollerāt medicinas solutiua vētris. 2.º. p̄bat in istis musculi vētris et intestina sunt debiles ergo isti nō bene tollerāt farmaca vētris solutiua p̄na nō. et aff. pp̄ tenuitatē. Nā necessario talem tenuitatē sequit debilitas ex resolutione. vbi nō q̄ farmacū vētris solutiū cōit ē calidū dissolutiuuz et iō vēter et intestina cū sint tenuia resolutionē ei⁹ difficulter tollerāt. 2.º tale farmacū mām quā dz educere mouet ad vētrē et ibi oz q̄ virtus expulsi- ua intestinōz et musculoz vētris expellat vt supra dictū ē. cū igit istoz v̄tus ē debilis nō potēs expel- lere tales hūozes diu manēt et plurima nocumēta causant. Et iō t̄les q̄ h̄ loca h̄nt debilia hac dupli- ci cā sunt inepti ad farmaca vētris solutiua sumda similis aut snia huic totali affo. colligit. 4.º. ca.º. de ydrope et ē vtilis vt patet.

Notum ventrem.

Sal. in isto comento. qn qz facit. primo oñdēdo qualī oz eē vētrē in morbis ponit sniam p̄me 2.º n̄s affo. 2.º verificat scōā per cām. tertio v̄ficat tertā. q̄rto mouet et soluit vnuz dubiū. qnto declarat p̄tē. ibi. 2.º tabefacti. ibi. 3.º. Qui- bus inferiorē. ibi. 4.º. Sz querēdū. ibi qnta. pectinē De p̄ma dicit q̄ in oibus q̄ sūt p̄ternām idest mor- bis. oz vētrē totū eē salubrē. vt dicit p̄po. in p̄nosti- cis q̄ loca sub p̄pocūdrio n̄ oz eē dolorosa s̄z mol- lia equalia et tenera. hic aut vēter qñqz est grossus qñqz tenuis. s̄z tamē grossus ē melior et intelligit vt in p̄clusiōe p̄ma limitauit. De 2.º p̄te dicit q̄ ni- mis tenues et tabefacti sunt mali. qz significāt ma- lā fieri digōnem in epate et stomacho pp̄ nuditatem pinguedinis illoz locoꝝ que oz eē pinguiat refle- ctatur ab eis calor ad mēbra nutritiua. sed quan- do loca sunt nuda et infrigidat facilius stomachus et epar et eoz digō impedit et sic p̄ cōtrariū 2.º. p̄i- ma v̄ficat. De tertia p̄te dicit q̄ isti vētres tabe- facti difficulter tollerant purgationē inferiorē sup- ple cū farmaco: et rō est qz ista loca sub pectore in farmaco esse fortia: vt sint adiuuātia ad purgatio- nē. Nā qñ nō adiuuāt multa sequitur nocumen- ta vt supra in probatiōe tertie cōclusiōis dixi.

De. 4.º p̄te q̄rit quare nō dixit q̄ isti sūt inepti ad vomitū p̄ farmacū q̄ vomitus ē ita piculosus si- cut secessus et r̄idet q̄ in oibus nālīter dispositis ser-

cessus ē facilius. et vomitus difficilior. Et iō cū far- macū subductiuum sit cauendum in tenui vētre multo magis laboriosus vomitus erit cauendus.

De parte quinta dicit q̄ per pectinē debem⁹ intelligere illam partem ventris que est inter v̄ri- lia et vuluas. i. partem ventris illius vicinā ita vt hoc modo venter inferior diuiditur in tā. i. sub p̄po condria. i. p̄tem sub costis et circa v̄mblicū. i. p̄tes mediam et pectinē.

Ana habentes

zc. In hoc affo. p̄po. po- nit duas conclusiones. In secunda. ibi.

Celerius vero. prima ē ista homines ha- bentes sana corpora purgati farmacijs debilitant multū. probatur cōclusio. qz in illis multum eu- cuatur de humoribus bonis et multa sit spūuz re- solutio. igitur ipsi multum debilitantur. p̄na nota et af. statim declarabitur. Nota igitur. primo q̄ sanorum quidam sunt inculpate sani in quib⁹ nul- la est p̄ternaturalis dispō. quidam culpate in qui- bus etiam mali humores habundant. licet corpus ab illis non reddatur egrum. hunc igitur affo. b̄ inculpatis sanis intelligamus. Secundo nota q̄ hic per farmacum intelligimus medicinam eu- cuantem ex soluendo. Tertio nota q̄ hec talis medicina agitatur humorē et euacuat et exagitat spi- ritus et malam qualitatem imprimat in membris. Et ideo quia in sanis modo dicto non sunt humo- res peccantes talis medicina euacuat tantum bo- nos. et quia euacuationi bonorum humorū virtus resistit ideo multo magis oz illos agitari et plus i- tutem debilitari per sui instrumēti. s. spiritus reso- lutionem. Item quia diu medicina p̄manet in sto- maco eorum anteq̄ humores ad ipsam trabantur qui sunt causa quare ipsa a corpore cito educatur conuenit q̄ talis medicina in ipsa amplius inducit suam malam qualitatem. Ex quibus patet causa affo. verificans. s. q̄ isti a farmaco debilitantur tri- bus de causis. vna est euacuatio bonorum humo- rum. secunda est resolutio multa spūum. tertia ē alteratio membrorum a mala qualitate. Celerius.

Secunda conclusio affo. homines vtētes malo cibo celerius debilitantur cum purgantur farma- co q̄ sani conclusio. probatur quia virtus talium est debilis et humores boni sunt pauci. igitur per spūum resolutionē et humoris boni euacuatoz magis debilitantur. p̄na tenet et assumptum decla- rabitur statim. Nota primo q̄ homines vtētes malo cibo possunt intelligi dupliciter vel quia ma- lum cibum exteriorē assumunt vt fungos erucā et similia. vel quia habent sanguinez malum qui- cibus est magis propinquus. et affo. vtroqz modo verificari potest. Nota secundo q̄ talium malo cibo vtentium. quidam habent plurimos malos humores per totum disp̄sos. quidam licet habeāt plurimos humores malos tamen ipsos non h̄nt p̄ totū disp̄sos. neqz eoz malicia toti cōicat. exē- plū p̄mi vt leprosi cachochimi cathetici et siles. exē- plū 2.º vt h̄ntes flegma in stomacho vt pector cū alioz

sanitate cōclusio ergo affo. de primis verificatur.

Ad 3. q. i talibus prio hūior bon' pauc' ē. Et id ex ei' euacuatiōe sequit' celerior' d'bilitas. 2. ma li hūiores istoz cū agitant plurimū ad cor effumāt 3. q. eoz vītus ē debilis. facili' pōt' farmacū ipme re. 4. spūs hnt nō mlrū bonos iō ex illoz dissolu tiōe fortius debilitant. p3 igit' cā vīficans affo^m.

Ex his uerbis. In isto cōmto ga lienus tria facit p mo 2. nez pmā vīficat. 2. fam. 3. illud v̄bū malo cibo vtētes exponit. ibi. 2. malo v̄o. ibi. 3. q. cibo. d' pma dicit q. ex hijs v̄bis cōprehēdimus q. hntes sana corpora p farmaca nō ppe purgant. cū pur gatio ppe dicat' d' educatiōe hūioris peccātis i qua li. et i talib' ist' hūiores nō sūt s3 ist' sani p ea farma ca cōsumūt qz euacuat hūiditas subālis eoz et vītus debilitat' et sic vīficat 2. pma. d. 2. dicit q. vtē tes malo cibo hnt corpora plena malis hūioribus se iter mēbra occultātibus. Et iō qh ist' hūiores p farmacū agitant nccē ē vt eoz malicia detegat' et sic debilitant. de. 3. dicit q. p cibū possim' itelligē aut exteriorē aut interiorē quem epar mittit alijs mēbris q. ē sanguis. et nō ē dubiū malū sanguinē cum agitatione generare malum morbum et sic vītus debilitatur.

Ana habētes corpora

et. Affo. 2. hec ē. corpora sana iculpa te nō debēt vti farmacijs. pbat. qz talis vītus ē eis difficilis et i verbis. g. pna nota. et assum ptū ponit i lra et cā statz declata ē. et snia huic et similis pme 2. ni pcedētis ponit. 4. pmi ca. 4.

Ad tñ circa hūc affo. q. itelligit' de sanis incul pate. Ad 2. q. vsuz farmacoꝝ esse difficilē istis possum' duplici' itelligere. aut qz ex vsu tali ledāt' et hoc fuit dictū i pcedētī affo. vel quia i ipso actu ciōnis sequāt' accētia mala. verbigratia. qz seqt' aut vītigo aut sincopis. aut tortio magna i ventre et hoc 2. mō itelligit' gal. cut' cām assignabo in co mēto. Ad 3. q. farmaca euacuatiua hnt ppetate respiciētē deterioratū hūiorē. et merito illius illū trahit sicut magnes ferrū. et dicūt doctores pue niētā i ppetatib' hūioris et medicine quaz vna ē ad patiēdū et reliqua ad agēdū fundari sup ali qua occulta ppetate aut similitudinē. Et iō dī me dicina similis humorī quē attrahit l3 i vītute pax qualitātū manifestaz multotiēs pvariens. qz me dicina ē calida vt colognitida. et humor euacuād' frigidus vt flla. Alij dicūt q. h ppetas humoꝝ si ue pportionabilitas ad paciēdū talē motū et me dicine ad agēdū sine aliā occulta similitudinē. dī similitudo a ga. et hoc mō itelligēdo p3 q. farma cuz solutiūū attrahit humorē sibi simlē. et snia si milis huic et prime conclusioni pcedenti ponit' secunda pmi capitulo quarto.

Superiori affozismo. Bal. in isto comēto. pmo cōtinuat hūc affo. cū pcedētī. 2. nu merat accētia difficilia q. sequitur vsuz medicine

in sanis. 3. dat istoz cām. ibi. 2. Adulti enim. ibi 3. qz laxatiua. De pte pma dicit q. i pcedētī affo. ofidit ypo. qd accidat sanis ex vsu farmacoꝝ. Ad dissoluūtur et nō purgant. De. 2. pte dicit q. mlti sani sumpto farmaco incurrūt vertigines multi vero strāguriā vētris. i. dolorē cū magna angustia et difficultate expellēdi nociua. et iō dissoluūtur et debilitantur. De. 3. pte dicit q. medicina est at tractiua humoris sibi similis. i. cū quo puenit in ppetate attrahēdi. et ille vt attrahat' et cū talē hu morē nō inuenit verbigratia. Colerā rubeam aut flegma. aut melācolia aut aquā. tūc vertit se ad sā guinē et carnē sibi simlē et trahit inde cū magna infirmi angustia. vnde vaporibus multis cerebrū petētibus ex forti agitatiōe fit vertigo et in uentre sunt dolores cum magna violētia inferatur inter ūinis et ventri a farmaco. Circa istud comentū cadūt aliq. difficultates prima quō medicina at trahit humorē sibi simlē. 2. quō non inueniens ipsū conuertit se ad sanguinē et carnē. 3. quō ca ro et sanguis dicant' similes farmaco. 4. quō tra hit carnez. primū solutū est i notatis affo. pp. 2. nota q. medicine fortes solitiue vltra ppetatē quā habent ad humorē trahendū sunt etiā altera tiue mala alteratiōe sed hoc nō faciūt nisi in tēpo re. Cū igitur inueniūt hūiorē quē habent viliū at trahere illum attrahunt. et ille humor medicine p mixtus facit eam citius egredi. quia simul cū hu morē egrediē et sic modico tpe remanz i cor' et aliat mēbra nobiliū et sanguinē. Et iō dicitur conuerti ad ea licet agat. et ageret etiā exūtib' humorī bus similibus. sed citius pellitur q. ita intensam actionem posset imprimere. Et ideo non apparet hic ita quando sibi appropriatum humorē inue nit. Secūdo nō q. medicina laxatiua l3 habeat ppetatē pncipaliter respicientem datum hūio rem. tamē et est oīum euacuatiua. quod patet quā do datur in dosi magna. et exorbitat i operādo. ita q. in sanguinem. et ideo large sanguis potest dici sibi similes quantum ad ppetatē generalez propter quod dicit carnem. primo eliquat. 2. hu miditatem ex carne genitam propter similitudinē quam habet cum humore etiam sufficit attrahere aut virtus ipsa membri illam expellit.

Arum deterior et. Affo. cō clusio est h p Libus delectabilior et parum deterior ē magis appetēd' cibo in delectabiliori et pax meliori. Cōclusio pbat. Talis cib' melius digerit. igit' ē magis appetēdus. pna et pns statz declarabunt. cōcordia huius affo. colligit'. 2. regi minis acutoꝝ textu comēti. 22. et 3. pmi capitu lo de regimine ei' qd comedit' et bibit. Ad prio q. ille cib' exterior dī absolute melior qui merito dispōnis sibi intrinsece ē paratior ad meliorē et hu morē pueri et facilius digeri. et hoc quantum ē ex pte humoris. aut propter cōplexionē manifestam aut propter ppetatē occultā. aut propter mor dum sube. aut propter plura istozū vel omnia sū

Et dico notanter merito intrinsecarum dispositio-
nem est aptus in meliorem humorem &c. Nam
cibus parum deterior cum conuertitur aliquando
in meliores humores. & digeritur melius q̄ cibis
parum melior ut dicitur in comento non ergo di-
citur melior. q̄ melius digeratur vel in meliorem
humores conuertatur. q̄ hoc accidit non p se me-
rito dispositionis cibo parum deteriori intrinsece
sed merito melioris applicationis consequentis
voluptuationē stomachi agentis. Nota secūdo
q̄ causa melioris delectationis in cibo vno q̄ in
alio. aut est propter conuenientiam cibi a stomacho
in qualitate manifesta. sicut complexionēs lapse
naturales delectantur in similibus ut dicitur se-
cundo regni aut propter contrarietatem in eisdez
manifestis qualitatib⁹. sicut dicitur secūdo regni
q̄ preter naturalis complexio gaudet contrarijs
aut propter occultam proprietatem sicut videm⁹
multos magis delectari in caseo & minus in car-
nibus. aut propter modum sube. aut propter sapa-
rem. Ex quo patet causa q̄ multotiens cibus sa-
pid⁹ est tamen corpori noctuus. Conuenit enim ci-
bum in vno istorum esse cōueniētē cum stomacho
in multis alijs posset obesse. Tertio nō. q̄ dicit⁹
cibus parum deterior. Nā d̄ multo deteriori affo.
non verificatur. Nō 4. q̄ cum cibus sumitur
cū delectatione. stomachus eum amplectitur. & na-
turaliter sibi multum adheret & ideo multum for-
titer agit ipsum digerendo. Contrarium autē eue-
nit cum cibus cum abhominacione capitur. quia
stomachus refugit ipsum. & agitatur in stomacho ita
q̄ non amplectitur. nec ideo bene digeritur. & secu-
tur rugitus & eructua. & talia. Ex quo sequit⁹ q̄
melioratio applicationis aliquando est tanta ut
plus iuuat ad bonificandam digestionem q̄ noce-
at cibi parua malicia. & tunc affozim⁹ causa ē ma-
nifesta. Nā in cibo tali melius perficitur digestio.

Non solum. Galienus in isto com-
to. Primo ostendit
causam verificantem aff. in genere. 2. specialit̄
ibi. 2. omnis enim. de prima dicit. q̄ causa quare
cibus magis delectabilis est magis appetendus
non est sola infirmi voluntas sed quia ipse ex tali
cibo magis iuuatur ad sanitatem consequendam
De 2. dicit q̄ cib⁹ magis sapidus magis a stoma-
co recipitur & stomachus sibi melius adheret & ip-
sum melius digerit. sed cibum abhominabilez sto-
machus fugit. vnde sequitur mala digestio & rugit⁹
& fastidium. & inflatio & vomitus generantur itel-
ligendo per rugitum motum ventositatis in ven-
tre: per inflationem multiplicationem ventositatē
in ventre ita ut tumescat que omnia de ventosita-
te sunt. & malo & inordinato motu stomachi ppter
quem motum non bene digeritur cibus & in mate-
rias malas conuertitur que sunt illorum acciden-
tium cause.

Senes iuuenibus &c. ypo.

in isto af
forisimo hanc conclusionem intendit se

nes plerumqz minus egrotant iuuenibus. pro-
batur. quia meliori vtuntur regimine vite. con-
sequentia patet quia plurime egritudines ex ma-
licia regiminis contingunt. assumptum patet quia
iuuenes bonum regimen a malo non consequenti
discernunt cum in expri sint eorum qui secunduz
vitam sunt actiuam. Nota primo q̄ cum senes
sunt duplices. s. primi & decrepiti. hic affozim⁹ ma-
xime verificatur de primis. Nota 2. p iuuenes
intelligi aut iuuenes proprie dictos: aut capiēdo
iuuenem pro quolibet ante senectutem exiētes
hic. 2. maxime verificatur affo. cum pueri sint q̄
maxime inordinate viuunt. Et ideo Auic. hoc ex-
plicuit prima primi ca. de etatibus de pueris nō
autez de iuuenibus. Tertio nō q̄ dicitur plerū
qz. quia aliqui inueniuntur senes ita inordinati si-
cut iuuenes: & isti non minus egrotant iuuenibus
y. magis cum virtutes habeant debiliores.

Quarto nō doctores cōiter intelligere. aff. alio
rum posita paritate. & q̄ competur iuuenis ad se
ipsum senem. quia iuuenes proprie virtuti cōfide-
tes in cibis & potibus & venereis actibus exorbi-
tant. Et ideo sepius in egritudinem cadunt. Sed
mibi videtur q̄ compando iuuenem ad seipsum se-
nem stante ordinata vita ut est senum. non tamen
est vera generaliter conclusio. Nam quidaz iuue-
niuntur ex preparatiōe contracta a principio gene-
rationis apti ad podagram vel asma vel lapidem
vel pituitam in senectute. & isti magis egrotant se-
nectute adueniente. sed dico verum esse ut in plu-
ribus. Et quecuqz. Secunda conclusio senes
plerūqz moriuntur cum egritudinibus chronicis
que ipsis nascuntur. probatur cōclusio talis egrit-
udinum materie sunt difficilis digestionis & virt⁹
est debil⁹ in senibus. igitur materia talium egritudi-
num non separatur ab eis. Et per consequens senes
cōmoriuntur ipsis. Nota q̄ hoc maxime verifi-
catur de secundis senibus licet esse de omnib⁹ se-
nibus sit verum. Nota 2. q̄ chronicaruz egritu-
dinum quedam sunt pendentes a materia valde
vehementer frigida & dominante in membris fri-
gidis sicut flēate in cerebro. aut in neruis. quan-
doqz autez pendēt a materia que & si sit frigida
naturaliter ut flegma & melācolia. tamen est cali-
da accūtaliter ut cum iste materie faciunt febrem
verificatur g. affo. potissime de chronicis modo p-
mo. Nam in secundis multotiens liberantur ut a
quartana & statica fe. Nota 3. q̄ senes cōmori istis
egritudinibus potest intelligi duobus modis. vno
modo quod moriantur ex istis egritudinibus. 2.
modo q̄ moriantur anteq̄ iste egritudines recedūt
& hoc. 2. modo maxime verificatur. & ita videtur
comentator intelligere.

Non omnis senex. Galienus

in isto co-
mento. primo conclusionem limitat primam in-
nuendo causam ipsam verificantem. secundo veri-
ficat. secundam conclusionem ibi. secunda quoz
virtus. De prima dicit. q̄ non omnis senex minus
egrotat

39

egrotat q̄ iuuenis. et rō ē q̄ nō quilibet talis pl^o dimittit malā dietam q̄ iuuenis. et iō cū virtus sit debilis magis egrotat et sic inuit q̄ cā verificās p̄ mam cōclusionē ē q̄ iuuenes vt plurimū non ita cōueniētī diēta vtunt. **De. 2°.** dicit q̄ q̄ virtus illorū est debilis. iō ē cā quare cū moriūtur egritudinibus cronicis et pprie q̄ cā morbi et tū vtute si vigeritur velociter et i tēpore mltō virtus deficit. **Rō** vero quā cā morbi nō cito digerit ē q̄ morbi diuturni sunt semp frigidī vbi sunt morbi māles. i. pēdent a mā nālīter frīgida et hec est cā q̄re isti morbi sepius accidunt senibus quia sunt magis p̄p̄tionales sue etatiue complexionī.

Ranzi et corize zc. affo. conclusio

b est ista branci et corize nō maturant in valde senibus. pbatur. q̄ ista sūt d̄ mā difficilis digōnis et i senibus ē vtus digestiua multū debilitata et precipue i mēbro illo i quo multiplīcantur branci et corize. igitur nō maturantur nō est p̄na. et assumptū statim declarabit. **Ad** p̄mo q̄ iueniuntur hec noia i hac mā medicis cōsuetā brancus et coriza et catarrus. Et catarrus q̄nq̄ significat oēm fluxū materiei de vno membro ad aliud q̄nq̄ magis stricte fluxum humiditatis a cerebro ad loca deorsum. 3°. pp̄rissime p̄ fluxu humiditāt ad pectus ex capite. 2°. mō capiēdo catarrum est cōis ad brancū et corizā. Brancus aut d̄r descensus humiditāt a capite ad fauces que grece branci dicitur. s̄z coriza dicitur fluxus humiditāt a capite ad nares. q̄ ossa illa naris grece dicitur cora. **Ad. 2°.** p̄ valde senes itelligi d̄ crepitos quorū vtus ē defecta multū et p̄cipue digestiua et maxie in cerebro q̄ vnū ē hūidū et nō multū supfluitatū frigidatū maturatiuū. Ex qb^o p̄z affo. v̄ificatio. q̄ si dicat q̄ branci et corize egritudines p̄p̄tionales valde senibus et iō min^o p̄culose vide solutionem supra i comēto q̄buscūq̄z his. similis sententia habetur quinta tertij capitulo de catarro.

Si superiori hunc sa. i isto comento p̄

mo cōtinuat istū affo. cū supiori. 2° ampliat ipm cū v̄ificatiōe. ibi. 2° nō solū. p̄ma ps p̄z ex quo itelligit q̄ i p̄nti affo. senes cronicis egritudinib^o cōmori itelligit maxie mō. 2°. expōito i. 4°. nōbilit. de pte. 2°. dicit q̄ senes nō solū cōmorūtur brācis et corizis s̄z multis alijs egritudinibus verbigratia podagra q̄ ē dolor iūcturaz pluriū sine pedū siue alioz mēbroz. Sciatica q̄ ē dolor iūcture anche. q̄ iūctura vocat scia fritas itestinoz de qua tū singulare capitulū ab Auic. nō iuuenes. s̄z recurrēduz ē ad curā male cōplexiōis frigide stomachi. Ego at vidi p̄ me duos senes ad talē p̄duci ex hoc morbo q̄ semp flata muzilaginosā cū duro stercore et tarde egrediēte emittēbāt et cōicata passiōe stomacho puenerūt ad ablatōnē digōnis et difficultatē degluaciendi. et ē egritudo i senibus mala vald̄. Alīma ē egritudo officialis p̄p̄ repletionē cānuloz pulmo

nis ipe diēs et difficilē faciens anhelituz. Tussis ē motus pectoris et pulmonis cōcussiu^o ad rē nocētē expellendā. gibbositas ē tortio spine ad an vel retro vel latus et certi alij morbi similes istis i hoc q̄ sunt duri ad sanandū i iuuenib^o quanto magis i senibus et sic habētis causam et affo. amplitudinē et v̄ificationem.

Si exsoluuntur zc. affo. conclusio est

q̄ ista. Qui sincopizant fortiter et frequēti mortunt subito. pbatur q̄ i istis ē fortis cā p̄stratiua vtut p̄pe cor. et vt^o i p̄pressioni nō potēs resistē. q̄ p̄na nō et aff^o patebit. et similit̄ sniaz colliges. xi. tertij capitulo de sincopi et signis eius.

Ad p̄mo q̄ p̄ eos q̄ exsoluuntur itelligere debemus illos q̄ sincopim patiuntur. **Ad. 2°.** q̄ sincopis descripta ē p̄ticular p̄ma. i. affo. 23°. que egerunt. Et tu ibi vide p̄ me nōta i q̄one posita i comēto de sincopi et descriptione sua et cāis. **Ad. 3°.** v̄iam iter sincopim lipotomiā et casum virtut et estasiū ibi posita. **Ad. 4°.** generales cās i q̄bus oēs sincopes cōueniūt q̄ vt ibi d̄r sunt tres. Aut n. sit sincopis ex motu spūs vitalis ad interiora. aut 2°. sit ex p̄focatiōe eius et prohibitiōe sue expulsiois. Aut. 3°. sit p̄p̄ paucitatē et subtilitatē eiusdem. Ex q̄bus trib^o causis videbis v̄iam i sequentib^o afforismis iter sincopim appoplexiam epilēsiā et p̄focatiōnē matricis. s̄z multoties cū p̄focatiōe matricis accidit sincopis. **Ad** q̄nto q̄ sincopis v̄r fortis duobus modis vno mō q̄ valde multe auferunt operatiōes sensibiles et motiue. 2°. q̄ ab hac ablatiōe opationū difficulter corp^o releuet. et p̄t addi tertius modus i quo isti ambo cōiunguntur et fm hunc tertiu modū maxime v̄ificat affo.

Ad sexto q̄ sincopim dicimus frequētez p̄p̄ p̄uitatē tēporis iterueniētis iter vnam sincopim et aliam. et iō i frequēti sincopi icludit q̄ sint multe.

Nota septimo q̄ sincopis q̄nq̄z sit a cā manifestā. i. p̄cussione fumo venenoso potu rei hūitis hoc facere sicut veneni mō talē nō ōz eē mortalē. q̄nq̄z vero puenit a cā corporea. et hoc aut p̄ cōitatē. aut p̄ p̄rietatē. nā cor cōicat ori stomachi et talī cū coniungitur colligantia vt mā mala colerica i eo contenta mordicationē faciēte fortē cor ad se retrahit spūs. ita vt inde sincopis sequat q̄nq̄z tū sit p̄p̄ p̄rietatē q̄ p̄p̄ nocumētū cordi p̄p̄rium. Itē cū p̄pter cōitatē accidit q̄nq̄z ē p̄ cōitatē mēbri vicini q̄nq̄z p̄ cōitatē mēbri distātis vt i forti dolore. Ad p̄positū maxie sit a cā intrinseca sincopis fortis et frequēter q̄nq̄z sit p̄ cōitatē aut p̄p̄etatē mēbri mltū cordi vicinanti. **Ad** octauo q̄ cām et māz sincopis faciēt fortē vtus conat eicere. et iō si p̄seuerat i faciēdo sincopim frequētez sig^o ē q̄ vtus illam mām nō p̄t vicere vel a loco notabilī p̄pellere. et iō significat hūitūmōi mē d̄nūz supra vtutez. Ex his igit p̄z p̄mo quare p̄po. dixit fortiter et frequēter. p̄z. 2°. cā v̄ificans affo. cū iste cōditiōes fuerint fuatē. nam q̄ sincopis ē fortis significat fortitudo cause. et q̄ frequēs significat vicinitas ei^o ad cor

41

et virtus in potentia ad operandum materiam. et quia illa facit syncopim significat quod pugna est fortis. modo cum pugna est fortis cito terminatur et cum virtus succubit terminatur ad mortem. et ideo isti cito moriuntur et valde celeriter. Circa hanc litteram queritur pro quod syncopizantes fiunt liuidi vel virides. Respondetur quod hoc est pro paucitate caloris in exterioribus hora syncopis.

Secundum dubium pro quod in syncopi torquet collum dicitur quod hoc est pro debilitate virtus motiue collum. nam continere caput est operatio virtus motiue ut hinc videtur alibi et sumitur a Galieno in libro de rigore. Tertium dubium quare accidit syncopis in forti dolore membri exterioris. videtur enim quod deberet prohiberi. quia pro tale dolore mouetur spiritus ad exteriora. et eodem modo queritur de gaudio precioso. hic dicitur quod in istis casibus plus multum de spiritu dissoluitur. et cum ad multam paucitatem venierit tunc naturaliter cor depauperat attrahit ad se et tunc reliqua membra depauperantur eo ita ut in operationes sensus et motus extreme non possint quod causis syncopis paulatine approximatis accidit syncopis quasi subito.

Quartum dubium videtur in morte semper contingat syncopis. videtur quod sic cum semper ante mortem ad tantam veniunt spiritus paucitatem et cordis tamen defectum quod reliqua membra vitali carere spiritu et prouentur ab exitu indicat operationes. et quod non arguitur quia in morte naturali non dicitur esse syncopis cum nulla dispositio preternaturalis sit in ea. hic respondetur quod quod in omni preternaturali morte accidit syncopis. In naturali autem morte et si sit destructio maioris partis plurimum virtutum etc. tamen talis non est syncopis quia non est preternaturalis destructio primo naturalis. et ideo in diffinitione syncopis oportet addere preternaturalis destructio etc. 2. potest dici quod in morte naturali precedit syncopis que est naturalis. nec magis repugnat naturalem esse syncopim quam mortem. vel 3. dicitur quod non semper ante mortem est talis destructio propter defectum cordis dictum.

Non omnes qui subito.

Haec in isto comento ita facit. primo docet quomodo affo. intelligitur. 2. verificat affo. per exemplum et causas. 3. ostendit quod dicatur esse manifesta. 2. ibi. Sed ex solutio. 3. ibi. sunt autem. De prima dicitur quod non omnes qui exsoluuntur frequenter. vel omnes qui exsoluuntur fortiter. vel omnes qui exsoluuntur sine manifesta causa subito moriuntur ita quod si diuisione intelligatur affo. non est unum verum. sed oportet quod habet ita. scilicet frequenter fortiter et sine manifesta causa pro una conditione ponatur ita quod omnia verificentur simul ad hoc ut inde sequatur significatum. scilicet quod moriuntur subito. et hoc declarat per exempla. nam unus dissolutus fuit in balneo pro fumum malorum lignorum. ex quibus balneum calefactum erat et non mortuus est. Alius dissolutus fuit minus in balneo. alius quod modicum comederat in quibus causa fuit defectus stomachi. quia lassitas pro qua faciliter recipit humores ad eum concurrentes aut nimia illius loci sensibilitas propter quam ex quolibet consueto motu humorum in stomacho sit valde tediosa sensatio non fortis existente causa. et ideo omnes iste tres conditiones seruentur ad verificandum affo. De 2. dicitur quod illi qui exsoluuntur sine manifesta causa frequenter et velociter moriuntur subito sicut accidit uni qui cum syncopizaret tremorem cordis pas-

sus est et mortuus est. et ita semper apparet. et causa quod nimia dissolutio pro cordis propria passionem accidit que sit frequenter et fortis et sine manifesta causa significat semper pro nimia dissolutione. id est lesionem factam in locis primis cordis que cum ad cor venerit sequitur mors. De parte 3. dicitur quod manifeste cause sunt occasiones fluxus ventris emissio sanguinis et debilitatio longe egritudines talia istis existantibus a leui aliqua causa potest syncopis contingere que poterit faciliter tolli ita ut inde non sequatur mors.

Appoplexiam fortem

et. pro. in isto affo. intendit duas conclusiones. 2. ibi. Debile vero. Prima conclusio est ista. impossibile est curare fortem appoplexiam. probatur quia in forti appoplexia virtus cerebri est vltimate oppressa. et ab operibus suis animalibus prohibita quia anima et animus declarabunt statim in notis. Simile finiam habemus prima tertij capitulo de appoplexia. Ad primo quod hoc nomen appoplexia secundum propriam significationem ne significat letalem percussione sed medici transmutant vocabulum ad significandum accensum vel egritudines quod accidit hominibus ac si essent percussi letaliter. et secundum modum accipiendi medicorum describitur vario modo ab eis. sed alijs omissis ponatur Galienus descriptionem. 3. de accenti. et Avicenna prima tertij. Haec modo describit. Appoplexia est mollicies corporis cum ablatione regitue virtus. et pro virtute regitiua intelligit ibi Haec virtute animalium cognoscitiua. et oportet quod ad supplendum pro opilationem cursu spiritus sensibilis et motu vel ventriculorum cerebri. et hoc si bene consideret conuertitur cum illa que ponitur ab Avicenna prima tertij capitulo appoplexia cum dicitur appoplexia est ociositas membrorum a sensu et motu pro opilationem contingente in ventriculo cerebri et cursu spiritus sensibilis et motu ubi pro ociositate non intelligo absolute priuationem vel ablationem operationum sensus et motus sed intelligo ablationem talium operationum connotando quod pro opilationem dicitur causetur hec ociositas. et si hec membra. scilicet sensus et motus non sunt contracta naturaliter. nam in appoplexia dicitur esse mollicies que est in potentia mouendi sine spasmo. pro quod non oportet talia membra esse contracta. et hoc modo Galienus diffinitio explanat nobis illam auicenna. cum dicitur mollicies loco ociositatis et Avicenna limitat illam Galienus ad molliciem ex opilationem contingente quod ut plenius intelligatur. Ad 2. quod membra prohibentur quicquid a sensu et motu pro opilationem cum unum spasmo ut accidit in epilepsia. sed illa ablatio operationum animalium non vocatur appoplexia sed epilepsia. nam tunc non esset verum quod debile appoplexiam soluere non esset facile. Quicquid autem prouentur hec membra sensu et motu sine spasmo. sed aut propter malam complexionem cum qua non est opilatio. aut propter defectum primo in corde. Et quicquid de his modis fuerit non dicitur ablatio operationum appoplexia sed solum quando fuerit propter opilationem contingente in cursibus spiritus sensibilis et motui aut in ventriculis cerebri sufficientem sine spasmo illam facere. Nota tertio quod hoc nomen spiritus sensibilis et motuus quandoque sumitur pro

omni spū quo aīa tamq̄ instrumento vtitur vel ē apta vti ad sensum vel motum voluntarium causandum. et hoc modo quilibet vital' spūs est sensibilis et motiuus. nam ad omnem operationem cōcurrit tanq̄ generale instrumentum anime. secūdo modo dicitur spūs sensibilis et motiuus spūs aīalis a cerebro genitus vel modificatus vltra vitalem spūm pro sensu vel motu requisitus. 3° dicitur spūs sensibil' et motiuus non ita large vt p̄rio nec ita stricte vt. 2°. sed vt importat omnem spūm aīalem et oēm spūm qui a corde ad cerebrum trās mittitur. vt ex eo spūs aīalis generetur. et hoc 3° mō sumitur hic. quōd vne appopletice et artarie q̄ sunt iter cerebrum et cor dicunt' vie siue spūs sensibilis et motiui et oēs nerui v̄ie cerebri per quas ad neruos aīalis spūs demandat sed alie artarie et alie vene lz per eas trāseāt spūs vitales. qz tam non transeunt per illas illi qui transmittuntur a corde ad cerebrum vt i animale spūm cōuertātur nō dicuntur cursus spūs sensibilis et motiui ppter qōdā est sincopis ex opilatione aliaz arteriarū nō dicitur appoplia nec sibi p̄petat apo. descriptio cū vero claudunt' vene appopletice ociositas sequēs dī appoplia. Nō quarto qz hoc nom apoplia qñqz sumitur pprie et tūc ē v̄lis ociositas oium mēbrozū a sensu et motu cū circūstantijs supradictis. et de hac pprie intelligit ypo. qñqz vō sumitur spālī p cuiuscūqz mēbri motiui mollicie vt hētur ab Auic. prima tertij capitulo allegato et infra illo capitulo quibuscūqz lingua repēte i tpa ta sit et hoc. 2° mō nō loquit' hic. Nota qnto qz cū appoplie p̄nt eē multe vt colligitur ab Auic. c. allegato s3 tñ in hoc cōueniūt oēs si d3 facere appopletiam mō dicto qz p eas ē v̄lis ociositas mēbrozū sensus et motus. et qz illius ociositatis cā ē opilatio in v̄triculis cerebri vel cursibus spūs sensibilis et motiui. ille igit' cāe que talē opilationez cū dictis circūstantijs facere possunt sunt cātiue appo. vt frigus forte siue mā coangustans vias spūs aut dolor ppter quē p̄cto cerebro claudūtur dicte vie aut repleo siue cum apāte siue sine apāte tam in v̄triculis cerebri qz in vijs a cerebro spūs ad alia mēbra vel vijs spūs a corde ad cerebrū et h̄ sunt colligēda ab Auic. loco allegato. Nota sexto qz appoplia quedā est a cā primitiua vt percussione vel re cōprimente. vt osse panniculos cerebri cōprimente vt erat in dño Jacobo bonino. quedam vero a cā corporea vt repletioe. hic vero loquimur de appoplia a cā corporea pueniēte. nam illa que percussione et compressionem venarum appopleticarum et malam cōplexionem sequitur facilius curatur. restat ergo qd loquamur de appoplia māli solum p pprium cerebri nocumentū cōtingens que est vt plurimuz. Nota septimo qz huius appoplie causa est p̄ntia materiei multe in ipso cerebro. nam pauca nō sufficeret facere tantū impedimētum vt sequatur v̄lis ociositas. Ex quo p3 qz ad cām remouendam multum tēpus requiritur. et qz cerebrum non est membrū calidū. et ta

lis mā in eo contenta vt plurimum non est facili' digestibilis ideo ampliori tempore est opus ad dictam causam remouendam. Nota octauo distinctionem mēz appoplie qñqz sumitur ex pte carū et sic non sumitur hic. qñqz ex pte intensiōis vel fortitudinis. et hoc modo intelligitur hic ab ypo. distinctio inter forte et debilē ac si velit v̄liter oēm appopletie spēs sub istis duabus cōtineri qd etiā vt innuere ga. i comēto. s3 bene cōbinando dicta auic. et gal. hic videntur innuere quatuor gradus quoz tres comprehenduntur sub forti appoplia. et vnus sub debili. primus et fortissimus est cuz isti appopletici nec mouent' nec sentiunt nec a3 i eis anhelitus. secūdus ē cū respirant ita qz raro anhelant. et tūc respirāt dure et angustiose. et vox ē similis voci strangulati. et tūc passio ē i 2° loco fortitudinis. Si vō anhelitus sit diuersus nō tñ intrinsecus ē i 3° gradu. Si vō anhelitus remaneat vnus ordinis qz diuersitatē n̄ h3 velociter tūc appoplia dicitur debilis et solū hūc quartū gradū sub debili cōprehendit. Nota nono qz qz pectus mouet' p musculos in anhelādo. iō deficiente ex toto influxu cerebri et multū debilitato musculozū calore p̄uant' motu. et hoc mō ex toto p̄uat' anhelitu et cuz adhuc remanz aliqd v̄tutis in musculis aīalis mouēt' saltē nālīter ad pectus dilatādū s3 mutato impedimēto exite modicum mouentur et inordinate pauco vero exite mouentur ordinate. Ex quo p3 primo qz lz cerebrum non sit ita p̄ncipale membrum sicut cor. tñ eius influxu deficiente cor moritur qz deficit anhelitus. Et iō calor cordis suffocatur. Ex hoc p3 2° quare fortis appoplia sit icurabilis. nam cum in ea cor male euētatur ita vt viu non possit stare vita cū talī defectu euētatiōis. et i tam modico tēpore quāto pōt cor perseuerat sine ampliori euentatione cā faciēs appopliam remoueri non pōt iō cicius moritur qz ad curam possit venire. et sic est verificata prima cōclusio. Debile vō 2° cōclusio. Appo. debilis cū difficultate curatur. p̄bat' p̄clusio huius appoplie accētia sunt fortia et cā impremens difficulter remouetur ergo p̄na nota. et assumptū statim patebit. p̄mo igit' nota illā dicit' facili' appopliam i qua anhelitus apparet ordinatus et itelligo p facili' illā merito cuius i corpore etiā tēperato necessitas ad euētādū fieret ordinatus vt dicā in qōne. Nō fo qz lz talis appoplie accētia respectu accētiū alioz sint lenia. tñ absolute sunt fortia vt cōprehendere potes ex descriptione supra posita. Tertio nō qz cā ipremens in cerebri ita vt inde sequat' appoplia necessario fortiter impremit cū tñ fortia faciat accētia. Et iō difficulter ē remouibilis vel melius tñ hic loquit' de appoplia a cā corporea pueniēte et p pprietatē in cerebro. talis aut ē a mā opilate cerebri v̄triculos. aut cū apāte aut sine apāte. si sine apāte non sit applia nisi multa exite mā. et talis a cerebro difficul' vincit' et a virtute p̄cipiēte cū vt plurimū sit frigida viscosa. Si cū apāte qd lz tale i cerebro difficulter curat' ex hīs p3 cā verificans cōclusionē

secundā et sumitur similis inia p̄ma tertij q̄nto ca°. de appopleia vbi iste afforismus allegatur.

Terū quelibet fortis appopleia sit icurabilis. Negatiue arguit sic. Appo. i q̄ anhelitus nō apparet. et hō iacet quasi mortu⁹ ē fortissima. s; multe tales sūt curabiles igit appopleia fortis ē curabilis. Assumptū totum colligit ab auic. loco allegato cū dixit aliqui accidit vt hō appoplexiā icurrat et nō sit d̄tia inī ipsū et mortuū. et nō apparet i ipso aliqd anhelit⁹ deinde reuiuiscit et sanatur nos plures vidim⁹ tales. Secūdo principaliter arguit. ois debilis appoplexia ē curabilis. igit aliqua fortis. p̄bo argumētū qz tāta stat eē p̄portione cāe appopleie debilis ad v̄tutē paciētē quāta ē in deteriata forti et qz tāta possit eē p̄portio talis arguit. qz tāta stat eē p̄portione in debili appoplexia ad debilem v̄tutem quanta est in forti ad fortem v̄tutem cum i infinitū cōtingat v̄tutē debilitari. 3° sic fortis epilēsia ē curabilis i qua ē anhelitus diuersitas. igit et appoplexia. p̄na nō et assumptū p3 qz si negat p̄na detur diuersitatis rō. Quarto fortis subeth ē curabilis vt p3 p̄ma tertij. igit et fortis appopleia p̄na t3 qz subeth et appopleia idē sunt cū i subeth sit ociositas mēbroz a sensu et motu ḡ et c. Quinto fortis sincopis ē curabilis igit et fortis appopleia. p̄bat p̄na qz nō m̄nora sunt accētia i forti sincopi q̄z i forti appoplexia et i mēbro principaliori ē nocumētū puta i corde. igit cit⁹ ex sincopi tali v3 seq̄ mors q̄z ex appoplexia. et difficiliter d3 remoueri cū v̄tutis p̄ nocumētū nobilioris mēbri sit magis debilitata.

Sexto arguit qz nō quelz debil⁹ difficult curat. nā p̄mo sequit⁹ quelz debil⁹ ē difficult curabilis igitur quelz debilis appoplexia ē curabilis qd̄ ē falsum. Itē infinite remissa ē aliqua debilis appoplexia cū quilibet ad nō gradū terminat. et p̄ p̄na ab infinite remissa cā pōt accidere. et iō infinite facili⁹ p̄t aliqua appopleia remoueri p3 p̄na cū aīte. Ultio qz ex appopleia ipossibile ē venire ad sanitatē. igit nō ē curabilis. assumptū p3 qz appopleia aut interficit aut i palissz transit. Op̄m. dicit ypo. in affo et auic. loco allegato et serapio p̄mo breuiarij. i qō ne faciam quatuor articulos i p̄rio limitabit d̄scrip̄tio appopleie. i 2° dabo cōem modū r̄ndēdi ad q̄ sitū. in 3° dabo aliū modū qz mihi videbit melior i quarto mouebunt difficultates. Quātū ad p̄mū nota qz de re q̄ ē appopleia duo diuersi inueniunt modi respōdēdi qd̄a. n. dicūt appoplexiā esse egritudinem. s. opilationē v̄triculoz cerebri quaz sequit⁹ mollities corpis cū ablatiōe v̄li operationū cognoscitiuarū. et hui⁹ inie v̄i eē gordonius et cōfirmat. qz dignius ē ponere curā egritudinis q̄z accētis nec videm⁹ doctores ponere curaz talē opilationis. igit p̄ appoplexiā itelligūt talē opilationē. p̄terea si appoplexia fuisset isto mō ociositas et nō opilatio oportebat nō deteriare de ea i p̄ma tertij vel i capitulo d̄ egritudinib⁹ capiti cū eēt accētis cōe toti vel saltē oibus mēbris aiatis cui⁹ tñ ōm se cit auic. et serapio et aliebas et rasis et oēs medicie

doctores qz si dicat hoc iō factū esse. qz hoc accētis maxie depēdit ex capitis lesione tūc parit⁹ d̄ se. fuisset deteriandū i capitulis de egritudinibus cordis qd̄ nō ē factū. et hoc mō describēda ē appoplexia fm̄ hāc v̄i. Appoplexia ē opilatio v̄triculoz cerebri vel cursū spūs sensibilis et motui q̄ sine spasmo ē apta facere mēbra ociosa oīo i motu locali et opatione cognoscitiua carētia. itelligēdo hic per ociosa nō qz nullo mō moueant cū in appoplexia mouent eā exite debili. nā quāqz deglutiūt vt pōt accipi ex dictis auic. p̄ma tertij capitulo d̄ cura appoplexie. nā p̄cipit qz veni pillule. s; sumit carētia sensus et mot⁹ p̄ omnimoda carētia aut valde magna diminutiōe. et p3 p̄ hāc descriptionē. p̄mo qd̄ auic. et ga. in descriptione appoplexie itelligēdi sunt si qz appoplexia sit mollities vel ociositas. s; opilatō q̄ ē huiusmodi mollitiei cā. p3. 2°. qz per hāc descriptionē d̄t appoplexia a sincopi qz sincopis ē p̄ cordis defectū nō ita appoplexia. d̄t 2° ab epilēsia. qz epilēsia ē p̄ spasmu. et nō sine spasmo facit ablationē istoꝝ opationū vt dicem⁹ infra. In appoplexia aut et si alī sit spasmus. tñ appoplexia ē opilatio et sine spasmo sufficiens cāre dicta accētia differt aut a subeth qz stat eē subeth sine opilatōne. 2° qz nō o3 i appoplexia eē dispōnē p̄ quā cerebri retrahit. aut retinet spūs aiates vt generaliter o3 i oī sōno vt dixi affo. 3°. huius pticule. qd̄ autē dicūt appoplexiā eē istā ociositatē. s; ad hoc vt dici debeat appoplexia o3 qz h̄ depēdeat ab opilatōe apta sine spasmo p̄ se talē ociositatē et ablationem opationū sensitiuarū facere. et fm̄ hoc appoplexia ē accētis vt diximus supra et ē cōe mēbris aiatis. tñ egritudo quā hoc accētis cōsequitur ē i cerebro vt plurimū. iō i capitulis egritudinū cerebri ponit. sed se. qz ē morbus totius nō obstat qz corde pōt deat tñ iter morbos cōes cōnumerat. Quātū ad fm̄ articulū supponit. p̄mo qz l3 ablatiō et difficultas anhelitus sint signa fortis appoplexie. nō tñ si siḡ p̄uertit. nec siḡ necie v̄tutis. nā als circūstātia o3 cōiūgi ad hoc vt ex illis arguat appoplexiā eē fortē. h̄ p3 qz cōtingit ex pua opilatōe in capite vel corpore valde debili et frido modica idigēte euētatōe auferri anhelitū et tal⁹ nō eēt fortis appoplexia vt p̄stat qz ibi nō eēt fortis opilatio. Ex hoc sequit⁹ p̄mo qz circūstātie req̄site ad arguēdū appoplexiā eē fortē cū ablatiōe anhelit⁹ sunt formido v̄tutis et necessitatis magnitudo ad respirādū 2°. sequit⁹ qz eadē dispō i vnū ē debilis appoplexia q̄ si i alto fortiori eēt diceret fortis. 3°. sequit⁹ eadē lesionē opatiōis vel equalē eē maioris nocumētū i corpe fortioris v̄tutis q̄z debilioris. 4°. sequit⁹ ab eadē vel simili cā citius pducibile eē ad mortē corpus fortioris q̄z debilioris v̄tutis. Totū aut fundamētū ē qz ablato anhelitu citius ad mortē pducit corpus calidi cordis q̄z frigidū et magis ledit et appoplexia talis i eo d̄ fortis q̄ i frigido diceret debilis. Ex qbus possunt pōi cōclusiones. p̄ma nō ois appoplexia cū anhelitus duriciē v̄l ablatiōe ei⁹ est fortis. p3 de illa q̄ ē i corpe frigido. Secūda cō

clusio i qualibz appoplexia debili e anhelitus or
dinatus pz de eade. Tertia 2° ois appoplexia
p qua anhelit° phibet i corpe calido z multa eue
tatioe indigete e fortis z icurabilis. ista pbat vt i
2°ne pma affo. Quarta 2° ois debilis appople
xia e difficulte curabil. pbat vt i. 2°. conclusioe affo.

Contra ista rone arguit pmo ex illa seqt q ipos
sibile e ee forte appoplexia i corpe pauca idigente
euetatioe pns ssm cu i isto plurimu mortales ap
oplexie ptingat. z pna arguit qz vna d conditioi
bus fortis appoplexie e q sit cu multa necessitate
que no e i tali corpe. 2° sic quatū magna z fortis
opilatio pot ee i corpe forti et calido ta magna et
fortis pot ee i frigido vt pz. sz ita magna pot ee in
calido vt inde dicat fortis appoplexia igif ita ma
gna pot ee i frigido. vt sit fortis appoplexia. pna tz
ex mo arguedi huius pons. na arguit appoplexi
am auferete anhelitu i corpe debili esse debilez qz
est cu pua opilatioe taqz adequata ca igif ex oppo
sito possum i ferre opm. Tertio 2° vltima 2° nez
arguit qz stat alicui° debilis appoplexie ta fixam
z multu resistantē esse cam sicut est dare fortez. z
tuc erit mortalis igif no difficulte curabilis. na ex
pientia notat hoies debilis vtutis cu debili appo
plexia mori dumo multa sit in eis necessitas nec
ypo. ad hoc nos arctat q ois debilis appoplexia
sit curabilis qd tn seqt ex dictis. Confirmat sicut
stat ex debili febre. q lz salubris esset i vno alium
mori ita dz contingere d appoplexia. igif stat appo
plexia debilem esse icurabilem. Quatu ad ter
tiu articulu no pmo q multotiens dicim° accns
forte fm sue cae fortitudinez ita q similem dispo
nez dicim° esse fortius accidens in multu resisten
tib°. qz a fortiori ca dependet. Secudo no que
admodu i pcedenti articulo dr ablatio anhelitus
no est signu certu fortis appoplexie szvez vt i plu
ribus. na oez appoplexia dependentem ab opila
tioe tali z rata sufficeret i forti corpe z calide com
plexiois auferre anhelitu z ipsum duru z inordi
natu facere dicim° fortez z solu tlem z iste modus
e aliqd dicere difficile vel magna actionem i com
paratioe ad cam sicut motus sursum lapidis cen
tu libraru velocitate vt vnu z durate p hora dicit
mus i phia maiorem actionez qz motum lapidis
vni° libze velocez vt duo z durate p vnu diem.

Tertio no q corpus qda sut i qbus vtus moti
ua anhelit° est debilis z necessitas pauca i qbus
etia supueniente appoplexia ifrigidatur cor ita vt
paucissima egeat euetatioe in hys igif corpibus
debilis opilatio est ca aut duru anhelit° aut auferē
di ipz. hys igif hitis pono 2° nes duas pmas p
cedentes articuli approbas. Tertia 2° ois ap
oplexia pendens a ca q i forti corpe multa eue
tatioe indigete sufficeret anhelitu duru aut inordi
natu facere vel ipsum auferre est fortis z incur
bilis. z ista sit pro mente ga. z ypo. Quarta 2°
Aliqua debilis appo° e mortalis pz ex motiuo 2°
pcedente pone. Quatu ad quartu sit hec pma
difficultas pp qd sincopis i qua auferē sclusus mo

tus i forti z calido corpe e curabil. sz no appople
xia vt petis i articulo pncipali. Rfides q ca sincop
pis no e ita fixa. na retractio spuum ex eoz pauci
tate tollit cu regenerati fuerit dolores et remouet
z no multo tpe sz cu couenit cam ee eque fixa sit
etia sincopis icurabilis. Secuda difficultas qf
i epilepsia cu anhelitus sit durus z mebra puatur
sensu z motu no ita imminet mori picim sicut in
appoplexia ymo cito a potimo liberat pncipue cu
a simili ca z simili ma pendent. vi. n. q sut in ap
oplexia ex toto phibet trasitus spuis aialis ad i
strumeta sensus z motus. ita e i epilepsia i qua me
bra oio ab opatioib° suis puatur. Et p pns eque
magna z forti opilatio dz esse in tali epilepsia sicut
i appoplexia z eque difficulte curari. hinc dr a q
busda ne°. q in epilepsia alii sint oes opatioes se
sus z motus ablate. ymo no integre auferunt vt
constat ex diffinitioe epilepsie posita ab auic. prima
tertij tractatu qnto ca°. de epilepsia. Bicit et q in
epilepsia opilatio i cerebro contingens no e copleta
sz bene i appoplexia. z hoc colligi pot 9°. abeo°
ab aliebate ca°. de epilepsia sic dicente ortus autez
ctus. s. epilepsie. Ex eisdē sit qbus z appoplexia cau
fis nisi q i magnitudine subsunt z grauitate: epi
lepsia naqz generatē cae i vetriculis minime sut ce
rebrū oib° queadmodu i appoplexia dictu e sz sit
opilo qbusda i vetricul z neruoz meatib° mebra
mouentiu. q hac facit minor est humor qz q appo
plexia i qualitate z quantitate z suba. s. minus friv
gus z minoris quantitatē e ac minoris grossicie.
io epilepsie accessiois tepore corpus z sentit z mor
uet qd appoplectici no hnt. Contra hac rionem
e pmo mens aueroya. 3°. colliget ca°. de epilepsia
vbi dixit de epilectico puant oes sui sensus z vtutes
aiales diminuunt. 2°. ad ide e auctoritas ga. 3°. de
interiorib° capitulo septimo illa pte subeth si z alia
huiusmodi passiois accntia. s. epilepsie. qz cu h paci
unt no videt nec audit nec alio sensu sentit nec
memorant. nec itelligit. Si igif isto mo puantur
opatioes cognoscitue. igif z auferant motiue. 3°
2° hoc arguit qz i leui z debili appoplexia non est
totalis opilatio z ablatio sensus z mot° vt dixi su
pra. z pot colligi ex dicti auic. loco allegato z hetur
9°. terapentice. ca°. de appoplexia cu dicit i debili
eos deglutire. Quarto 2° eos e xpientia qz vi
demus epilecticos i statu potimi oio nihil sentire
etia si pungat vel vulnerent nec postea recordari
z tn videmus appoplecticos multu vtentes mitis
bus z vocibus ad significare anqz ad coplemetu
accntiu veniat. ymo i debili viderent potetes z i
telligere z mouet aliquo mo z dglutit ac spuef. q
positio nullo mo stare pot. Pro solutioe igitur
notadu q i appoplexia q e p pperate nocuanti cere
bra opilatio dz ee tal i ei° vetriculis vt sine spasmo
sufficeret phibere mebra a sensu z motu tal autez
motio e pp mam valde multa sui corpulētia oes
meat° opilates z si no semp oiu3 facit pletā clau
sione vt i debili appoplexia. z io cuiuslz talis appo
plexie siue forti siue debili ca e valde forti i copatioe

ad virtutē cerebri patientē et nō nisi cū difficultate remouēda. s; epilē sie mā tūc facit porisimū qñ no cēs pāniculo vel originē neruoz cū cā p̄ctōis omniū neruoz q a cerebro oriūt et opilationis attenua tozie p̄ctōis istā p̄ctionē. talē autē mān p̄tingit esse valde modicā respectu mē appoplexie. nā i p̄ctō ne illa multū cōstringunt meatū illi et de se sunt magis stricti q̄ ille concavitates q̄ dicunt uentri culi cerebri. Ex hīs apparet p̄mo solutio dif ficultatū. q; i epilēsia nō multū forti exite cā respe ctu cāe appoplexie contingit tñ auferre sensum et motū pp opilationē q̄ i spasmo pp cōstrictōez ner uoz et venaz quo spasmāt. et iō nō ē mortū tñ picu lū. q; hec pauca exīs mā vīncit faciliē et addunt qdā q̄ vt plurimū cōiungit mā epilēsie plurime v̄tositati q̄ dissoluit facilius q̄ humor grossus. h tñ cā nō ē general. et tu tñ nota aliq̄e eē porisimū epilēsie mortale. Ex hoc p; 2° modus gnālis spa smi cōtingētis i epilēsia. p; 3° quō p̄nt cōiungi ap poplexia et epilēsia. 4°. apparet q̄ i vtraq; ista r̄ū phibeat ex toto trāsitus spūs ad instra motus et sensus. tñ non ab equalib; causis q; nō oīo i eis dē locis peccāt iste mē vnde si mā epilēsie i illo lo co poneret vbi ē mā appo. nō faceret epilēsiā nec appo. Lā enī epilēsiā faciēs ē dimidia cā ei^o q̄ ē faciēs appoplexiā vt sumit 9°. theorice aliebat ca^o. allegato dū dixit. vñ et forti cā epiaz faciēs dimidia ei^o ē q̄ et appoplexiā ifert. Tertia difficultas q; ex dicit vñ seq q; nō semp appo. ē mollities oīum mēbroz p̄io q; i solutioe p̄cedētis difficultat dicit ē qñq; cōiungi appoplexiā et epilēsiā i q̄ ē spasmus et p̄ p̄is nō mollities. 2° q; ex quo mā appo. forti us et maīus causat nocuītū q̄ mā epilēsie. sequi tur q; si hec. 2° facit spasmū et h p̄mo facere d; 3° q; i appoplexia facta pp fragus extrinsecū p̄bitur cerebri et ei^o vētriculi. Et iō p̄nter spasmari dehit nerui quēadmodū ad p̄ctionē anterioris vētricu li cerebri i epilēsia sequit vñ spasm^o et sumit ab auic. ca^o. de epilēsia ca^o. supra allegato. 4° q; i ap po. q̄ ē pp clausione venaz et poroz nō vñ esse ali qua neruoz egritudo. Et p̄ p̄is nec mollities cū mollities videat iportare palesim. Ad hoc rñ det negando q; mollities vt p̄posito p̄tinet semp dicat pelesiz. q; alñ dicit pelesiz qñz ipotetiā mouē di cōnotādo q; pendz a cā q̄ sine spasmo ē suffici ens talē ipotetiā facere et hoc mō sumitur molliti es a ga. i. 4°. de accitū. si ociositas ab auic. loco al legato quō p̄cedit possibile eē i eodē musculo mol litiē esse de spasmo. sicut de p̄nti frai Antoni^o de ordine carmelitaz palaticus i sinistro latre tñ spa smū patit i eodē et sic i appopleticis i qb; mā nū dū neruis cōicata ē. 2° cōcedit oēm appoplexiāz eē vñem mollitiē. Ad p̄mā igit istā cōcedit qñq; cōiungi appoplexiā et spasmū. s; tñ oz opila tionē tūc talē eē i vētriculis et cursib; spūs sensibi lis et motui q̄ sine spasmo h sufficeret facere vt di ctū ē. Ad fm negat arg^m maīus et forti^o causat nocuītū mā apo. q̄ epilēsie. igit si 2° causat spa smū et p̄ma. Ad tertū p̄cedit q; p̄t eē spasmus

cū talī appo. si tamen in illo casu si debet diu ap poplexia oportz clausione vētriculoz cerebri pp frigus eē tāta vt et si esset sine spasmo sufficerz au ferre mō dicto sensuz et motū. Ad quartū patz solutio ex dicit. Quarta difficultas supposito q; sine opilationē vētriculoz cerebri fiat spūs aiales i sufficiēs instrumētū sensus et motus pp malā com plexione cerebri calidā vel frigidā ita vt sit totum corpus ociosuz. q̄ro vtrū erit ista ociositas apo. di cēdū q; nō vt cōstat. s; accidit rōne cōgelatiōis vt alteri^o male cōplexiōis. Quinta difficultas vtrū in appo. flatūca nihil sit agēdū vsq; ad tres horas q; sic vt exp̄sse aliebas p̄mo practice ca^o. 25. sic vñ cēte q; si nō videris. i. signa sanguinis dñantis q̄ p̄posuit patiētez oīo nō moue nec aliq̄d ciboz ad hibeas nec medicamētū donec trāseat. 72. horas.

In op^m tñ ē auic. p̄ma tertij et mesue in ca^o. de appo. q; volūt ab ipso rei initio fortes fieri cuōnes et diuersiōes et ita ē cōis modus practicādi. Ad dubiū rñdet q; i appo. p̄cipue debili ab ipso rei ini tio operādū ē si possumus euacuādo et diuertēdo vt auic. et mesue testant s; i forti nō ē p̄ salute mo dicādū nisi cū prestatiōe. nā p̄ticularibus ex p̄pe tatibus idiuīduoz nō vñ claudere repugnātiā ali quē talē liberari sicut pleriq; vulcus i pulmōe pa ciētes liberati sūt. Ad aliebatē dicēdū q; fuit illū op̄niōis cui meliores p̄riant. Ad argumta p̄ cipalia. Ad p̄mū p; q; illa appo. de qua auic. loq tur ē debilis et sic negāda ē maior vñ quō aut in telligant distinctiōes graduū appo. vidisti supra.

Ad fm nego aīs. Ad tertū negat p̄na et p; cā i supra dicitis. Ad quartū negat q; subeth sit saltem generalit appo. nā stat cām eē retractiōis sine opilationē sufficiētī ad auferēdū sensum et mo tum. Ad qntū p; ex p̄ma difficultate. Ad ter tū p; p̄mo ex dicit. Ad cōfirmationē negatur q; ab infinite remisa cā possit appoplexia fieri vt p; nec terminatur appoplexia ad nō gradu lesiōis.

Accidentia.

In isto comento gal. p̄mo ponit distinctiōes sp̄rū appo. 2°. dat causas cōes appo. p̄ cōitatem cerebri causate. 3°. oñdit a quo p̄ncipalit sumit et stinctio sp̄rū appo. 4°. vñficat affo^m quātū ad cō clusionē p̄mā p̄ cām. 5°. mouet et soluit vnā qōne ibi. 2°. Lā oīs. ibi. 3°. fm aut. ibi. 4°. q̄ magis. ibi. 5°. Est at mirandū. De p̄ma dicit q; ista sunt acci tia que p̄ria. i. p se i appo. iueniūt q; subito totū corpori sensuz et motū auferit volūtariū. nō tamē motū hanelitus. s; si istū motū auferat totalit erit fortissima species eius. sed si appopletici suspirant cum difficultate et angustia pa^o est fortis min^o q̄ p̄mam. sed si anhelitus est diuersus multe diuer sitat etia passio est fortis minus q̄ secunda sed si anhelitus est ordinatus pa^o est debilis. et tu ista in tellige iuxta notata super affo. et qōne. De pte 2° dicit q; causa omnis appoplexie est illa propter quam sp̄ritus animalis non potest descendere a cerebro ad inferiores ptes et cum est per proprie tatem cerebri oz q; sit nisi fuerit causa p̄mitiua a

statica humiditate implente cerebri ventriculos aut propter apostema. De tertia parte dicit q magnitudo vel debilitas appoplexie hic sumitur pp fortitudinē cause morbi quē morbus sequit apoplexia et hoc dictū ē i tertio articulo pcedentis qōnis. De quarta pte dicit q iō fort appoplexia ē icurabilis. qz est sequit ipedimētū anhelādī mō quo supra primā conclusionem verificauit. De gnta parte mouet questionē dices q mirādū ē q lacerti pectoris mouent i hac passioe cū tñ spirit⁹ aialis ad eos trāsire nō valeat et ablatu sit motu oium alioz lacertoz et soluit dī. q putat in istis lacertis cē virtutē motiua nālīter nō tñ volūtariē q virtus excitat a nālī appetitu cordis ad spm. i. ae rē attrahēdū. et isti lacerti mouent qñ ē plurima anhelitus necessitas vel alioz ipotētia ad dilatan dū pectus. et h ē cā quare i appopleticis inueniūt lacerti totius pectoris moueri et nō sic i alijs passioibus nisi raro qñ. i. aut ē multa necessitas. aut alioz debilitas. aut etiā mouent qñ ē multū corpore exercitiū pp qd i illa hora multū desiderat anhelitū. sed i appoplexia due cōcurrūt cāe ad faciēdū q lacerti illi moueant. vna ē multa necessitas que crescit pp defectū euētatiōis. secūda ē debilitas virtutis alioz lacertoz pp quā isti cum virtute nālī i surgūt ad adiutorium sicut inueniuntur moueri i virtute defecta in febris in quibus lacerti i pectore mouent vt multe quantitatē aeris attrahatur mo ipetu que paulatim ab eis attrahi nō pōt.

Strangulorum aut.

In isto affo. ypo. itēdit istā cōclusionem strangulati dissoluti nūdū mortui i quo ore spuma apparet nō sanantur. pbat. In istis ē rehemētissimū incēdiū in corde et pulmone cuz valde magna debilitate virtutē. igitur necessario moriunt. et p pns nō sanant totū añs statim declarabitur. Nota primo strangulationē eē idē q pfo cationē. pfo catio aut vt sumit nona tertij ē phibitio trāsitus anhelitus ad pulmone et cor ex quacū qz cā fuerit siue extrinseca vt laquens aut medici na venenosa aut cibus pfo catiois siue lesio i istis anhelitus siue sanguinis cōgelatio i qbusdā visceribus vt stomacho et vesica. Nō secūdo q hic p dissolutos dēm⁹ itelligē mltū obilitatos. et iō affo. loq in illis i qbus iste due dispositiones cōsīgātur. i. pfo catio et multa debilitas virtutis et hoc siue fuerit multa debilitas ex pfo catioe siue non.

Nō tertio qd spuma est vt in comento dī agre gatū corpus ex puis ampulis que ex vapore. vento. vel aere cōtētis et re viscosa circūdatē cōstituta sunt ad inuicē copulata. Nō quarto q multis modis cōtingit cārī spumā circa os tā pfo catorū qz alioz. vno mō qz multū celeriter motus aeris p rias strictas anhelitus cōmiscet saluiali humiditate quō circa ora epilepticorum multa humiditate a capite descēdēte causat. Alio mō q i spuma nō solū sit saluialis hūiditas s3 aliqd de nālī hūiditate pulmonis a pñimio caloris icēdio egrediēt

p anhelitū aeri cōmiscet vt i comēto dicit ga. pmo mō cōtingit spumā apparere circa os strangulati et nō mori. secūdo mō moriunt pp cām dictaz et qz circa ora strangulatoz pluries apparet spūa mō secūdo iō verificat hic affo. vt i pluribus et nō sem p cū qñqz accidat qñqz nō. ex qbus apparet cā vificās affo. nā vt in pluribus spuma circa ora strangulatoz nō apparet nisi pp rehemēs incēdiū in pulmone. qñ aut hoc rehemēs incēdiū coniungat cū pfo catione et plurima virtutis debilitate nō pōt ita hñtes sanari etiā si statim remoueret cā pfo cās vt posset fieri cū eēt cā pmitiua vt laqueus et hoc mō possumus affo. ample intelligere s3 aliq restringāt ad pfo catos ad causam intrinsecā in qbus nō possumus ita cito cāz pfo catiois remoueri

Nota quīto q ypo. p nō referūt intelligit qz nō redehit ad sanitatē Quereret aliqs fortasse ppter qd i pfo catis raro az spuma circa os nisi mō secūdo dicit hic q si pfo catio fuerit cū claritate virtutum cognoscitur tunc ē timor rehemēs a quacūqz cā. et iō humiditates ad cor et interiora mouentur et exiccat os vt experientia notat etiā aer sepius celeriter p os transiens loca illa ab hūiditate saluiali exiccat. et iō raro remanet talis humiditas et aeri sepius celeriter p os egrediētī cōmiscēda. non sic est aut in appoplexia et epilepsia vt cōstat multis de causis. Restat igitur q plurimū ē ex caliditate dissoluēte hūiditatē nālē. Similis huic sentētia colligitur tertia tertij ab auic. dicente. et qñ apparet constrictō anhelitus et necessitas extrahēdi vaporem fumosum ad hoc vt educat virtus que efficit anhelitū humiditatē ab exteriora in anhelitū. et apparet spuma tunc nō est species in ipso. Ampliatur aut ad omnem sexum etatem tempus anni. et est utilis in actu pronostico.

Spuma generatur. Ha. in hoc comento. 4. facit pmo notificat spumā quo ad mālia eius et modum sue generatiois. secūdo adaptat hoc ad modū quo spuma generat i ore pfo catoz. tertio vificat affo. quarto ostēdit vītātē affo. nō eē vlem s3 vt i plurib⁹ ibi secūda. Cū aut. ibi tertia aut cū apparet. ibi quarta. sed tñ. pma i tres. pmo notificat spumā vt dictū ē. secūdo remouet instātiā p dicta sua. tertio ex dicit infert i pbatōnē cuiusdā erroris. ibi secūda. vñ nob. ibi. tertia. Arbitrātes. in pma dicit quatuor pmi q spuma cōcreat ex cōmissionib⁹ duoz corpoz. i. vētositatis et hūiditatis. et hic p vētositatem itelligo ēt aerē vel vaporē. et p hūiditatē itelligo hic corpus hūidū liqdū vētositate picipās et corpulētia grossiori qz sit vētositas. Dicit secūdo quo ad hāc pte q talia corpora nunqz hoc mō cōmiscēt nisi pus sicut multū diuisa ita vt inde qdā corpuscula conficiantur. ita q partes viscositatis circūunt partes vētositatis. vnde concreant qdā puula grana et mltā. Dicit tertio q cū hoz corpusculoz mā fuerit viscosa et multa nō cito dissoluitur sed diu morat hoc mō cōposita sicut videre possumus i ore equoz fatigatoz mltō cursu. et i ore por

corum siluestrium irascentium. Dicit quarto quod causa diuisionis et comixtionis horum corporum. scilicet ventosi et humidi est collusio et motus vel vnusvel amborum aut est propter calorem nimium. Ubi non quod spuma dissoluitur aut quod pars illa circumdanda fragilis. et illa corpuscula aerea excutit aut quod aerea pars ingrossat inclusa et in ventositate puerit. vnde totum quod primo erat spumofus sit aqueus ut apparet in spumate. frangitur autem pars circumdanda viscosa. non semper a parte viscosa exitu petente quod multoties versus infra frangitur non obstante quod aer inclusus nitatur ad infra mouendum sed a virtute dissolutiva que est in continete ex virtute stellarum ut colligitur. secunda pars quod aer non puenit ad hoc ut in terminis hitatis non dissoluatur. Ex quibus patet primo non omnem spumam cuius humidum est viscosius diucius morari. nam dato quod spuma desinat esse spuma per ingrossationem corporis contenti constat quod viscosius ceteris paribus cum sit densius citius ingrossabit contentum. patet secundo non semper frangi ampullam per frictum visus corporis subtilis contenti. Unde nobis remouet instantiam que fieri posset quod tu dixisti quod spuma fit autem esse motu coram. ex quibus constituitur. aut ex calore. Contra ex calore sine motu non potest fieri spuma. igitur calorem non debuisti ponere causam per se dicit igitur galenus. quod per hoc non potest sibi obici. nam ita predicantibus respondet quod sensu iudicamus quod spuma fit duobus modis vno modo per magnam motum etiam si tibi non fiat calor ut sit spuma in mari propter magnam agitationem. quoniam fit propter nimium calorem ut in olla bulliente. et similiter fit in animalibus. quod in athleticis virtus sui motus precreat spumam in oribus eorum et in porcis siluestribus generat spumam fortitudo sui caloris: et in equis currentibus generat spumam vtriusque simul quod cum aer multus in eis moueatur spisso motu intus et extra subtilianter per hunc motum saluare per calorem et diuiditur et comiscetur aeri: et hoc modo spuma catur et est fumus propter caliditatem ascendente de pulmone ad os eque mixto saluare per calorem augmentat spumam illam. et sic ad vtriusque similis ista spuma causatur. Et tu ex his modis intellige quod cum spuma generatur ex calore sit plerumque motus quod a calore catur ut in olla bulliente. scilicet denominationis est a caliditate tanquam principale. et ita est quod fit a motu concurrunt caliditas a motu scilicet quoniam est denotatio est a motu. quoniam autem concurrunt motus et calor quod non fit a motu et tunc dicimus ab vtroque fieri. Arbitratur. Improbatur ex dictis vnum errorem dicitur quod propter dicta illi quod arbitratur spumam que apparet in ore esse a stomacho conuincunt errorem. et ratio est quod impossibile est tantam spumam quantum in ore isto rui vnde ascendere a stomacho siue vomitu vel fastidio sine quibus duabus modis nihil a stomacho ascendit sensibilitate modo in istis prefocatis spuma apparet sine vomitu et fastidio. Item quod impossibile est fumum supplefacientem spumam ascendere a stomacho sicut ascendit a pulmone expellente cum flatu. et hoc manifestat sanguis qui scruatur a pulmone quod vnde spumofus et quasi substantia ipsius pulmonis spumosa vnde. scilicet non similiter est sanguis quod a stomacho sed in fumum et sanguinem

a pulmone veniente est vna. quod sanguis ab eo veniens est multus et subitus venit cum tussi. scilicet fumus quod excutitur cum expulsioue flatu venit paulatim. idem venit sine tussi. Cum autem collu. hic ut predicat adaptat galenus. dicta de spuma ad modum apparitione. spume in ore strangulatores dicitur quod cum collu circumdet suffocatione idem. cum prohibente anhelitu necesse est fumosum aerem expelli a corde et pulmone ut ipse monstrauit in libro de iuuamento anhelitu. et quod fumosus aer nequit exire pro nimia suffocatione idem angustia pulmone animalis et cum maiori angustia expellit hic fumosus aer a pulmone emittente cum ipso aere parte aliquantulum sue naturalis humiditatis sicut contingit videre in flatu sanguinis.

Ad cum appareat. verificat affo. dicitur quod cum appareat scilicet quod spuma exeat modo dicto significat preditionem cum nimia sit angustia pulmonis pro suffocationem et pulmo angustietur pro nimio calore sibi a corde misso. si igitur accensus spume ex pulmone est ex bullitione caloris et ex duritie motus anhelitu et angustia pulmonis est signum mortale. sed tamen hic dicit affo. non esse vniuersaliter verum sed intelligitur ut in pluribus quemadmodum supra dixi illo affo. quibuscumque iuuenibus et etiam ut dixi supra in affo. in expositione.

Crassi ualde secundum

Ypo. vult in hoc affo. istam conclusionem homines valde crassi secundum matrem citius moriuntur gracilibus. probatur isti valde crassi minus habent de spiritu et sanguine et venas habent angustiores et artarias. igitur a leuibus causis moriuntur. prima declarabit statim cum ante. Item primo modum exponendi istum affo. sumptum a marfilio quem sequitur Jacobus de forliuo et ceteri posteriores esse istum premissum quod crassi sunt plurimum modorum quodammodo. sunt tales pro habundantia pinguedinis et carnis supra partem habitudinem carne diuante et isti magis prope sunt occidendi carnosus hic intelligitur de crassis primo modo.

Secundo premitit quod crassi secundum naturam dicuntur qui sunt tales secundum complexionem a principio natiuitatis contractam. licet etiam de his qui habent complexionem accidentaliter talem verificetur affo. hijs autem qui sunt merito complexionis naturalis crassi modo dicto sunt frigidi et humidus quod sanguis modicum sanguinem generent tamen propter humiditatem habundantiam et caliditatem paucitatem reseruant multum de vinctuoso sanguine quod in pinguedinem et adipem conuertitur. Sed calidi et humidus multum habent carnis. Tertio premitit quod gracilium siue macrozum quidam sunt graciles per priuationem pinguedinis licet cum ista gracilitate stet spermaticorum membrorum latitudo ut venarum et ossium et cetera. Alii vero sunt graciles per priuationem grassicetatis in pinguedine et carne quare in membris spermaticis qualis est gracilitas malencolicorum et de istis non loquitur ypo. in affo. sed de primis. Quarto premitit quod licet mors sit alia naturalis alia violenta maxime verificatur affo.

de morte preternaturali lz et de naturali verificari possit in non valde crassis. Ex quibus patet quod comparantur in flegmatici crassi ad colericos macros quia parati one dicitur quod flegmatici citius moriuntur quia minus habent de spiritu et sanguine et strictas venas modo dicitur et si usque ad naturales mortes viverent quia minus bene restaurantur quam colerici alijs paribus. ideo citius moriuntur et sic hunc admodum reducunt ad comparationem complexionum naturalium flegmatice et colerice quod sit longioris vite. Adhibet autem videtur quod ista non est intentio proposita. hoc modo restringere nec gal. nec auic. in quarti cap. de malicia pinguedinis superflue sed amplius ut statim dicam aliter exponendo. intelligo in primo valde crassos illos qui superabundant in pinguedine et adipe. et per graciles in illis duabus deficientes ut verba sonant. Et primo considerandum quod crassos quodam sunt tales ex principio natiuitatis ita quod in adolescentia sunt valde crassi. quodam vero sunt tales per persistentiam et quomodoque sit impossibile est fieri hoc modo crassius nisi cum domino frigiditate et humiditate bona qua ita est crassus ut dixit auic. in quarti tractatu quinto cap. de malicia pinguedinis superflue. Et homo qui non puenit ad ultimum magnitudinis impinguationis nisi cum est frigide complexionis. Ex quo sequitur quod qui in adolescentia ad tale pinguedinem puenit et si fuerit naturaliter complexionis calide tamen sit frigide in tempore augmenti. et quia frigiditas prohibet spirituum dilatationem ideo in illis qui in adolescentia sunt pingues vene sunt paucae et sanguis paucus. Secundo sequitur quod illos qui post persistentiam ad tales pinguedines deducuntur statim est latas venas et multi sanguis. licet ille vene in se late pinguedine coarctent. Tertio sequitur quod in omnibus talibus opilantur vite spirituum siue fuerint a principio pingues siue post persistentiam cum artarie et vene a superflua pinguedine restringantur. 4. sequitur quod in eis calor est patens extinctioni per viam suffocationis ab omni leui causa et quod spiritus et humores per viam prohibite transpirationis per aduentum aeris et per viam prohibiti transitus spiritus sunt patens corruptioni proprie complexionis. Quinto sequitur quod sunt in periculo ne sanguis eorum expellatur ad aliquem locum perstriatum. et sic fiet alicuius magne vene crepatura.

Sexto sequitur quod isti sunt penitus expositi morti repentine etiam si in eis abundet sanguis. et hec omnia posuit auic. in quarti cap. allegato. Septimo sequitur quod illi qui sunt superflue pingues a principio natiuitatis sunt magis et morti repentine expositi. nam in istis sunt vene minute. et ultra hoc per superflua pinguedinem stricte. et paucus calor. et complexio frigidior et sanguis paucior et flegma plurimum. Et ideo in omnibus predictis causis expositi sunt et cum hoc sint patens cadere in appoplexiam et paralesin et pulsus cordis et sincopim et se. malas et difficultates anhelitus et non possunt tollerare famem et multa talia. et hoc est quod auic. dixit eadem causa. Et ad ultimum mors super ultima in pinguedine festinat et proprie illos qui impinguantur in prima etate et per hanc causam gal. dicit in commento quod proposita. intellexit crassos in prima etate quia de eis

maxime verificat. 2. non iuxta hunc modum quia merito nimie macilentie ptingat ad tamen gradum periculositatis mortis puenire ut patet: sicut per impinguationem: uterque enim usque ad mortem potest intendi: tamen non ptingit salute sanitate corpus ad tamen periculum vite mortis venire ex macie sicut ex pinguedine ceteris paribus in etate. scilicet et sexu. Et causa est quia macilentia infra latitudinem sanitatis est cum constantia virtutis ad propria opera. ideo per viam resolutionis non est tanta debilitas quoniam bene cibum digerere et humores regulare possunt sed cum sanitate stat talis repletio: ut inde pericula dicta sequantur. Et ideo certum est quod ultimata crassities que stat cum sanitate est valde deterior dispositio quam ultimata gracilitas cum latitudine sanitatis principalis. ideo de valde crassis proposita. fecit mentionem quod moriuntur magis cito gracilibus. intelligendo de hijs qui sunt infra latitudinem sanitatis tales. Item 3. quod quibus crassities superflua sit peior gracilitate modo dicto tamen crassities non multum a temperamento distans verissimiliter est melior gracilitate que est per priuationem pinguedinis et carnis. Quod arguitur sic diete sana corpora ad gracilitatem deducentes non multum sunt deteriores dietis eadem corpora ducentibus ad crassitatem ut sumitur particula prima afforismo quinto. In tenuibus dietis peccant et. igitur terminus ad quem est deterior. assumptum probatur. quia sanis diete certe tenues sunt amplius difficiles per solidioribus. idem arguitur quia dispositio non abhorrenda est melior quam abhorrenda sed crassities pauca supra temperamentum non est abhorrenda gracilitas autem sic igitur. et. secunda pars minoris per eodem afforismo allegato quia sanis virtus in eodem conseruanda aut augenda et non minuenda. pars prima minoris sumitur ab auic. in quarti tractatu quarto cap. primo dicit. dicit igitur perseverat pinguedo ita quod non facit accidere nocentibus et non abhorreas eas: vita namque in humiditate persistit. et causa de malicia pinguedinis in fine dixit. Et pinguis quibus laborent et debilitentur a motu tamen ipsa per idem quod associatur eis de significatione humiditatis significant longitudinem vite. Ex isto videtur mihi primo colligendum esse quod vniuersaliter crassi valde citius morti sunt parati gracilibus. sed intra latitudinem sanitatis existentibus et alijs paribus siue isti sint crassi valde cum paucis sanguine siue non. Secundo sequitur quod afforismus habet magis verificat de crassis valde quam etiam fuerunt tales in prima etate et hoc siue naturaliter fuerint flegmatici siue ex usu cibi hoc modo impinguantur fuerint. et hoc exponit gal. in commento et isti naturaliter parum habent sanguinis. Tertio sequitur quod non oportet in crassis temperamentum excedentibus non tamen multum quod ipsi tamen gracilibus citius moriuntur imo sepe diutius sunt viuentes longissimi. non sunt qui humidissimi ut sexto de regimine sanitatis. sed tunc videtur huic repugnare quod dicitur in commento. nam si aliquid mutentur a temperamento. melius est mutari in maciem quam in crassitatem et hoc ponit generaliter. item auic. ad idem secundo cantice

pmēto 45°. dicitur et ppea pignus ē breuis vite susci-
piēt de facili corruptionē. hic dicitur gal. intellexisse
de mutatione ad crassiciēz superfluā de qua in sta-
bat fmo auic. alii at pstat q loq p particulariter.

Hipo. crassos ualde ^{zc. 15a.} in isto p-
mento facit quatuor. p° ponit de qb° crassis intelli-
git maxime ypo. In fo laudat temperatā habitudi-
nē. In tertia verificat affo. de ill' d' qb° dicit y. De
quarta fm quosdā redit ad laudē tpatoz. Et fm
thadeum respōdet tacite qōni. ibi fa. bonū ē. ibi 3°
Si vero. ibi quarta. temperamenta inter. Dicit prio
ypo. iutelligere p crassos ualde: maxime illos q sūt
tales a principio sue natiuitatis. de qbus vt supra
dixi maxime affo verificat. De fa. dicit q bonuz ē
corpa non esse multū crassa nec nimis macilenta
que si hoc mō pseuerāt durant vsqz ad vltimū se-
nectutis nisi fiat aliunde impedimentum. De ter-
tia parte dicit q si mutent corpa et supple ad plu-
rimam macilentia vlt plurimma crassiciē intra lati-
tudine sanitatis melius est mutari ad macilentia
qz ad crassiciem. qz crassoꝝ mō dicto sunt vene an-
gustate. vnde non habundant spū nec sanguine.
iō cum eoꝝ etas pcellat extingunt pp pua accētia
supueniētis mō supra dclarato. De pte quarta. di-
cit fm modum exponendī. primum q tpatū viuen-
tes delectabiliter vt crescant tunc eoꝝ vene pma-
nent et sūt large. vnde calor eoꝝ non cito extin-
guif s3 de cadē parte fm thadeuz remouet dubiū
qz posset qz querere. vtrum oīs crassiciēs sit mala
p vite longitudine rñr q non. qz illi sūt fm nālē
plexonē tpatū. et ppter delectabilē vitaz crescūt
in crassiciē non multū habent venas q sūt late et
permanent. et nō cito eoꝝ calor extinguit. s3 supple
diu viuūt. et hoc mihi plus placet primo qz de tpa-
tis dixerat supra. fo qz frustra ponet delectabiliter
viuentes vt crescāt et hoc de commento.

45

Epilenticorum ^{zc. ypo. hic}
intendit hanc pclusionem. Adutatio-
nes etatū locoꝝ tpoꝝ et vitaz. i. modorū
viuendi vel administrandi sex res nō nāles faciūt
alterationes. i. curas in iuuenibus de numero epi-
lenticoz. pbat qz mutationes dicte dissoluunt et re-
mouent cā epilensie q pñā clara et assumptum to-
tum declarabit. Ho. p° epilenticum dici illū q
patit epilensiam aut qz actu est in paroxismo aut
motu epilentico aut qz dispositus in huiusmōi mo-
tuz cadere porsimaliter s3 non de facto sit in eo.

2° no. epilenticū pluribus mōis describi a docto-
ribus. nā gal. 3° interior ca°. 7° in principio dicit.
Epilētia ē spasmus toti corpi euentēs s3 vt putef
gal. nō ponat ibi p diffinitioē sicut nec videt mihi
q sit p diffinitioē hūduz q dixit 3° de accēti et mor-
bo q epilētia ē spasmus vltis cū phibitioē virtutis
regitiue. auer. at 3° colliget descripsit eā h mō. epi-
lensia ē egritudo q facit cadere in terram patiētē
in primis et tūc oīa mēbra eius motu materiali ex-
traneo deinde sic mouent quousqz hō cadat et pri-

uant oēs sui sensus et virtutes aiales aut diminu-
unt et pstrabunt et colligunt et oīa sua mēbra sicut
spasmata. aliebas 9° theorice sic describit. Epilen-
sia ē spasm⁹ q toti corpi accidit in tm vt patiēs ca-
dat sup terraz. auic. vero prima tertiū tractatu qn-
to ca° de epilensia. in principio sic dicit epilensia
ē egritudo phibens mēbra aiata ab opationib⁹
sensus et motus et erectioē nō integra et illud ē. p-
pter opilationē pueniētē in cerebro. Inter istas at
descriptioēs hodie cōpletioꝝ reputat opinio auic. s3
auer. dscriptio meli⁹ saluari possit iudicio meo.

S3 redeo ad illā auic. et pstat p° q oz i fine supple-
re aliqd. nam ppter opilationem vitaz a corde pro-
cedentiū phibēt mēbra animata ab opationib⁹
sensus et motus et erectione non itegra. vt p3 i sin-
copi q etiam colligitur ex descriptioē sincopis xi:
tertiū et tamē non est epilensia. oz igitur addi in fi-
ne propter opilationem ptingentē aut neruoz
originibus ventriculoꝝ cerebri vel originē neruoz
aut cerebro. s3 h° addito est difficultas. nam appo-
plexia parua ē egritudo phibens mēbra aiata ab
operationibus sensus et motus et erectioē nō inte-
gra et hoc pp opilationē ptingentē i neruoz origini-
bus et tñ non est epilensia. Secundo qz in epilē-
sia forti multotiens prohibentur mēbra anima-
ta a sensu et motu et erectione integra cū videam⁹
ea comburi et non sentire vt constat experientia nec
recordari post paroxisimum. Tertio qz subeth:
vel somnus profundus est huiusmodi egritudo q
lis hec describitur. nam primo est egritudo. secun-
do prohibet animata mēbra a sensu et motu nō
integre vt constat ex diffinitione et experientia.

Quarto non videtur a quo differt a stupefacti-
one cum in illa vt mortuus eger iaceat vt sumitur
nono theorice quinto capi. Quinto sequitur.
qz congelatio esset epelensia. consequens ptra om-
nes doctores. patet qz. in ea omnes conditiones
dicte verificantur vt cōstat ex aliebate predicto c°
cum pgelatio ex opilatione ventriculū posterioris
accidat et in ea eger totum habeat corpus sensu et
motu priuatum. Sexto qz epilensia est spasmus
et per consequens accidens vt sumitur. tertio de
accidenti igitur non est morbus vel egritudo.

Pro solutione istius: vt completam descriptio-
nem epilētie ponamus et videamus quomodo ab
alijs dispositionibus sibi vicinis differt. ponamus
ergo ea que oportet omnes concedere conuenire
cuilibet epilentico vt per eorum collectionem: dif-
ferētiam illam videamus et varietatem etiam con-
sequentium. Primo igitur in paroxismo epilē-
tie aut auferuntur aut minuuntur multe operati-
ones sensus et motus. et in hoc pueniunt appople-
xia: subeth et congelatio et stupor vigilatiuus siue
cum materia. Secundo epilentici. in principio
paroxismi mouentur motibus extraneis involun-
tarijs et prohibentur recti stare: et mēbra eorum
contrahuntur. et hoc non oportet fieri in appople-
xia nec in subeth nec in congelatioē et stupore. sed
quia sere similia accidētia ptingunt aliquādo a le-

flone cordis et est aliquo vulnere nervorum simul
 iustorum ut pone quod aliquis ex iustura incipit
 spasmarum et superueiat et sincopis. tunc manifestum est
 quod in eis sit membrorum contractio. 2° amissio
 sensus et motus et contractionem sequentis cerebri opila-
 tionem quod si non ex ista causa procedat non est epilepsia. Sequi-
 tur ergo quod epilepsia est dispositio preternaturalis cum qua coniunguntur
 tur spasmus vultus totius et prohibito operationum sensus
 et motus vel earum multa diminutio per opilationem
 onem in cerebro vel nervorum originibus. scilicet quod spasma
 mus vultus non sequitur opilationem cerebri nisi per eius
 strictionem nervi quod ab eo oriuntur trahantur. Sed volen-
 do explicare causam epilepsie magis in descriptio-
 ne vultu mihi dicendum per descriptioem epilepsie sequen-
 do viam auctoris quod epilepsia est in cerebro egritudo prohibens
 membra a iustione sensus et motus. et vultum spasma
 smum faciens per opilationem contingente in cerebro et ner-
 uorum originibus non integre. Ita quod ly. non integre
 terminet ly opilationem. nam forte in arabico ita dice-
 bat ut procedens terminum illi posteriori determina-
 ret et hoc vultu auctoris. post dictam definitionem senti-
 re cum dixit. Restat igitur ut eius causa. scilicet spasma quod est in epi-
 lensia. vel epilepsia sit aut contractionem cerebri ad ex-
 pellendum rem repente quod est vapor aut qualitas morbi-
 cativa vel humectativa male sube. aut humorum fa-
 cientem euenire opilationem aut spasmum non integre in
 ventriculis cerebri et in principio originis nervorum
 et quod ad hoc ut sit epilepsia requiritur ut dixit spasmum
 esse. id est cum in alijs predictis. scilicet appoplexia et congelatione su-
 beth et coma et stupore hoc non requiritur per inter ista dif-
 ferentia. Ex quibus patet quod expostio istius partis non integre
 data quam narrat et improbat gentilis non est bona scilicet
 ea sequat hic Jacobus de forlivo. Dicebat. n. h
 dictam particulam positam esse in descriptioem epilepsie ad
 differentiam appoplexie. in qua est prohibito sensus et
 motus integre. nam ut est dictum non pueniret omni epilep-
 sie quod non epilepsie in statu exitus in qua eger nullo
 modo sentit. et est non per hoc differt ab appoplexia quod in
 aliqua appoplexia est prohibito non integre ut patet ex dic-
 tis in illo affo. 2° particule. Appoplexiaz forte. 2° patet
 quod nec gentilis expostio super prima tertij super dicto pas-
 su pueniens est dixit. n. quod omnes prohibitoem sensus et mo-
 tus non integre potest intelligi. vel in se absolute. et hoc
 modo non intelligitur hic causa in epilepsia sit quicquid prohibi-
 tio integra. Aliter potest intelligi quod sit prohibito non in-
 tegre vel opilatio in comparatione ad opilationem
 quod est in appoplexia. quod in appoplexia est opilatio inte-
 gra per respectum ad opilationem existentem in epilepsia
 curabili. et hoc innuit aliebas dicens quod in appoplexia
 est epilepsia integra. quod maior quam in alia epilepsia curabi-
 li. et hunc modum putat gentilis verum. Iudicio meo hoc
 expostio est peior quam prima. primo quod si intelligatur non in-
 tegre de opilationem in se non probatur a gentili quod in epi-
 lensia sit aliam absolute integra opilatio scilicet sit integra
 ablatio sensus et motus voluntarij. sed quod stat in cer-
 ta appoplexia debili esse minoris opilationem quam in da-
 ta epilepsia incurabili quod si dicatur quod loquimur de cura-
 bili quod hoc est inconueniens a statu quod describit epilep-
 sia curabilem et non incurabilem. Erit ergo ut puto sensus

quod in omni epilepsia est prohibito membrorum ab operatione se-
 sus et motus et erectione per opilationem non integre
 aut quod hic defectus sensus et motus non est integre per
 pter opilationem sed percurrat contractionem. et hoc non placet
 quod vel opilationem non esse integram in ventriculis
 cerebri ad hoc ut sit epilepsia. nam quod est integra non est
 epilepsia. sed sola appoplexia. quod cerebrum non potest contrahi
 cum debilitatum sit nimis et hoc est probabile: vel integre
 quod in epilepsia spiritus non integra opilatio facit hanc phi-
 bitionem. Esto tamen gratia exempli quod est integra tamen medi-
 etas eius sufficit illam facere. accidit propter opilatio-
 nem non integram sed est accidat propter integram. et hoc est
 quod voluit Aliebas quod causa faciens prohibitoem equa-
 lem sensus et motus in epilepsia est minor opilatio ven-
 triculorum cerebri quam in appoplexia. quod valde minor op-
 pila^o coniuncta contractioni sufficit prohibere dictas opa-
 tiones quam non coniuncta. Ex quibus patet ad argumenta con-
 tra definitionem factam ratione. Ad primum dicitur quod appo-
 plesia pura non facit vniuersalem spasmum: vel saltem
 non requiritur. Ad secundum dicitur quod in forti appople-
 sia hora status non est integra opilatio ventriculorum
 cerebri sed propter contractionem nervorum integre phi-
 bet operatio. et hoc non repugnat dictis. Ad
 tertium quartum et quintum dicitur quod non in subeth con-
 gelatione. stupore. nec in coma est necessarium esse
 spasmum. Ad sextum hanc sequendo dicitur quod epilep-
 sia non est spasmus sed causa spasma. et auctores
 hoc dicentes ad hunc sensum sunt glosandi. Ad
 tertio principaliter quod epilepsia quandoque est per
 partem cerebri nocentem siue totaliter quandoque
 per comunitatem. tunc est per partem nocentem
 cerebri quando causa faciens est in ipso cerebro non
 sibi ab alio membro preternaturaliter coniuncta. Nota
 quarto quod epilepsia siue per comunitatem siue per pro-
 prietatem quandoque est a causa primitiva. ut verbi gratia
 cibo vel potu aut aere vel medicina: vel veneno: quod
 quod a causa corporea ut humore vel complexionem vel
 vapore. hic autem loquimur de illa que puenit a causa
 corporea humoralis per proprietatem in cerebro:
 aut suis contenta panniculis. nam que a causa pri-
 mitiva est: non oportet quod mutatione etatis loci aut vite
 curetur sed per sue cause remotionem. Nota 5°
 quod materie humorales epilepsiam facientes possunt
 esse ex omnium humorum specie: sed potissimum con-
 tingit a flegmate. Et iam pro hoc loquitur de illa
 que a flegmate procedit. Nota sexto. quod per alte-
 rationes epilepticorum intelligimus curationes eorum
 per mutationem vite etatis intelligimus mutationem
 de etate magis humida ad siccitatem et frigidioris
 hoc autem permutatio sit solum ante iuventutem.
 Nam post sit permutatio ad frigidioris. Et per
 hoc patet quod per iuvenes debemus intelligere pue-
 ros et adolescentes. Nota septimo quod per viam
 debemus intelligere dietam. Nota octavo. quod
 non omnis mutatio temporum locorum vel vite cu-
 ratio est dicte epilepsie sed mutatio ad dispositio-
 nem effectiue contrariam epilepsie quod ad locum calidio-
 rem vel siccioris et vitam et tempus sile. et hoc modo intelli-
 gendo patet affirmatio verificatio. quod iste mutationes cum sint

ad calidū & siccū sunt resolutiue cause faciētis epilepsiaz. & p̄hibitiue sue regeneratiōis cū humor ille sit frigidus & hūid⁹. Ex hac ēt verificatiōe notificat affōi vtilitas i actu pratico āpliat ad vtrūq; sexum & alios morbos frigidos & hūidos. cōcordia autem sumis prima tertij tractatu qnto.

Epilēsia appoplexie In isto comen.

gal. ponit primo puenientiam & differentia epilepsie & appoplexie. 2° verificat affōz. ibi fa. vnde et al In prima dicit tria. primū est qd epilepsia est vicina appoplexie. & vtriusq; est causa vna. & intelligat qd est vicina in lesiōe operatiōis. Eadem. n. operatio nes ledunt in ambabus. vna āt esse eaz cām intelligat de cōiter cōtingentibus que a mā frigida in cerebro existente cāntur. Dicit fo qd tamē drūt qd appoplexia tota virtus transiens ad neruos est ablata. sed in epi. nō tota. Et ista pars est ambigua & intelligat in cōiter occurrētibus fortibus in qb⁹ membra exteriora videntur similiter priuata operatione. nā in tali appoplexia virtus ad neruos currens est tota ablata quo ad actum. & quo ad posse qd nō possunt redire vt dicit supra. Sz in epilepsia cōiter occurrente si aliquādo secundum actuz sit ablata a membris nō tamē secundum potentia vt plurimum. nā plerūq; excitant. & cā p̄z ex dictis i isto & in illo affō. Appoplexia fortēz soluere. Dicit tertio qd ambaz istaz cause sunt chimi & humores grossi & viscosi & intelligat de cōiter cōtingentibus. Unde etas. verificat affōm. & dicit quatuor. primo qd etas iuuentutis. qd est calida & sicca est medicina epilepsie. & ideo mutatio ad illam est faciens mutationem vel curationem. Dicit 2° qd mutatiōes regionū secundū hunc modū faciunt curationem epi. quādo. s. mutant ad calidiores & sicciores. Dicit tertio qd nō mutatiōes oium vitam curant epilepsia sz mutatiōes ferentes corp⁹ ad caliditatem & siccitatez. Dicit 4°. qd ēt pōt intelligi absolute qd mutatiōes vitam cōferūt epilepsie qd h passio sp̄ est ex inordinata vita mō mutatiōes eius debent esse ad meliora. aliter nō intelligerem⁹ absolute proferendo qd debet mutari vita. h āt meliora sunt morbo huic cōtraria. attende tamē qd iste epilepsie de qbus loq̄r & si possint ex indebito regimine accidere h ē raro: & iō intelligit vt i plurib⁹.

Horū dolorū rc. Ista est conclusio affōi sō

d tior dolor ex duobus doloribus simul in eodem hoīe sentibus nō in eodem loco denigrat minorem licet forte nō itegre. pbatur 2° per dolorez fortiozem diuertit sp̄s qd est instrumentum virtutis sensitue a loco debilioris doloris & virtus interior dolorez p̄cipiens fit minus aduertens ad debilem igitur debilis denigratur Assumptuz cum consequentia statim in notatis declarabunt. No. primo dolorez esse sensationem aut aliquid cōsequens sensationem aut sensibilem qualitatem. 2° no. denigrari dolorez idē est quod minus percipi quēadmodum lucida cuz

minus percipiunt denigrari videntur & cū denigratur apparent minus alijs paribus. ita per quandā methasora illa que multum apparēt prius postea percipiuntur parum: dicuntur denigrata. Cum igitur ostenderimus quod dolor fortior cum cunctatijs supradictis facit minus apparere debiliorem. affōi cā est clara. Tertio no. qd cū sensibile fortiter imprimit nāliter ad locuz fortis impressionis multum de spiritu aīali transmittit a toto ita qd alia membra illo spiritu depauperant. nā. n. suum instrumentū dirigit ad mēbrū i quo operari oz No. 4° qd mēbrū cū certa spūuz multitudīne aliquid quod obm sentit distincte & cū paucioribus certa p̄portione aut nō sentit aut obtuse. hoc p̄z in somno. nam qz spiritus retracti sunt ad cerebrū & cor iō exteriora mēbra mediocriōa qd nō sentiūt restant cū expergiscunt ēt si violēta sit excitatio tñ oba sentiunt: & huiusmōi potissima cā est. qz spūs in vigilia ad membra tēdūt et in sōno membra sensitua spū sensitiuo sunt depauperata. No. 5°. qd aīa cūvebementer opat circa aliqd obz. p̄hibet circa aliud obm. ita intēse opari sicut faceret nisi circa primū esset occupata. h p̄z per experientiaz qz duo nec distincte audire nec videre possumus bene simul sic vnum. nec ēt ita videmus cum volumus tactu: nec ita audimus cuz ad aliquod obiectum visibile multum attendimus & vehementer cogitātes velata s̄b oculis nō videmus. & pōt hec snia colligi sexto nālium ab aueroy. inde sōno & vigilia. Ex his patet primo causa verificans affōz. nāz vehementior dolor attrahit spūm ad locum suum. Et ideo locus minoris doloris depauperatur spiritu. Et ideo non ita sentitur obm ibi siue ponamus dolorez esse sensationem siue sensibilem qualitatez nō erit ibi dolor ita perceptus. 2° qz anima multuz vacat ad operandum circa maiorē dolorez. iō multo minus sufficit circa minorem operari. & iō minor nō ita percipitur. Et p̄ conīs cum hoc fiat respectu minoris valde notabiliter dicit denigrari minor. 2° seq̄ qd minor ēt quodāmodo remittit maiorē & equalis equalem sz tñ nō dicunt denigrari. qz non multuz sit notabil huiusmōi remissio vnius respectu alterius. & denigrare est altez in apparitiōe p̄portionaliter superare. 3° seq̄tur idem esse in delicia & obo quozūcūq; sensuum vehementer imprimentē. ypo. autem de dolore dixit. iō qz molestior videtur sensationum omnium. Quarto sequit qd si sunt plures duobus etiam valde vehementes alios denigrat. Quinto sequitur qd nō oz si non sunt simul tpe vnum alium denigrare. licet possibile sit p̄pter preteritum dolorez p̄item minus percipi. Sexto p̄z quod dicitur. nō secundum eūdē locum. nam si sint in eodem loco. aut sint valde vicini stat qd vehementior nō denigrat minorem. imo ipsum augmentet p̄pterea quod ad locum trahit spiritum qd est virtus instrumentuz. & qz trahit humores qd s̄b doloris augmētati. & h voluit gal. i 2°. Ultio seq̄ dolorez fortiozē alā ex toto curari. cū ex toto materiā ipsā causantem diuertit plurimuz

46 46

to r
gra
sum
ca f
rem
cup
ad l
res
lita
tur
cult
oolo
rati
fit m
tus
vt p
cult
tent
dolo
lent
a lo
rem
est q
terla
dolo
rum
prin
& ad
mut
aut
bro
cura
tura
tus
fieri
cont
obiu
gni
cē le
q̄ o
raf.
per
erat
ēet
da
3° d
lis
suo
pter
ud
pla
dita
i 6°
vert
dolo
ynu
nō

ibi remittit potius quam ex toto curret. Et ideo 7. dixit venit gratia et non dixit curat. Huius autem affertur concordia sumitur. i. 6. tertij tractatu. tertio ca. de colica circa finem. et tu vide ex illo quod unus dolor fortis alium remittit tribus modis. primo modo diuertendo spiritum et occupando animam ut infra dicam. secundo diuertendo humores ad locum suum. tertio resolvendo et consumendo humores qui dolorem continebant cum dolor sit dissolutivus. utilitas autem est manifesta in cura. Ampliatio colligitur in tertio correlario. Hic cadunt aliquae difficultates prima cum omnis cura fiat per contrarium. et dolor non contrarietur dolori ut quod dolor si sit doloris curativus. scilicet quod ex dictis videtur sequi quod doloris causa non solum sit mala complexio: vel continuitatis solutio. sed spiritus animalis et anima quod non videtur positum a doctoribus ut patet per primi cap. de causis doloris. Tertia difficultas quod saltem eque potens non remittit eque potentem. nam potissima causa remissionis doloris ab alio dolore est spiritus diuersio et recessus a membro dolente ad aliud. scilicet duorum dolorum omnino equalium neutrum a loco alterius spiritus attrahit. igitur neutrum alium remittit. et pariter minor non remittit maiorem. 4. est quod videtur aliquid sedare dolorem quod nec resolvit materiam nec mutat complexionem nec stupefacit. nam dolor diuertendo spiritum sedat dolorem. sed nullo istorum trium modorum. primum tamen est contra auicem. 2. primi ca. tertio de sedantibus dolorem dum dicitur et ad summum illud quod dolorem sedat aut est quod mutat complexionem aut quod resolvit materiam aut quod stupefacit. Ad primum dicitur quod dolor in membro diuerso est effectiue contrarius dolori alteri ideo curativus. Ad secundum conceditur 2. nam anima et naturales dispositiones remanentes in membro: et virtus sensitiva et spiritus sunt doloris cause. cum sine istis fieri non possit. sed ista. scilicet mala complexio et solutio continuitatis dicuntur cause doloris secundum unam viam obviare. quod per dolorem repetitur. nam secundum ea quae dixi in te/gni sunt causa doloris effectiue eo modo quo morbi sunt causa leuionis operationum et perternalium. et voluit doctores quod omne membrum dolens aut soluitur aut perternaliter alteratur. ita quod nulla causa perternalis potest esse causa doloris nisi per aliquam istarum sed multe alie naturales causa de quibus non erat necessarium medico dicere recte sicut febris non est nisi cor esset caliditatis fons: sicut naturalis 2. calida et sicca coacta exercitio fortis est causa febris. Ad 3. dicitur quod si sit prior unus dolor deinde fiat alter equalis illi ille prior remitteretur quod diuertetur spiritus a loco suo. et secundo erit remissior quam esset nisi prius esset quod propter primum plurimum spiritus essent in membro quod ad aliud cucurrissent. Ad 4. negatur 2. et dicitur quod auicem. plura alia ponit causa eodem ut catinella et a talia et gaudium: sed tamen dolor materiam doloris resolvit ut sumitur. i. 6. tertij. capitulo allegato.

Super hoc

In isto commento gal. facit duo 2. exponit affirmatio. 2. verificat. ibi per virtus. n. dicitur prior quod si dicatur duos dolores esse possibile. quod in certo loco adequato sit unus ubi alter. hoc videtur impossibile. et ideo 7. quando dicitur non secundum eundem locum non intelligimus de illis quod quocumque

quod modo sunt in eodem loco. dicitur 7. quod per esse 7. eundem locum possumus intelligere quod sunt in locis non multum distantibus ad inuicem sicut si essent in loco habente tantum spatium sicut manus et brachium et humerus aut sicut coxa et crus et similia tunc supple possunt esse duo dolores secundum eundem locum sed unus alium augmetat et unus altero magis sentit. et ad hunc sensum dicitur quod non secundum eundem locum sed si fiat duo dolores simul tunc et non fiat simul modo dicto. sed in duobus locis multum distantibus. sicut verbigratia. In brachio et in crure tunc maior obscurat alterum

Virtus. n. verificat per causas affirmatio confirmatio in simili dicitur quod causa est quod virtus sensibilis tota. i. quasi tota transit ad locum maioris doloris. et ideo membrum minoris doloris remanet spoliatum sensibili virtute. sicut et videmus fieri in istis que est dolor animae quod si sint due trinitate non de re vna maior minor obscurat quod et.

Veritatem ut in eadem parte adequate possunt esse duo dolores vel plures. Affirmatiue arguitur sic. Eadem parti possunt simul occurrere due cause distincte quarum utraque sufficit dolorem facere. igitur et duo dolores possunt esse ibi causa: consequentia clara quod sufficientibus causis positus ponitur effectus. modo in hoc casu erit virtus sensitiva sufficienter et obiecta sufficientia sufficienti modo applicata que sunt cause ad sensationem sufficientes. 2. sic membro propter malam complexionem dolente stat fieri in eo malam continuitatis solutionem dolorosam. quod stabit simul fieri duos dolores duorum obiectorum sunt distinctorum. et per consequens non componunt unum. igitur erunt duo dolores in eadem parte adequate non constituentes unum. Et assumptum patet per experientiam quod membro propter frigus dolente stat perforari et incidere. Tertio sic in eodem membro stat esse dolorem grauatuum et pungituum. igitur duos dolores distinctos. consequentia clara. et assumptum patet per se de laxitudine apostemosa in qua sunt duo dolores. 4. stat in eodem membro et in eadem parte simul esse dolorem et delictiam. igitur et duos dolores cum ille due sensationes magis opponantur. 5. possunt esse plures delictie simul igitur et plures dolores. Assumptum patet. quod stat in eodem membrum secundum plures qualitates equaliter ad naturam redire si preternaturaliter in frigidatum et exsiccatum calefiat et humectetur. Oppositum dicitur gal. in principio commenti ut expositum est. et patet clarius per translationem burgundionis que sic dicitur. si quidem certissime intelligitur quod eundem locum nunquam possunt fieri simul duo dolores secundum eundem. In isto dubio inuenio tres modos respondendi unus est Tadei dicentis quod dolor potest multiplicari ratione subiecti in quo est: ut primo modo quando multa subiecta sunt volentia ut caro nervus et huiusmodi. et hoc modo non intendimus in dubio. 2. modo ratione causarum et hoc modo possunt multiplicari duo dolores in eodem membro ut probatur argumenta. Tertio modo dicuntur dolores multi differentes secundum fortitudinem et debilitatem. et hoc modo non possunt in eodem membro esse duo dolores: quod 7. est per magni et videtur hoc innuere quod nunquam sunt

ita duo quoniam ex eis fiat unus intensiue et cum ista opinione in sententia pueniunt alii sed in assignando casus dicitur et iste modus posset ad verum sensum reduci. 2º modus est marfilij supponedo quod dolor pluralitas quoniam attendit penes multitudinem oborum perceptibilium. quoniam penes multitudinem sensationum: quoniam penes multitudinem aduertentiarum. 2º supponit quod duo gradus eiusdem qualitatis secundum speciem quibus a duobus agentibus producantur tamen si in eadem parte adequate recipiuntur constituunt unam totalem qualitatem sicut si unus gradus caloris est inductus a manu alius ab igne. hoc per exercitatis in phia. Et hijs duobus ponit conclusiones multas iter quas colligo tres. 1ª conclusio stat in eadem parte esse dolorem pluribus distinctis denominationibus denotabile exprimentibus obiecti actionez. probatur: quod tactus dicitur multi sensus per sensibilia eius esse plurimum varietatis non ad unum reducibilis igitur a parte non obstat quod sensatio est una. potest tamen pluribus et diuersis denominationibus appellari secundum variam habitudinem ad partialia producentia. 2ª 3ª dolores in uno loco existentes sint obiecta distincta stat tamen sensatione unice esse per se. quod sicut duo distincta agentia possunt unam et eadem qualitatem introducere ita possunt duo distincta obiecta unam sensationem de se facere. Et per consequens stat duo distincta obiecta unam tristez sensationem tractiuam facere quod est dolor. 3ª 2º. Impossibile est simul in eadem parte esse duos dolores: per se quod si sint in eadem parte stat quod sunt tactiue sensationes: sed omnes tactiue sensationes eiusdem partis constituunt unam sensationem et non multas. igitur si essent tales duo dolores constituerunt unam sensationem. et sic non essent duo dolores quod si due sensationes. Hec positio non sufficenter ponit aut probat ultimam conclusionem. nam stat per eadem partem simul sentiri humiditatem et caliditatem ut sensu per se et iste sunt due sensationes distincte secundum speciem. Sequitur quod non omnes sensationes in eadem parte existentes sunt eiusdem speciei. Et per consequens non omnes tales constituunt unam. Cum igitur stat duo obiecta secundum speciem diuersa ut caliditatem et continuitatis solutionem sentiri dolorose per eadem partem illorum oborum non erit eadem sed species sensatio et sic ex illis non fiet una intensiue. Tertius modus est Jacobi de forlino et supponit primo quod specifica distinctio sensationum maxime attendit penes specificam distinctionem oborum. aliorum parte supposita. quod quorum libet oborum distinctarum species sensationes sunt specie distincte. et hoc intelligedo de sensationibus quibus distincte non confuse sentiuntur. dicitur autem de sensationibus quibus obiecta distincte percipiuntur. quod in videdo viride aut luge: et nigro de parte simile sensationem faciunt sed species. Supponit secundo quod sicut ex gradu caliditatis persistentis in subiecto. et nouo introducto resultat unus agregatus utroque intensio: ita ex duabus sensationibus eiusdem speciei quare una perat et alia fit in eadem parte resultat sensatio proposita ex illis quod est una. 3º supponit quod libet sensus exterior distincta obiecta percipit. non tamen percipit illorum distinctionem nisi si ratione circumstantiarum individualium utriusque eorum ubi gra. a visu non distincte percipiuntur a. et b. nisi distinctus fuerit situs aut figura: aut magnitudo aut distantia etc. Si. n. in istis distinctio non percipiet non pos-

set per visum unum ab alio distingui. Ex quibus inferunt quod a. et b. sunt una qualitas et tamen a. quod b. sunt sensatio et tamen a. et b. non sunt una sensatio. quod aliud est eadem qualitate quod una sensationez. nam ad hoc ut essent una sensatio oporteret quod essent unum adequatum obiecti in causa. 1º quod videas sol. et plonem sil. quod ille ouerisioes si eiusdem speciei et si in eodem subiecto. stat quod sunt una qualitas agregata ex ambabus sed non sunt una visio vel sensatio. quod non unum adequatum obiecti. Ultimo supponit quod tactu a duobus obiectis simul maliter imutato. quod illa duo obiecta unam faciunt qualitatem in membro quod est a qua deciditur species id sensatio tactu solum est una. ut si a duabus unguibus. secundum eadem diuersas ponis manu o. calefiat manus sentiet caliditatem unam et non multe erunt tales sensationes. Tunc ponit quartam propositio attinet duas conclusiones. 1ª 2ª stat in eadem parte adequate esse se plures dolores specie distinctos non faciendes unum dolorem. probatur stat in eodem parte simul esse dolores plures quoniam impressione oborum specie distinctorum tamen quod distincte cognitorum per dolores. igitur stabit tales dolores esse diuersos et distinctarum specierum. Per consequens non ex 3ª suppositione et ass. probatur. quod potest simul sentiri sensio aggrauatio et mala pro calida et solutio continuitatis in eadem parte stat igitur quod talia si obiecta distincta distincte percipiuntur et distinctarum specierum. quod cant dolores distinctos specie. 2ª 2º non est possibile in eadem parte adequate esse plures dolores eiusdem speciei ex quibus non fiat unus: et ad hunc sensum loquitur hic gal. et sic argumeta quod videntur arguere quod plures dolores possunt simul esse in eodem parte probant conclusionem primam vel quod sunt partialia. sed auctoritas gal. vlt. faz. Hec responsio nullo modo videtur ad mentem gal. nam gal. dicit quod impossibile est duos dolores esse simul quod non dicit de duabus sensationibus in genere. et tamen ad eundem sensum verificat. non tamen de duabus sensationibus sed de duabus qualitatibus in genere quod non possunt esse simul: ad quem sensum hec positio verificat de dolore. nam dicit quod possunt esse simul duo dolores non constituentes unum dolorem nec unam qualitatem: sed non possunt esse simul duo dolores eiusdem speciei constituentes unum dolorem. Et idem dicitur de qualitatibus quod possunt esse simul due sed non simul due eiusdem speciei quoniam unam constituunt nihil igitur hoc dicitur ad propositum preterit affoi. etc. Preterea hec positio non sufficenter probat intentum. Supponit. n. quod causa specificae distinctionis sensationum est specifica distinctio oborum cum distincte percipiuntur sub proprijs rationibus. et aliter non ut ipsemet explicat de viridi a luge viso et nigro sed doloris obiecta non distincte per dolorem percipiuntur sub proprijs rationibus quibus sunt sensibilia ex distinctioe specifica oborum doloris non possumus ex hoc cº arguere specificam et entialem doloris distinctionem. et minor patet quod mala complexio est que doloris obiectum ut sensibile tactu habet rationem calidi frigidi humidum siccum. sed per dolorem non sub tali ratione comprehenduntur: ut notat experientia in magnis doloribus in quibus nec sub ratione cal. fri. humidum et siccum percipiuntur. et idem per de solutione continuitatis igitur etc. restat igitur quod ex dictis si sequitur libet duorum dolorum obiecta essent specificae distincta dolores et specificae distinguerentur.

parer
Si p
ris: r
loris.
eide
solu
sibile
in ca
det ex
sub q
maior
tuc ill
benfl
posse
quod
mus l
lores
cipi. b
cunq
nisi p
modu
nuta
sent d
ones
le e d
gn ex
ment
palia

c

tionem
gis d
brū t
tur m
facta.
tatis
lis al
tur. id
dolor
tpe q
tur: a
dolor
santer
gener
tioez
bume
na q
stant
em tr
rem i
aliqu
vicen
ditiē.
dicēd
pus
bro e

Et sic igitur mihi aliter esse dicendum et mihi duo apparet probabiles modi respondendi primus secundum mentem galienorum. Si ponamus quod sola solutio continuitatis sit causa doloris et secundum quosdam dicentes se sequitur galienus. sola sit obiectum doloris. nam primo secundum hunc modum quod impossibile est secundum eandem partem adequate simul fieri duas distinctas divisiones solutio continuitatis non constituetur una: id est impossibile duos esse dolores non constituetur unum intensiue in eadem parte adequate. Vel secundo. solutio quoniam potest detur ex isto ponamus igitur primum quod quicumque propinquum sub quibusdam rationibus ita quod per illarum comprehensionem maiorem intensiorem minus earum precipue differentia: tunc ille comprehensio est eiusdem speciei per quod prehensioes diuersarum specierum quam multum intendunt debet posse differentia comprehensionum precipue. Alter non videtur ad quod valeret distinctio comprehensionum. nec per quod possetur hanc arguere. 2° suppono quod per fortissimos dolores eque intensos diuersitas obiectum non sufficit precipue. hoc per experientiam quod cognoscimus quod ex quacumque causa debeamus si multum intensa doleamus res nisi per modum doloris in ferentem precipue. et non nisi per modum caliditatis et frigiditatis vel humiditatis vel siccitatis vel solutio continuitatis. Ex his sequitur quod omnes dolores quod tunc est sent diuersorum obiectum secundum speciem. sunt tamen intra se comprehensiones eiusdem speciei. Ex quo postea sequitur quod impossibile est duos dolores esse simul in eadem parte adequate quod ex illis unum intensiue componatur et hic erit in isto commento modus galienorum. Ex quibus per solutio ad principia argumenta.

De generatione

in principio affert vult istam conclusionem. **Ad** dolores sunt dolores et febres circa generationem sanies: quod facta sanies. probatur eo tempore sunt magis dolores et febris. quo magis magis ebullit et magis membrum in quo continetur extenditur. sed dum sanies generatur magis ebullit et magis extenditur membrum quod quam est facta. tunc magis sunt dolores et febris. aliter cum sanies in notatis declarabunt. **Ad** 2° quod cum precedat notabilis alteratio in humoribus antequam in sanies puertur. id non dicitur in toto tempore huius alterationis. esse dolores et febris magis. nam in principio non oportet: sed quod in tempore quo sanies generatur quod forma sanies introducit: aut in tempore valde propinquo accidit huiusmodi dolores et febris maiores. id dicitur circa generationem sanies dicitur per illam dictionem circa. intelligi tempus ipsius generationis vel valde vicinum. **Ad** 3° quod per generationem sanies hic intelligimus subalterationem transmutationem humoris in sanies quod transmutatio et si non sit successiva quod tunc ad gradus forme accipere quod est ut puta substantialis tamen est successiva quod tunc ad partes membra quod in sanies transmutantur. natat tamen experientia paulatine huiusmodi rem in sanies puertur. **Ad** 4° quod hoc nomen sanies aliquando sumitur stricte per sanies laudabili cuius conditiones dicentur infra quod large. per ut est coe ad virus et sortitum. hic autem largo modo sumitur et per utroque verificatur modo dicendo. **Ad** 5° quod sanies largo modo sumendo est corpus humidum in corpore viuente ex humore: vel membro eius putrefacto putrefactione non reducibili ad

benignum generatur ut colligi potest per pronosticorum commento ultimo. et per de differentiis se. **Ad** 6° quod loco allegato et precipue per de differentiis se. colligitur c^o 6°. tripliciter contingit sanies generari ex putridis uno: vincete nam membrorum totaliter putredinem. 2° vincente putredine nam. 3°. mixtimum. quod utroque agere non completo. Exemplum primi. ut quod perfecte laudabilis sanies generatur. Exemplum secundi. ut quod generatur pessimum virus vel sanies quale in cadaueribus manet. Exemplum tertij. ut quod generatur virus vel sanies medio modo se habens. quod non perfecta ad modum dicendum nisi mala ad modum secundum dictum. sed precipue disponibus utriusque. quod autem hec sit intentio galienorum. per de differentiis se. ca^o sexto. per legenti litteram sic. n. dixit. Putredo autem humorum quod est in vasis similis est ei quod secundum flegmonem aperta et alias pustulas quod duplex est quodammodo secundum genus ex mixtione non horum duorum. alia quodammodo tota putredo est ut statim per sed hec demum duo genera. altera durante nam aliud vero iuncta. **Ad** 7° quod quod sanies laudabilis fiat a virtute mediante calore naturali. et generatur per digestionem. tamen tempore generationis eius sit motus membra ex qua sit sanies fortior quod ante alijs paribus cum tunc nam maiorem habeat proportionem supra manam quod obedientior est. Et idem sit maior eius ebullitio et maior eius vaporum ab ea eleuatio. Et idem si membra in loco restricto sit clausa ut contingit in apertibus sit tunc maior continuitatis solutio et spiritus quod ad membra mittuntur motus velocior. Ex quibus per affirmatio verificatio. nam illa hora qua sanies generatur sit ebullitio maior et solutio continuitatis ex quibus multitudo maior vaporum eleuatur a membra. et magis spiritus et humores calefiunt. et idem fiunt et febris et dolores maiores. Quod autem sanies facta est tunc calor non ita agit ad sanies transmutationem: et non fit amplius fumorum malorum tanta eleuatio. Et idem non fit tantus calor nec tanta febris. nec tantus dolor maxime si sanies paulatim emittatur ut contingit plerumque. **Ad** 8° quod cordia huius habetur tertio de crisi in libro de quatuor temporibus. et tertio regiminis auctorum commento sexto. utilis autem est in actu pronostico et operatio. Ampliatur ad omnia aperta quod sunt per sanies terminanda cum seruatur conditiones dicende in dubio.

Ad 9° quod ubi dicitur quod quod sanies generatur fiat dolores et febris maiores quod ante generationem vel sanies generata. Negatiue arguitur: possibile est generari sanies laudabilem sed in illius generatione si fuerit maiores dolores et febris. igitur tamen maior est nota. minor probatur multiplex. per sic in sanies laudabili non est putredo: sed in membra ex qua generabatur erat putredo. igitur in eius generatione putredo remittitur. Et per per perternalis calitas. Et idem febris per per assumpti est autem. 4° 4° tractatu 3° c^o. per ubi dicitur. Et si generatur sanies nisi a digestionem naturali et si associatur ei malum ex accitibus vel cept malorum et per per sanies laudabilis alba leuis et equalis quod persecuta est perplemetum digestionis: et neque associatur ei fetor cum in ea non sit putrefactio. ex hoc probatur idem. 2° sic in generatione sanies non fit febris nisi quod generatur a putrefactione sed laudabilis sanies si generatur nisi a digestionem naturali. minor per in dicta auctoritate et maior per causam assignatam in affirmatiue verificatione.

3° sic infante laudabilis non est operata nisi caliditas innata scilicet per operationem solius caliditatis innate si crescit se. igitur in generatione saniei laudabilis non crescit se. minor est clara. et maior est auic. 3^a quartum cap. de iudicijs saniei cum dicit. sanies laudabilis est illa que est alba leuis cui non est dolor horribilis et in qua non est operata nisi caliditas innata. 2^m principale arg^m circa generationem saniei non intendit caliditas preternaturalis: nec maiora materia. igitur nec crescunt dolores ex febre. t³ p^{na}. q² per has duas solas causas dicitur in p^{me}to crescere se. et dolores ass^m probat. q² per generationem saniei laudabilis separantur p^{ri}ue partes subtiles et insensibiliter pelluntur et residuum remanet grossius et densius. igitur quantitas minorat t³ p^{na}: et p³ ass^m. q² in digone completa fit superflua separatio et ingrossatio cum digone in grossa do pcedit scilicet sanies laudabilis generat per digonem completam. ut p³ per auic. 4. 4. loco supra allegato. cum sequat complementum digonis igitur non maiorat. Et per idem non crescit caliditas preternaturalis cum solum agat caliditas naturalis. ut p³ dicit. 3° hora qua sanies generat ptingit materiam esse multo paucioram quam prius ita ut in de se. et dolores minorat. igitur non fit maior se. et c. Ass^m p³ in pleuresi in qua cum digone est completa se. et dolor plurimum decreuerunt. et in alijs apertibus quibus facta est. prius per scarificationes et flobotomiam materiam euacuatio. 4° sic facta sanie remanet esse se. et doloris sicut ante. igitur non fuerunt assemaiores. Ass^m p³. q² remanet sanies. 5° post complementum digonis materiam se. putridam intendunt accretia t³ a pari post saniei generationem tenet p^{na}. et p³ ass^m: q² post huiusmodi complementum sunt accretia critica que sunt in morbo salubri fortissima. preterea post saniei generationem fit apertis eruptio. scilicet in eruptione et post eruptionem puenit se. magnificari. q² materia liberius ad cor effumabitur et c. 6° circa generationem saniei male ptingit membrum esse mortificatum quod prius volebat: igitur ptingit dolorem esse remotum. Oppositum est ypo. in isto affo et gal. in determinatione huius quoniam facia duos articulos. In primo videbitur de diuersitate modorum saniei adiuicem et ab humore faciente se. cum intra venas digerit et ob causas saniei generantibus. In secundo respondebit de quo fito. Primus articulus notat. primo inueniri ista quoniam noia in hac materia occurrunt coter. scilicet sanies: vir^o pus: sordities et tabes. nomen autem saniei et nomen puris quoniam sumuntur coter per sanie laudabilis: et illaudabilis. quoniam vero per laudabilis et cum coter summuntur describuntur ut tagitur circa litteram. scilicet q² est corpus humidum in corpore viuente ex humore vel membro eius putrefacto putrefactione non reducibili ad benignum generatum. Sed hoc nomen virus significat sanie illaudabilem propter nimiam subtilitatem peccantem. sed tabes quasi sub tabes dicitur de sanie illaudabilis grossa. quoniam solum de sanie illaudabilissima in qua non apparet caloris naturalis vestigium. Sumitur etiam quoniam tales non pertinent ad propositum pro corporis macrefactione materia vel consumptione que est in ethica senectutis vel

tertie speciei quomodo sumitur a gal. in libro de marasmo et tabe. sordities autem sumitur pro sanie mala grossa. Nota secundo ut p³ dicit quod tres modi in genere inueniuntur saniei. vnus est sanie laudabilissime in qua vestigium operationis caloris naturalis non apparet. secundus modus est sanie laudabilissime que est alba leuis et equalis non horribilis odoris. et que psecuta est complementum digestionis. tertius modus est digestionis materiam inter primum et secundum. hec distinctio colligitur primo de differentijs februm ca^o fo. cum dicit. neque est dubium ob pessima q² ipse fit a solo calore preternaturali. nec de media est dubium q² ipsa fit ex operatione preternaturali et caloris naturalis Sed de optima et laudabilissima. vtrum generetur a solo calore naturali: vel a naturali et preternaturali simul. Inueniuntur vtriusque modi apud moderniores dicendi. nam materia super hoc affo vult istam conclusionem. sanies laudabilis non generat a solo calore naturali. nec a solo putredinali. sed ab ambobus. Istam dicit esse ob mente gal. primo pronosticorum commento ultimo. et gentilis probat hanc positionem etiam per rationem precipue quo ad tertiam partem. et primo sic in sanie inueniuntur dispositiones naturales et dispositiones preternaturales. scilicet ipsa fit pars a calore naturali: et pars a calore preternaturali. p^{na} p³ et assumptum. q² fetor est preternaturalis caliditas inueniuntur in sanie que sunt dispositiones preternaturales. et albedo et equalitas que sunt a naturali intentione. igitur et hoc idem sentit. Ita. de forliuio in huius affo expositione in vno correlario circa litteram: et hoc idem sentit Binus 4. 4. tractatu 3. ca. primo. Contra hanc conclusionem arguo primo ex auctoritate auic. 4. 4. cap. de iudicijs saniei vbi dicit q² in sanie non operata est caliditas innata. et 4. 4. tractatu tertio ca. primo dicit precipue q² sanies laudabilis non fit nisi a digone naturali et dicit fo q² in eo est putrefactio ut supra allegatum est in argumentis ante oppositum. Preterea arguitur ratione sic. Sanies laudabilis non generat nisi a calore pducete dispositiones facientes per se ad forme saniei introductionem et introducentes formam eiusdem. sed ille dispositiones et illa forma non sunt facte a calore putredinali. scilicet sanies non generat a calore putredinali: p^{na} clara et maior et minor arguitur. q² calor putredinalis ad nullam formam naturalium pvertit materiam que ab eo putrescit nec in sanie materiam introducit dispositiones per se ad formam saniei facientes. assumptum est auic. fa p³. ca. de causis calefacientibus. putredo naturalis ita transmutat humidum ab eo quod conuenit forme cum qua est q² ipsa ad nullam aliam formam pvertit. ut tibi dicit. Confirmatur illud quod generat in eiusdem generatione dominante ex toto naturali calore generatur a solo calore naturali. sed optimum pus vel laudabilissima sanies fit certissime ex toto dominante naturali. igitur optima sanies fit a solo dominante calore naturali. ass^m p³ q² si preternaturalis calor generat non oio dominatur naturalis. et minor est gal. p³ de differentijs februm ca. 6. vbi dicit dominante quod certissime naturali optima fit pus visu quod albu et grossum et

sum et si se ipsi sibi vndiq; leue vero tagenti. et non se
 tidu fore. Dicit igitur quod optimus pus fit dñante i actio
 ne calore nali. q; fortius age te et magis cõcurrẽte
 q; pcurrat pternalis calor. nõ tñ ex toto excluden
 do actionẽ pternalis caloris. Cõtra si pus e geni
 tum magis age te nali calore ad eius dispositiões
 q; pternali. nõ tñ excludẽdo actionẽ pternalis ad
 eius generationẽ. seq; q; nõ sit opti^m s; medij ge
 neris vt pz ex gal. loco allegato paulo posteri^o cũ
 sic ingt. Si vero semiputridus fuerit et tertius gen^o
 illud in tali trãsmutatiõe qd añ diximus cõsistit. et
 ad osidẽduz q; hoc nõ e illud in quo equaliter cõ/
 currit vtriusq; caloris actio. s. nalis et putredinalis
 lz dicat semiputridus subdit. dictu e. n. et qd mul
 tiplex e id tale genus i eo. n. q; magis et minus re/
 cipit digõnẽ in nalibus est differẽtia. Adulterius
 n. albu qd e effectũ e s; fetidũ vel subtile fm p̄sistẽ
 tiã. qñq; vero nõ albu s; liuidũ az et in his oibus
 magis et minus e infectus vel intinctus. Videt
 igitur mihi tenẽdo op^m p̄nẽ. s. nulla sanies laudabi
 lissima in genere sanies generat totaliter vel p̄tialit
 ter a calore putredinali. pz q; putredinalis calor
 nõ agit dispõnes p se faciẽtes ad forme sanies itro
 ductionem nec vt totale nec vt partiale agens q;
 tunc ageret digerendo et esset naturalis. 2° p̄ di
 spositiões apparẽtes in laudabilissima sanie sunt
 solũ facte a nali calor. et nõ a putredinali. pz ex au
 ctõrũ^o sup̄positis et discurrendo de calore et modo
 sube de leuitate et odore. Sed p̄tra istas p̄clusiões
 arguit multipliciter auctoritatibus et rõnibus. p^o
 q; ga. hãc sanies generationẽ quã vocat digestiões
 dicit eẽ putredinẽ p^o de differẽtijs febrũ loco alle
 gato s; nõ eẽt putredo nisi agere calor putredina
 lis q; et. p̄na t; et al^m pz i textu cũ dixit: sed altera
 putredo quã digõnez dicimus eẽ in vnã spẽz sp p
 mutat prius et. Et pz p̄siderãti casuz p̄dictũ q; p
 mo distinguit putredinẽ i duo genera extrẽa quõ
 rũ vnũ e sanies laudabilissima quã putredinẽ vo
 cat. sã auctoritas e auic. 4° 4° cũ dixisset ca^o p̄rio
 tertij tractatus q; sanies laudabilis e sine setõr q;
 nõ e in eo putrefactio et alia p̄allegata ante op^m i
 argumẽtis. subdit at et fortassis nõ euacuat a seto
 re puo: sanies. n. accidit cũ adiutorio caliditatis i/
 nate et alterius extranee. igitur extranea caliditas a
 git in generatiõe sanies. 3° e auctoritas auic. 3°. 4°
 cap. sup̄ allegato de iudicijs sanies. nã postq; dixit
 q; in sanie laudabili nõ e opata nisi caliditas inna
 ta subdit. lz nõ sit excusatio a cõicatiõe extranee. s.
 caliditatis. igitur et tibi vult extraneã caliditatẽ age
 re ad sanies generationẽ. 4° colligit p^o p̄nostico
 rũ p̄mẽto vltimo cũ dicit ga. modũ generatiõis sa
 nies. dicit. n. ita et qñ iste sanguis sparsus i mẽbris
 apostemosus diuisus in ptes puas. iã egressus est
 ab instrumẽtis q; p̄fidũt ipsũ. nã nõ e possibile in
 eo vt redeat ad nãz p̄mã s; puertit et putrefit hic
 vult q; sp in trãsmutatiõe sanguinis i sanie putre
 fit. Et in eodẽ p̄mẽto paulo post dicit. Ex his igitur
 rebus quas ondi i libris meis. possibile e vt sit
 alteratio sãguinis p̄uersi ad sanie alteratio lauda

bilis. In primis vero nõ putrefit s; recipit matu
 rationẽ. s; fo appet in eo aliqd putrefactiõis egres
 se nã. Cõstat q; q; loqndo de laudabili sanie vult
 q; in ea sit aliqd putrefactiõis. hoc idẽ habet a ga.
 in p̄mẽto cũ dicit q; generatio sanies e inter vtrun
 q;. s. nalis et putredinalis: q; nec de solo calore est
 nali: nec nõ nali. Rõne arguit sic. Si ad sanies
 generationẽ nõ ageret nisi calor nalis sequeret q;
 sanies generet p digõnẽ p̄pletã. p̄ns falsũ igitur et.
 p̄na clara. s; litas p̄ntis pz ex gal. p^o p̄nosticoz p̄mẽ
 to vltimo. vbi vult q; digõ vltima sit p actionẽ nu
 trimẽti cũ nutrito: et assimilationẽ eius tñ eo mō p
 stat q; sanies nõ e assimilata nutrito. Pro istorũ
 solutiõe nõndũ q; aliõ e dicere dũ generat sanies
 eius mãz alterari a calore p̄ternali: et aliud calorẽ
 hoc mō agẽtẽ eẽ cãz generatiuã sanies. Similiter ali
 ud e dicere ad sanies generationẽ necessariã eẽ p^o
 caloris nalis actionẽ. et aliud e dicere sanie genera
 ri a calore p̄ternali. vt igitur prima dña p̄cipiat Cõsi
 derãdũ q; fm viã arist. ad fetus generationẽ neces
 sariũ e prius agere digestiua epatis in matris san
 guinẽ generãdo q; e p̄pria mã fetus et tñ hoc vtri^o
 nõ dñ agere setũ. Similiter digestiua epatis que san
 guinẽ generat nõ dñ agef nutritionẽ nec stouã a
 gere sanguinẽ vel effectiue p̄currere ad sanguinẽ
 generãdũ lz nõ possit sãguis generari nisi calore
 stõi prius in mãz generatiõis sanguinis agentis.
 Ex quo pz hãc p̄nam nõ valere ad hoc vt sanies
 laudabilis generet necesse e in sanies mãm p̄uenis
 se actionẽ caloris p̄ternalis et putredinalis. igitur sa
 nies aliquo mō vel fm p̄te generat a calore putre
 dinali. 2° at dña satis pz cũ stet agẽs impedimẽtũ i
 tẽtiõis agẽtis alterius p̄tinue agere et tñ agẽs p̄n
 cipale et dñans finẽ quẽ intẽdit inducere lz tardi^o
 q; si nõ impediret. Hoc notato dico primũ q; ad
 hoc vt sanies generet necesse e p̄uenisse actionem
 putredinalis caloris: pz q; diffinitiuẽ sanies siue
 bõa siue mala e humiditas ex putrido humore ge
 nerata ad benignũ nõ conuertibilivt dixi supra. et
 hoc idẽ ex gal. primo p̄nosticoz cũ ponẽdo dñtam
 inter sanie et ypostasim apparentẽ in vrina in fine
 p̄mẽti dicit q; cause faciẽti ypostasim nõ e p̄mixta
 dispõ p̄ternã. Ex quo dat intelligi q; generat ex
 re putrida sanies nõ sic e ypostasi cum nõ videat
 quõ aliter p̄mixta sit cẽ generãti putredinẽ dispõ
 p̄ternã. Dico fo q; mã q; in sanie trãsmittat p̄n
 nue a p̄ternali calore alterat. nã cũ p actionẽ calo
 ris nalis ptes qdã subtiles in epate p̄uersioni ad
 sanie laudabilẽ seq̄strenẽ sicut sit in oĩ digõne q; a
 liqd sup̄flũ resecat. iõ ille ptes subtiles a putrido
 sepate p suũ putredialẽ calorẽ agãt i sanie p̄tinue
 dũ generat vel in eius mãm. Dico 3° q; dispõ sa
 nies lauda^m e media inter absolute bonũ et abso
 lute malũ. nã q; nõ ita incõueniẽs nec ita de intẽ
 tiõe nẽ. sicut dispõ humidũ mẽbrũ vel humiditatis
 apte in mẽbrũ conuertit. nec ita p̄ter nẽ intẽtiõnez
 sicut virus. iõ dñ me^o et qualitatis medie inĩ bonũ
 et malũ. Dico 4^m q; sanies laudabilis generat p
 digõnez nãle a nã intẽtã in tali mã. et illius digõis

incipit

ē secuta plemētū vt auic. dicit loco allegato.

Dico 5° qd qñ ē generata sanies vapores isti putridi ab ea sūt sepati pferitiz qñ ē genita r i sui optima dispōne exis ex quo pz quō in ea nō ē putrefactio. Nā ipsa p tūc nō pmutat a caliditate pter nālī intrinseca fixa cū alijs pditiōibus dictis in qō ne de putrefactiōe. 3° tegni. Ex qbus mibi vī faci le videre quō solus calor nālīs generat sanie lau dabilissimā r nō calor putredinalis. r tūc oēs au ctoritates pdicte soluunt r rōnes. Ad primū i. dīcēdū qd gal. loco dicto putredinē vocauit dispōz mē saniei anteqz generet aut illā mām vocauit r putredinē r digōnē q in ea sūt ambe vt dī supra. Et iō dicit supra qd trāsmutat in vna spēz: r nō qd trāsmutata sit. 2° pz sensus auic. 4° 4° loco alle gato. nā dixit sub dubio r intelligit qd sit cū adiu torio caliditatis extranee si tāqz generātis sz tāqz mām ppatīs remotis. 3° vī quō nō curat sanies cū generat a cōitate caliditatis extranee. qz patit ab ea r hoc vult auic. 3° qrti loco allegato. Et ita vī qd gal. p^o pnosticoz pmeto vltio dicit qd sāguis putrefit r corripit. sz illa putrefactio r corruptio nō ē saniei generatio. imo digō q ē pter illā corru ptionē: q allegat ex gal. in eodē pmeto cū dicit qd in primis sāguis q ad sanie pueritē non putrefit sz recipit maturationē. Postea vō. fo appet i eo a. d putredinis pōt sic intelligi qd in rōne eius qd ē pueritē ad sanie nō primo includit qd putrefiat per hāc puerionē. sz fa. iō denotat illud p qto talis actio nō fit nisi ex re i qua ē putrefactio. r ita intel ligat dictū in pmeto affōi qz nō fit sanies solū agē te calore nālī sz putredinali. ille tñ putredinalis nō generat sanie tāqz agēs totale nec tāqz ptiale.

Ad rationē pcedit qd pfecta sanies generat p pletā digōnem in genere suo sz illa nō ē vltima in quā tēdit calor nālīs mēbroz tāqz in principalē. r hoc voluit gal. qd sit assimilatio. Ex qbus oibus p mo hētur cā qd sanies laudabilis alba ē qz radica lia mēbra q ipsā p digōnez generāt sūt alba. 2° ha bet cā qd caret horribili odore qz calor noster non generat digerēdo rē nobis horribilis odoris r san ies generat p digōnez nostrī calorīs. 3° hētur cā qd aliqd fetoris ē in ea. qz in generatiōe sua nō absoluit a putredine. 4° ex dictis colligit dīa inī saniez r spma. qz spma nō generat ex tali humore nō reducibili ad benignū putrefacto. 5° colligit dīa inter humore summe digestū in se. pēdētibus s mā in venis pterā r sanie. nā talis humor adhuc remanet sub forma ppria. sz in saniei generatione pdit forma pexistētis humoris. 6° pz dīa intē sa nie r laudabilissimā ypostasis. nā ypostasis sit p digōnez tertiā in mā q nō putruit loquēdo d lau dabilissimā. vnde r si sanies alba cū oibus suis cō ditionibus optima egrediat nō erit laudabilissima ypostasis vt colligit fa primi imo mala in genera tiōe ypostasis. r si qrat de ypostasi in febribus pu tridis. qz ē genita ex humore faciēte febre. r p pñs putrido nō reducibili ad benignū. igit ē sanies. Hic dī vt puto qd nō repugnat sanguinē in venis

putrefieri r tādē p digōnē infantē pueritē. Sz ista nō erit laudabilissima ypostasis vt pdicit. r qd h p tingat sumit ab auic. fa primi doctrina. 3° sūma de vrinis cap^o tertio de suba vrine. Ego at testor me curauisse mulierē ex febre pūna sicut apostema/ te de putrefactiōe masse sanguinee. r terminata su it se. p vrinā in qua mirabilē mīxit qzitatē saniei vere. h tñ nō obstāte dico qd ypostasis laudabilissi ma in talibus decidit a mā q ē sub forma cē ante cedētis. r nō pūnctivel si ptingat decidi a cā pū cta r eē laudabilē illa erit ex genere sanioz sz pūmū puto verius. qd at dī prima quartī ca^o de cura pu tridaz in generali qd sedimē laudabile est humor faciēs se. q tā digestus ē. dī q logē de humore faci ente febrē p modū cause antecedētis nō pūncte sz de hoc alias r ita de pmo articulo. Articulus secundus. notat primo qd sanies tā laudabilis qz il laudabilis qñqz generat i loco pstricto sine mani festa r ampla pcauitate. qñz at in venis. aut in ali qua ampla vacuitate. Ex^m primi. sicut in exituris r in apātibus. Exēplū si sicut in pcauo pectoris aut in venis aut in spacio iuxta intestina generet. hic ypo. intēdit qñ in loco vndiqz pstricto generat

fo no. qd apātū qdā sūt quoz mā ante maturati onē valde manifeste minuat. Sicut vt plurimū ac cidit in pleuresi i qbusdā at hoc nō ptingit vt plu rimū in exterioribus apātibus. No. 3° qd apāta in qbus sanies generat. qñqz aperiuūt et sanies a corpe egredit. quādoqz at aperiuūt sanie p mota r magis liber ad cor effumante. aut ad loca cordi magis vicina trāsmittit quādoqz remanent non apta. No. 4° qd pī saniei generationē in ipsa sa niei generatiōe quādoqz saluat virt^o sensitua mē bri qzdoqz nō saluat. imo corripit vt in cancrena r extomeno appet multoties. No. 5° qd tpe quo sanies generat siue laudabilis siue illaudabil^o pos sita alioz pitate pluria sit ebull^o r mēi lenificatio r fumoz multitudo cū tūc calor maiorē habeat p portionē qz ate sz i sanie laudabili post generatiō nem feruoz r sumi seqstrant. in laudabili nō vide tur repugnare qd bec oīa intēdatur post eius gene rationē. Hīs hitis sit ista pma p^o. nō necessario r sp circa saniei generationē illaudabilis dolores r se. sunt maiores qz facta sanie pz in multis casibus primo vbi circa generationē mēbz eēt mortifi catū. fo vbi sanies maligna genita pūne magis malignaret. 3° vbi effundaret p^o ad locū vnde ma gis libere ad cor mitteret sumū. 4° vbi nec post n^o ante sufficeret dolorē vel febrē facere pp sui paucū tatē r sic de multū alijs. 2° p^o nō necessario sp cir ca generationē saniei laudabilis dolores r se. sunt maiores qz facta sanio pbat p^o vbi facta sanie erū pat ad loca cordis vicina. fo vbi nec ante noc post fieret se. nec dolor. 3° vbi generet in loco nō pstat to ita vt in eius generatiōe nō fiat solutio pūncti tis r sic de alijs casibus imaginabilib^o. 3° p^o. nō sp circa generationē saniei laudabilis vel illauda bilis sūt dolores r se. maiores qz ante pz vbi mā laudabilis saniei sit multū minorata respectu eius

quod profuit et ubi sit in loco lato unde non crescat do-
lor pro ebullitione et ubi decrecat feruor caloris sicut
digerit. et ubi membrum fieret minus sensibile in illaudabi-
libus partibus in multis est casibus. 4.º 2.º state paritate
ex parte caloris agentis et sensibilitatis membrorum et mi-
titudine membris cum sanies in loco stricto generat sicut
in apostematibus alijs paribus ex parte loci et aliorum
propterea in quibus sit proportio quando sanies laudabilis
generat dolores sunt maiores, et se. quod ante vel post
nisi ratione illius prius, et posterioribus febres et dolores
facti fuerint. Et hoc puto voluisse Hippocritum et probat
pro ratione factam in littera exponenda. quod magis
ebullit, et magis extendit membrum et dolor igitur fit ampli-
or et inde maior spirituum sanguinisque attractio, et ma-
ior membrum actualis caliditas, et per consequens ab actuali
caliditate maior membris calefactio et effusio. 5.º 2.º
clusio ut plurimum tamen positus alijs conditionibus
paribus fortiores sunt dolores et se. circa generationem
sanies illaudabilis quod ante vel post, partibus ut precedens

Sed dico notanter ut plurimum quod non repugnat
esse operum pro generatione esse multo maligniore quod ante fuit

Sed contra hanc conclusionem videntur esse quedam aucto-
ritates secundam primi doctrina 3.º c. 4.º. de signis apo-
stemata declinantibus, cum dicitur. Quod illud quod col-
lectum est fit maturum se. fortitudo et doloris pulsus se-
dat. Cui auctoritati debet quod intelligitur quod sedantur 13.º
quod est maturum unde illa littera habet. Si maturum et non habet
fit maturum. secundam auctoritas eius est secundam primi doctrina p-
ma c. 5.º. de egritudinibus propositis circa medum
cum dicit enumerato tempore augmenti quod apostema habet
post statum cum grossitudo ad maiorem puenerit statum
in quo esse debet postea incipit minui et maturat aposte-
ma et declinat. videtur igitur quod maturat in declinatione
Et ideo tunc sunt maiora accidit. et per consequens se. et do-
lores. hic respondet thadeus: quod in apostemate sunt
tripliciter tempora distinguenda. vno modo penes tumorem
varietate et hoc modo status est ante quod magis sanies.
2.º penes accidit et hoc modo statum est duobus sanies gene-
rat. 3.º modo penes membris disponem et hoc modo status est
cum genita est sanies. Sed hanc rationem non tollit difficultatem
quod non videtur quod cum sanies generat dolor sit maior nisi
quod magis extendit membrum et huius operum dicit tha-
deus quod magis extendit quam tumor est maior, ideo magis
luis quem Galenus de forluisio sequitur hic hanc locum duplici-
ter exponit. vno modo cum dolor post incipit minui et ma-
turat. id est maturum. nam prius fuit genita sanies. vel 2.º
quod incipit minui. quod magis resoluatur sed non minui quod si-
at minorum dimensionum. huius modi non sunt ad membris aut.
nam ibi enumerat apostematum tempora. et hanc erat declina-
tio. puto igitur quod apostema dicimus duobus modis
maturum. vno modo quod magis sit in sanies pueris. et hoc est ple-
rumque quod est in maximo. tunc. hoc modo iuxta modum loquendi
medicorum quod apertio apparatus: quando est mollior ad
tactum. et hoc est post sanies generationem et statum apertum
et hoc vult hic auctoritas. nam cum declinat apostema appa-
rat incisionem pacutis subtiliationem. 3.º auctoritas est
aucto. 3.º 4.º. c. de significatone exituram intrinsecam
ubi dicitur. et quando fit magis sanies gescit et calefactio
fortis et inflamatio quod gescit febris. hanc auctoritate

exponit ceter thadeus marfilus et Jacobus qui
fit sanies. id est quod est facta. Contra secundam aucto. eodem cap.
In principio exiture sunt accensa fortia et fortiora quod
in statu eisdem. et in statu fit sanies. quod apud aucto. est quod
fit sanies tunc minorat ista accensa. Aliter est ibi cum di-
citur et si sunt dolores isti in principio vehementiores: et
quod plus appropinquat status minorat nisi quod eru-
ptio fit in principio et solo partem et dolor puenit ex ea quod
colligitur. videtur igitur aucto. velle quod in augmento remittuntur
in quo procul dubio non generata est sanies sed gene-
rat. Et ideo videtur aucto. innuere quod quando sanies generat
sunt dolores fortes pro solutionem puritatis et propter
dolores se. fiat fortior. non igitur cum sanies generat me-
rito huius fit calor perternalis intensior. dico igitur quod
auctoritas dictis non repugnat. quod in principio exitu-
re iam magis ad sanies puerit et similiter in augmento.
et ideo in istis temporibus maiores accidit se. et dolores quod
antequam ad exituram duceret: et postquam exitura facta est
sed si quod quod dicitur sanies generat remittuntur accidit
ita pleuerate sanies generatione tunc dicitur quod hoc est.
quod a principio fit disruptio et puritas in membris
ubi sanies colligitur: sed ista non est proportio temporis in quo sa-
nies generat ad precedentia sanies generationem. volo
igitur quod cum generat sanies gescit se. non respectu eius
quod fuit antequam sanies incipit generari. nos autem com-
paramus hic tempora in quibus generat ad tempora in quibus
generat. Ad argumentum ante operum patet solutio ex
conclusionibus.

Sanies autem de sanguine. Gal.
in commento facit
duo. primo ponit modum generationis sanies. hoc veri-
ficat affores. secundam ibi. dolor at. De prima dicitur quod sanies
fit de sanguine mutato in quosdam qualitates inter
bonum et malum. id est inter rem naturalissime inter a virtute in
mutatiua membrorum: et inter rem pertrariam oio intentioni
virtutis et naturalis caloris. et hoc declarat. quod mutatio
ad malum modo dicto est mutatio ad putredinem. et vir-
tuem. id est sanies perternale oio mala sed mutatio. id est sanguis ad
bonum absolute modo statum exposito significat tempore
tam membrorum imutatum. Et per consequens res intente non fit
putredine. et hic per tempore intelligat sanitas in culpa-
ta. sed non fit tempore absolute sed sanies generatio est
inter utrumque. et ratio est quod non solum est de naturali calore. nec
de non naturali solo. id est nec fit a solo calore naturali agente et
requiro ad eius generationem. nam requiritur et calor per-
ternalis non tamquam agens sanies sed tamquam remotam magis
ad eius generationem preparans ut predicat. Ubi nota. quod 13.
ex alio humore a sanguine purgat sanies generari
tam humore quod plurimum transit in sanies est sanguis. et
hoc voluit galenus. hanc siue sanguis sumat per massa san-
guinea siue per 4.º suba. et ideo sanies dicitur quasi de sa-
guine eius. Dolor at. nunc verificat afforem et dicit
quod dolor circa generationem sanies non intendit nisi pro-
pter membrum extensionem ubi est apostema et illius me-
bris calefactionem. Nam cor est calefit calor membrum apo-
stemati. Et ideo crescit febris. hoc at totum est quoddo san-
guis mouet ebulliens ut in ipso sanies generet. Bi-
cit hoc quod quod sanies est de sanguine sicut cinis de incen-
sione lignorum. id est quemadmodum pro incensione lignorum per-

res subtiles resoluuntur et remanent cineres non ita calidi ita per calorem agentem in manum cum sanies generat remouent partes eius subtiles calidissime et reanet sanies minus calida: et hoc maxime verificat de laudabili ut supra dicitur. Et est possit de illa laudabili verificari. Ex hoc patet causa quod genita sanies dolores et se. alleuiant: si manum a corpore egrediat quod paucificatur manum et calor remittit. Et tu non modum loquendi gal. quod verificare affo. solum de sanie genita in apertibus et locis in quibus per me ebullitione membrorum exte-
dit. Hic solet dubitari utrum sanies sit de solo sanguine: et ut sit de sanguine sicut cinis incensione lignorum et ut membrorum apertum calefactum calefaciat cor. et quod se. sit quod intendit. prima duo sunt clara in comenti expone sed de febribus in illo dicemus affo. In bubonibus omnes febres.

In omni motione zc. pp. intedit

ista conclusionem gescere statim post principium lassitudinis sequentis motum corporis est remedium in omni tali lassitudine. probat per getem remouent cause lassitudinis in principio existetis. et sequentia clara et assumptum statim circa notanda declarabit. **No. 1.** quod per motum corporis intelligit motum localem voluntarium quem vocamus contra exercitium. **2.** non quod hoc nomen exercitium quando sumit large per omni motum corporis humani voluntario et sic sumit a gal. in libro de tremore tetigatione et spasio in qua auctoritate pro. stare dicit esse spiritus exercitij. solum sumit stricte per motum localem per quem oritur abe-
litu variari et hoc modo describit a gal. solum de regimine sanitatis. **Exercitium** est motus voluntarius vehementis in tantum ut alteret respirationem in maius vel in minus vel in frequentius. et ab auic. tertia primi summa fa c. primo de suma sermonis de exercitio. **Exercitium** est motus voluntarius propter quem motus anhelitus magis et frequentius est necessarius. **No. 3.** quod exercitium primo spiritum promouet ad membra que exercens et quod motus localis est auget in gradu membri caliditate et dissoluit superfluitates 3. digonibus que non sine eo non proplete expelluntur et cum hoc est de naturali humiditate dissoluit et humiditates eliquat et spiritus pauciores reddit. **No. 4.** quod lassitudo consequens exercitium significat dissolutionem spirituum et naturalis humiditatis. et virtutis debilitatem maiorem quam oritur ad corpus deferendum. Ex quo appetit convenientissimum est exercitium non oritur ultra principium lassitudinis durare. nam post dissoluit plus de naturali humiditate et de calore quam sit pueniens in exercitio naturalissimo. Ex quo sequitur quod tpatum corpus debite rectum non est exercitium ultra principium lassitudinis quod a naturali dispo-
ne traheret. et hoc voluit gal. 3. tegni assignans mensuram exercitij corporis tpatum ex hoc affo. **No. 5.** quanto quod cum corpus getat ab exercitio primo remouet causa multe lassitudinis. solum cum non transiit principium lassitudinis vitus naturalis est fortis ad restaurandum spiritum et humiditatem obditam. Et ideo per getem solum huiusmodi lassitudo remouet. **No. 6.** quod quando per exercitij multitudinem corpus deducit ad tantam lassitudinem

quod per solam getem non remoueret. imo oritur cibum et multo tics medicinam et sonum adhibere. Et ideo ut puto non dixit pro. in omni mutatione corporis si homo voluerit statim gescere remedium. solum dixit cum cepit quod dolere. i. fatigari. nam per remotionem principij fatigationis sufficit quod debite administrata. Ex quo patet affo. verificatio. 2. patet affo. iuxta modum exponendi prometi quod habemus in translatione statim potest aliter introduci et verificari. Dicitur. n. prometator quod in isto affo. pro. dat regulam quantitatij exercitij dicens quod motus corporis inculpate sani debite recti non est procellendus ultra principium lassitudinis probat. quod non est deducendus nisi ad lassitudinem cui per remedio sufficit quod hoc at est solum principium lassitudinis g. et. Nec tamen dico huiusmodi exercitium ducens corpus ad principium lassitudinis esse sufficiens in quantitate. solum ista est una de conditionibus exercitij debiti: huiusmodi sunt videnda plenius. 3. tegni. spes at lassitudinis que sunt dictum est super affo. 5. huiusmodi se pteu-
le labores spontanei et. Concordia huius patet 3. primi de cura huius lassitudinis et 3. tegni.

Exercitium utile est In translatione

one statim inuenit totum hoc prometi ut in translatione burgundiois pisani incipit prometi ibi. Si dolor. aut g. prima pars diminuta est in burgundioe aut in statim no addita. Exponat tamen ut tacet. Comenti totum diuidit in duas partes. primo ponunt exercitij utilitates et generalis affo. intendo. solum verificat. ibi dolor. De prima dicit duo primus est quod exercitium est utile cum est quod promouet calorem naturale: et facit validas virtutes animales naturales et vitales que sunt in membris et hoc viuificando calorem et superfluitate purgando et poros apiendo. solum dictum est quod in eo sunt consideranda tempora. s. et hora an repleto corpore an euacuato et qua die: hora modus. s. an vlt vel particulare an velocius: an tardum: an vni forme vel non: an quantitas. s. duratio eius. ideo pro. hic tetigit regulam sue quantitatij. et tunc exponendus est affo. ut dictum est circa litteram. Dolor. hic verificat affo. et dicit duo primus quod hic dolor de quo loquitur pro. in lingua greca vocat polos et significat locum. i. membrum cum fatigationibus. i. fatigatum. Dicit solum quod siue sumamus dolorem per fatiga sicut per dolore dictum pro. si defuit: quod cum homo se mouet donec sua membra doleant et non nisi cum magno dolore ea mouere possit tunc si dolor incepit quod ei remediatur. Et non. parte vltimam quod potest duobus modis exponi vnus est quod ly. incepit construat. cum ly. dolor et erit sensus quod inceptio doloris remedium est quod. et hoc modo exposui supra affo. 3. solum quod ly. incepit construat cum ly. quod et est sensus quod siue dolor est in principio. siue non quod tamen incipiens ei remedium est et hoc non verificat nisi de partiali remedio vlt. Circa hunc aphorismum Dubitatur. **Truz** cuiuslibet humano corpori ppetat exercitium vsque ad lassitudinem. Negatiue arguitur: non cuiuslibet humano corpori puenit exercitium. igitur nec vsque ad lassitudinem. affo. patet de febribus freneticis melancolicis et maniacis et sic de multis alijs quibus est insigenda quod est possibile est: et non exercitium: et ita patet de patientibus disinteria et thenal

48

monē: et multe sunt tales dispoſiones in quibus non conuenit exercitium. Secundo sic. si exercitium conueniret maxime esset propter superfluitatum. tertie digōnis dissolutionē aut ad caloris nālis itēſionē et vigorationem. Sed propter istas causas non conuenit cuilibet corpori sano. 2° et maior colligitur. tertia primi cap^o. allegato in affō. et fo de regimine sanitatis: s; minor arguit quod corpora valde colerica si pauciorum superfluitatum quae trahuntur et subtiliorum. 3° facili^o dissolubilia et calor eorum est intensior quam trahuntur debite exercitiorum. 4° eorum calor erit sufficiens superfluitates illas dissoluere et expellere sine exercitij adiutorio. 3° sic exercitium plus dissoluit de spiritu et humoribus bonis proportionabiliter quam de superfluitatibus. 5° non conueniens. assumptum patet. quod spiritus sunt dissolutiones quam superfluitates cum sint subtiliores et magis inflammabiles et minus a forma vaporis distantes. et calor per exercitium acquisitus est calor accidentalis. Et per consequens rerum naturalium dissolutionis.

Quarto aliqua corpora per usum exercitij cadunt in morbos. igitur eis non conuenit. 4° per auic. patet tertia primi doctrina fa ca^o tertio. cum dixit. Est autem cuius exercitium homines calide et sicce proplexiois ad egritudines perducit. 5° homini trahitur si eēt conueniens exercitium eēt etiam conueniens balneatio resolutionē faciēs cum exercitium ad resolutionē superfluitatum et calorem intendendū administrat et hoc duo dicta facit balneatio. 6° per falsum et contra mentem auic. tertia primi doctrina fa ca^o. quinto cum dixit. huic autem homini in cuius regimine nunc consistit sermo balneatio resolutionē faciēs non est necessaria quoniam corpus ipsum est mundū. 7° constat autem quod loquitur de trahitur vel sibi vicino. 8° autem exercitium sit ad resolutionē patet quod est ad euacuandū superfluitates tertie digōnis quae per resolutionem euacuantur ut prima affō. 1° 5. Assumptū est auic. tertia primi loco allegato. et fo. de preseruatione sanitatis cum dixit utilitates exercitij sunt due ad euacuationē superfluitatum et non loquitur nisi de superfluitate tertie digōnis. Sexto si conueniret exercitium hoc eēt cum alijs adiutorijs ad robur corporis quo ad organa motiua per soliditatem eorum acqrenda. per consequens falsū igitur prima consequentia patet ex gal. primo de regimine prope principium cum dixit. quod enim exercitium est vehemens motus necesse est hoc tertia fieri in exercitio corpore. scilicet duricie organorum inuicem peritorum quam sequitur impassibilitas eorum. et ad actiones robur. Falsitas tamen patet quod exercitium solida mollificat ut gal. dicit paulo post sic quod solida quidem mollificantur humida vero subtiliantur ab exercitio. 7° sequeretur quod exercitium in trahitur esset inchoandū statim epatis digestionē completa et non esset ulterius expectandū consequens falsum ut ostendam. et consequentia patet ex gal. loco allegato cum dixit tempus exercitij est optimum. quoniam extremus cibus perfecte fuerit digestus omnibus digestionibus. Et probatur per rationem. quod exercitium ante factum non propter aliud impedire videtur nisi quod humores crudos trahit ad membra ut vult gal. ibidem sed istis digestionibus com-

pletis non sunt indigesti humores trahendi. igitur tunc non est nocendum exercitij. igitur tunc inchoandū falsitas consequētis arguitur ex auic. tertia primi doctrina fa ca^o tertio cuius dixit. Et hora exercitij incipiendū est cum cibus sit digestus in stomaco epate et venis. 8° octauo arguitur quod non quodlibet corpus humanū est exercitandum usque ad lassitudinem primo lassitudo est dispoſitio ex toto preternaturam cum includat dolorem et temperata ad talem dispoſitionem non sunt ducenda. fo quod si temperato sufficit exercitium usque ad lassitudinis principium igitur flegmatico non sufficit imo erit ulterius exercitandum quod alijs paribus cum ad lassitudinem peruenerit. habebit plures superfluitates expellendas. et colericus prius erit ab exercitio prohibendus. quod pauciores habebit superfluitates. et plus per rarefactionem et colere generationem leditur. tertio quod per exercitium usque ad lassitudinem est faciēda fricatio et est intrandū baneum. ut fo de regimine sanitatis. igitur iterum in principio lassitudinis remanent superfluitates expurgande. et ideo ulterius exercitium confert. 9° oppositum arguitur quod omne corpus humanum saltem sanum sit exercitandum usque ad principium lassitudinis et non ultra. 10° omne tale est exercitandum quod indiget iuuari calorem naturalis ad superfluitatum expulsionem ab exercitio in corpore temperato. igitur in quolibet alio sano. igitur cuilibet corpori sano conuenit exercitium. sed non resoluit de nāli usque ad principium lassitudinis. igitur usque ad illud sit sine nocimento sed post illud virtus debilitatur igitur non est ulterius in exercitio procedendum. In quod ne ista. primo ponam quedam preambula. fo conclusiones circa quesitum. Quantum ad primum nota ex dictis circa affōm nomen exercitij dici e. quiuoce ad tria apud medicos quandoque. n. sumitur pro operatione membri quomodo dicimus quod audire paruos et magnos sonos est exercitium auris 2° sumitur strictum ut importat motum voluntarium corporis quomodo etiam membra que mouentur ab alio motu voluntario dicuntur exerceri ut colligitur. fo de regimine sanitatis. 3° modo sumitur strictus ut importat motum voluntarium tamen vehementem ut mutet respirationē. hic erit sermo de omnibus maxime tamen de 3°. 11° fo quod exercitium principalissime in conseruanda sanitate potest tria adhibere primum est membrorum robur. 12° constat. n. quod in exercitatu habent membra dupliciter ibecillia. primo quod sunt multe passibilitatis ab omni occurrente. fo quod fortes operationes motiuas facere non possunt e contra autem exercitatu dupliciter habent membra robusta. et ad resistendū et ad actus fortes opandū ut 3° primi. et fo de regimine sanitatis. 2° utilitas est expulsio superfluitatum 3° digōnis quae autem expellit a calore nāli sine alio adiutorio et hoc non potest fieri perfecte per integrā etatē ut dicit auic. 3° primi doctrina fa ca^o primo cum dixit. Verū euacuatio negat. non euacuatio completa. imo perculdubio ex superfluitate cuiuscumque digōnis remanens absterſio et impessio. aut sit per pharmacū et ista est cum mī

tis nocuentis q̄ ab auic. in eodē ca° narrant. aut
 cū adiutorio balnei fricatiois vel exercitij vel alia
 ruz rez calorē exercētū. ⁊ hāz nulla ē ita pueniēs
 vt ē exercitū vt p̄z discuretū. 3° ē vt īnutricatio si
 at bona q̄ in multis vigorato calore p̄ pportiona/
 tū exercitū ē multo melior q̄ in hīs q̄ nullo vtun
 tur exercitio vt a gal. 2° regimīs sanitatē ⁊ ab auic.
 loco allegato ē colligēdū. nā in istis reliq̄s q̄ n̄ sit
 cōdaz ⁊ neruoz p̄fricatio vt exercitio. id nō ita ro/
 borant ⁊ indurant. Et q̄ si exterius applicant vt
 balneū ⁊ sol ⁊ ignis ⁊ vnguēta magis calefaciant
 exteriora ⁊ minus interiora. Si vero medicine ca/
 lide sumant interiora magis interiora calefaciunt
 ⁊ si ab ira vel verecundia magis q̄dā determinate
 ptes calefiūt nec ē ita nālis motus spūs sicut cuz
 mouet ad opa: q̄ sumus ordinati p̄ h̄ igif ⁊ alia
 pueniētissima excitās calorē nālez ad supfluitatū
 expulsionē ē exercitū ⁊ ad īnutricationē sicut i exer/
 citio at pueniēter facto calefiunt interiora ⁊ exte/
 riora ⁊ oīum mēbroz supfluitates. 3° digōnis melius
 expurgat ⁊ calore vigorato ⁊ motu spūm p̄ quē
 porri melius expurgant ⁊ euacuant q̄ si calor ita
 intendere sine motu. No. 3° q̄ l3 exercitio insit
 oēs iste vtilitates tñ exercitū multipliciter pōt no/
 cere. p° mō q̄ exercitū ē motus fortis. ⁊ ille h3 p̄
 mo calefacere. p̄tingit corpus nimis calefieri ita vt
 alū se. iducat. fo p̄ huiusmōt calefactionē dissoluū
 tur nō tñ supflua s3 ēt humiditates nāles spūs ⁊
 mēbroz radicale humidū. ⁊ id cū aliqñ nimis fie
 ret nimis debilitaret corpus ⁊ exercitaret. 3° q̄ au
 cto calore in mēbris exterioribus q̄ exercēt fit at
 tractio fortior ab interioribus ad exteriora. ⁊ id cū
 chimi crudi sūt in interioribus trahunt. ⁊ nocumē
 tū. 4° si humores mali sūt in corpe geti agitant p̄
 exercitū ⁊ multo magis nocēt. 5° si coagulati eliq̄
 tur ⁊ discurrūt p̄ corpus. 6° si moti magis mouē
 tur. 7° si pax sit humoz frigidoz fit coler ebullitio
 ⁊ multa generatio p̄ ipsū. ⁊ multa talia nocumēta
 possūt p̄tingere ex p̄ticularibus corpoz dispōnib⁹
 q̄ ab istis dicitis pēdet ⁊ q̄ hic nō oz narrare. nā di
 ligēs īq̄sitor multo melius ea videbit in p̄ticulari
 bus locis p̄ ea q̄ hic dicunt. Et hic locus nō dz
 multū plōgari. Ex hoc seq̄ correlarie q̄ nō sp̄ nec
 in qualibet dispōne sūt corpa exercitāda. i. qñ ma
 iora multo eēt nocumēta q̄ iuuamēta. vñd̄ com
 p̄to exercitio debito nō ē exercitandū ⁊ cū adest
 ardentissima fe. ⁊ fluxus vētris. ⁊ sic de alijs mult
 casibus in q̄bus tā fortis q̄ debilis motus volun
 tarius plus noceret q̄ p̄desset. 2° seq̄ q̄ ad optie
 exercitādū corpus p̄ sanitatis p̄seruatiōe debem⁹
 ipsum p̄seruare quo ad dispōnes suas tā nāles q̄
 accētales cuz ex istaz diuersitate sit diuersimode
 admistrādū. 3° seq̄ q̄ q̄dā sunt dispōnes req̄site i
 t̄pato ad hoc vt in illo optime inchoet exercitū
 ⁊ q̄dā determinate p̄ quas exercitū oz diminiūt.
 Et id̄ doctores docuerūt horā inchoādī ⁊ signa di
 mittēdi exercitia. quoz prima sūt signa significan
 tia exercitū debere p̄desse sine notabili nocumen
 to. S3 attēde q̄ q̄n̄ notabile ēt seq̄ nocumētū stat

tñ exercitū debere p̄tinuari: vel inchoari p̄ maso
 ra ē iuuamēta inde sequētia s3 de hoc in cap° de
 exercitio regulas nō oēs posuerūt auctores. nec ē
 possibile cū infinitis mōis variari p̄tingat s3 oz h̄
 sicut in cura facimus qñ sūt p̄trarie indicatiōes se
 q̄ fortiorē. ⁊ hoc multū pēdet ex vsu ⁊ bonitate est
 matiōis cū generali doctrina q̄ dat d̄ exercitio nō
 notabiliter nocēte. Ex hoc seq̄ q̄ cū i generalib⁹
 regulis de exercitio d̄ q̄ post principū lassitudis
 ē exercitū dimittēdū vel q̄ statī p̄pleta digōne. 2°
 inchoandū vel q̄ nō ē exercitandū cū mali adsūt
 chimi totū dz intelligi in exercitio facto sine nota/
 bili indicatiōe ad op̄m ⁊ nō generaliter. No. 4°
 q̄ l3 exercitū sit motus. id̄ d̄ resolutiuus: q̄ cale
 factiuus. tñ nō oīa exercitia equaliter calefaciētia
 sūt equaliter resoluētia. nā exercitū vebemens ⁊
 breue pl⁹ calefacit q̄ resoluat. Exercitū at̄ lōgū
 ⁊ tardius plus resoluūt q̄ calefaciat: ⁊ hoc notat
 xp̄ientia. ēt colligē 3° de regimine sanitatis cū di
 cit. curatiū exercitū alboz eē illud i quo sūt mo
 tus maiores q̄tatis ⁊ minores qualitatis cū ml
 tis in medio getibus. ⁊ p̄stat q̄ tūc q̄rit exercitūz
 paz calefactiuū ⁊ multū resolutiuū. Et ē et̄ auic.
 inia xp̄ssa fa primi doctrina fa ca°. de hīs q̄ pue
 niūt ex motu ⁊ gete. No. 5° principalr q̄ ab exē
 citio plures spēs lassitudis fieri p̄nt. i. oēs. nam ⁊
 lassitudo extēsiua vlcerosa: apōsa: arefactiua que a
 gal. 3° de regimine sanitatis nō vocat lassitudo s3
 dispō silis lassitudinī. iste oēs ⁊ p̄posite ex istis fie
 ri p̄nt ab exercitio. No. 6° q̄ cū vlcerosae lassitudi
 nis ē p̄ntia supfluitatis acute: q̄ ē ex humozib⁹. aut
 ex liq̄factione carnis vel adipis. ⁊ in hoc auic. 3° p̄
 mi doctrina fa ca°. i. 2. de lassitudine q̄ seq̄ exerci
 tia ⁊ gal. 3° de regimine sanitatis cōueniūt. S3 cū
 lassitudinis apōse sūt humores multi ita vt corp⁹
 eleuet in tumorē. ⁊ ita in quali peccātes vt inflatio
 sequat eos quos nō ē dubiū p̄ exercitū ex venal
 ⁊ musculos vt iuxta cutē trahi posse ⁊ calefieri. de
 lassitudine extēsiua: alio mō vt auic. loq̄ 3° primi
 doctrina fa. c. i. 2. ⁊ aliter gal. 3° de regimine sanita
 tis. nā auic. dixit q̄ ipsa ē ex supfluitatibus retētis
 in musculis qñ sūt hōe sube aut ex vētositate. gal.
 at̄ dicit q̄ huiusmodi cā ē extēsiō viloz lōgitudia
 liū musculoz q̄ postq̄ cessat tñ remanet sēlatio ta
 lis sicut qñ actu extēdunt: ⁊ q̄ ista sit gal. intē° p̄z
 ex textu cū ita dicat. in quo labore tēdāt membra
 solū: vlcerosus vero ita ē sensus vt i hoc labore su
 p̄fluitas nō multa p̄tinet in corpibus. in musculis
 vero ⁊ neruis dispō q̄ ē demum in vebemētioribus
 tensiōibus quas fecerūt in exercitijs circa q̄ illud
 fecit virtutē oñdēs. Lōtingit. n. fortioribus virtuti
 bus tensis oēs qdē musculoz tendi non similiter
 uero laborare vniuersos. s3 q̄cūq̄ maxime fm̄ rec
 titudinem tensiōis q̄ obliq̄ minus tēdūt. id̄ q̄ in
 hīs nullus labor. s3 q̄ amplī tēdunt. vt p̄prie ad
 euulsionē veniat relinq̄ q̄dā dispō q̄ ē similis ei q̄
 fm̄ accēs sit vt videant ad hoc tēdi ⁊ si nequa q̄
 tēdāt hec gal. In q̄bus verbis minuit q̄ in simpli
 ci lassitudine extēsiua nō sūt multe supfluitates.

Et ideo non est propter peccatum humorum in isto cuius op^m innuit aut loco allegato. Et ideo sequitur quod non est hec lassitudo pendens a supfluitatibus. 2° vult quod in hac lassitudine remanet quedam dispositio in musculis et nervis ex fortioribus exercitiis que dispositio ostendit virtutem esse que ipsam facit. quomodo sit fortis vel non et quomodo agendo impressit. Dicit 3°. declarando que est ista dispositio que in fortibus exercitiis contingit tendit vilos musculorum omnes scilicet non equaliter imo illi que sunt secundum rectitudinem tensionis magis tendunt. ita ut quasi veniant ad euulsionem vel separationem.

Dicit quarto quod in istis relinquitur quedam sensatio similis dispositio. scilicet que est similis illi sensationi que fiebat cum actu membrum tendebatur propter quam est: quod membrum non tendatur: tunc videtur ad hoc tendi. et est hoc simile sicut cum prospexerimus in sole videntes nos ad umbras appetit tunc quod ante oculos habeamus rem lucidam pro bibentem aliarum rerum prospectum. Et tunc hoc considera: plura. nam sequitur ad hoc contra eandem opinionem de lassitudine. In lassitudine autem arefactiva quam galenus non vocat lassitudinem causa est exsiccatio musculorum. ita ut aridi in motu sentiantur et difficulter obediunt virtuti: modo quod in exercitio eliquari possunt humores et acui et moveri ad cutem et musculos. et musculi reddi et exsiccari. Constat quod ab exercitio. omnes modi lassitudinum possunt accidere. Ex quibus patet quod quibus omnis lassitudo includat dolorem: et dolor sit ex toto genere perennans. ideo omnis lassitudo est perennans. 7° nota. quod non omnia corpora sunt per exercitium uniuscuiusque istarum specierum lassitudinum receptiva. nam illa que bene se habent. et non sunt multum repleta. per exercitium sepius et facilius incurrunt dispositionem similem labori que vocat lassitudo arefactiva. et illa que non multos acutos habent humores facilius incurrunt vel cerosam et abundantiam multitudinis humorum et calidiorum et malorum incidunt apostemosa: et hoc per se clarum est. pro parte tamen sumitur ex gal. 3° de regimine sanitatis cum dicit post vehementia exercitia bene se habentibus athleticis est totum seruenti aqua balneandum quod sepius incidunt dispositionem similem labori. id est arefactioni.

Istis igitur habitis ponam conclusiones huic questioni pertinentes. et primo declarans utrum omne corpus humanum sit exercitandum. hoc utrumque calidiora corpora et sicciora sunt fortioribus exercitiis exercitanda quam frigida. tertio utrum cuiuslibet corpori conveniat exercitium usque ad lassitudinem. 4° utrum cuiuslibet lassitudinis cura sit progete facienda. quanto utrumque ab exercitio debito omnes virtutes corporis fortificentur. pro primo sit ista prima conclusio. Non omne corpus humanum est exercitandum propter viciniam morti pro egritudine calidissima. 2^a conclusio si in qualibet dispositione corporis sani est ipsum exercitandum. pro nota superius. 3^a conclusio cuiuslibet corpori humano sano pro aliquo integra etate conservando alii prope est exercitium. Ista conclusio pro parte etate discurrendo. nam doctores nostri docent infantes exercitari pro motu cunabili suspensi et pro ploratu. et pueros usque ad 21^{am} annum docent exerceri fortibus exercitiis. et iuvenes fortioribus: et senes remissioribus. igitur in qualibet

etate est conveniens exercitium. Constat etiam quod in qualibet complexione siue temperata siue distemperata ut patet legem. si libri quatuor de regimine sanitatis et secundum. et. 6^m. colligitur autem. Et hoc patet ex causa propter utilitates quas facit exercitium superius dictas nec obsunt nocumenta eius quod in qualibet etate. et in qualibet complexione sana obite recta alii magis prodesset ad sanitatem quam obesset et in illa parte omnes conveniunt. Non tamen quod dicte parte non et imaginationi non repugnat aliquod corpus pro aliquam integram etatem manere sanum. et tamen nunquam in illa etate erit exercitandum. quod erit continue repletum humoribus aptis ad nocendum ita ut exercitium esset disconveniens. sed istud pro tunc non erit debite rectum per illam etatem. Contra hanc ultimum conclusionem arguitur ex gal. 6° de regimine sanitatis causa pro cum dicit. quedam autem eorum que vehementer calide sunt complexionis nequaquam indigent exercitiis. hoc potest dici dupliciter. uno modo quod hoc potest summi exercitium pro motu voluntario forti propter quem oportet permutare respirationem et non generaliter ut in conclusione intelligitur pro omni motu voluntario siue forti siue debili. unde gal. statim post textum allegatum dicit quod sufficit eis ambulatio. et auer. 6° colligitur causa de conservacione distemperatorum dicit. nam. 7. cum dicit calida et sicca corpora non esse exercitanda intellexit de forti exercitio et non de debili. Ex hoc potest sumi 2° modus procedendo quod sunt exercitanda accedendo exercitium proprie scilicet non fortiter et hoc vult gal. hic in loco dicto. Nam ambulatio eorum talis debet esse ut alteret anhelitum sed parum. Ex istis videtur mihi solum esse ad dubium. 2^m utrumque calidiora velociori exercitio et magis calefactio sunt exercitanda pro conservacione sanitatis. Dicendum: quod non sed remissiori et tardiori. unde de illorum conservacione non pro servacione loquens auer. 6° colligitur causa allegato dicit. Et ideo oportet ut eorum. scilicet calidiorum sit facile et suaue cuius suavi ambulatione et equitatione. Sed quod dicitur propter quod corpora calida debent quiescere et non exerceri debet intelligi nisi remisse quod est quod omnia que non ingreditur viam sanitatis. Bal. autem 6° de regimine sanitatis dicit utrumque exerceri eos. scilicet calidos non acutum et prosum exercitium sed vagantius et mollius nec valet si dicat ut sequentes dicitur et plusquam commentatorem. quod hoc intelligit in conservacione regimine quod isti quo ad usum exercitii locunt de conservacione ut dicunt exercitium forte quale in temperato et ita esse calefactivum eis egritudinale ut expresse videtur innuere autem. tertia prima causa. supra allegato in principio questionis. Idcirco si hoc intelligere voluissent tunc fecisset mentionem de exercitio pro servacione sicut in eisdem capitulis de diversitate cibi et reductivi et conservativi mentionem fecerunt. sicut in corporibus humidioribus magis exsiccantia exercitia conveniunt ut vult gal. loco allegato cum dicit de calidis et humidis indigent. igitur exercitiis amplioribus. De siccis autem cum caliditate vult quod remissioribus videtur quam calidi tantum quod ea que denegant calidis tantum magis denegant calidis et siccis. Auver. autem de calidis et humidis propter multam humiditatem dicit. Et

Idcirco necesse est ut exercitentur forti exercitio et velocitate et de frigida et humida dixit quod dicitur regi cum multitudine exercitij. Ad idem videtur apud Auer. et Gal. ubi dicitur quod calida proplexio minus calefactio indiget exercitio et proseruat et frigida magis indiget calefactio et humida magis exsiccativo et sicca minus quod aut intelligat quod proseruatio fiat per similitudinem tertio regni. Quamuis ad tertiam difficultatem que est titulus questionis. Sit ista prima 2°. Nullum corpus in pura sanitatis conseruatione est exercitandum usque ad lassitudinem inclusiuem. et ista est contra Marsilium et alios communiter hunc affo. exponentes qui dicunt omne corpus usque ad lassitudinem exercendum. 2° probatur sic nullus corpus propter puram sanitatis conseruationem est ducendum a latitudine sanitatis: sed omne corpus quod usque ad lassitudinem educit. educit a latitudine sanitatis. 3° et clara et minor pars ex correlatio sexti notati. pars est minor sic illa dispositio ad quam non peruenitur in regimine sanitatis nisi peccando non est in latitudine sanitatis sed lassitudo est huiusmodi 3° et minor pars ex Gal. tertio de regimine sanitatis et ex Auer. 6°. colliget causa de regimine temperati corporis cum dixit et scias quod exercitium est unum ex rebus que indigent correctione si delinquatur in ipso et peccatum quod maxime in exercitio inuenitur est illud quod nominatur labor preterea conclusio manifeste est rasis 4° almanzorif causa. fo cum dixit. sic enim exercitium ambulatiois et rectoris quo uti nemo tam diu presumat donec fatigationem et grauedinem sentiat. Secunda 2° ad corpus adaptandum fortibus et laboriosis exercitijs est oportunum et decens usque ad fatigationem et lassitudinem sepe deducti. pars 2°. quod cum ad talia non sumus apti ex natura sine fatigatione faciendum est oportunum ea fieri consueta ut sine fatigatione fieri possint sed non sunt consueta nisi multoties sibi similia stant ante assuefactionem. igitur oportet ea fieri cum fatigationem inducunt. et hoc puto voluisse Gal. tertio. de regimine sanitatis cum dixit. Et si quis maxime sit homo bone constitutionis corporis et negotijs secularibus liber et sicut sibi iuuant. tamen impossibile est oio ipsum vel prestantem nunquam peccare. sed decem est iuuenem exercitabilem sepe peccatum icidere quod labor vocat quod igitur non videtur possibile aut saltem est valde difficile quod est liber homo exerceatur debite ita quod nunquam erret ioh ut talis error non sibi obsit est assuefaciendus eis. et presertim istis pueris qui de leui re mouentur. et ex leui illis homo ita paulatim assuefit: ut magis laboribus de necessitate quam occurrentibus possit facilius eos facere et sine lesione tollerare. ex quo se quod decem est pro sanitatis proseruatio lz non pura sepe latitudinem sanitatis exire. 3° 2°. pro cura malorum disponunt aut proseruatioe sepe proueniens est usque ad lassitudinem inclusiuem pro notabile tempore exerceri. 2° probatur. pro cura lassitudinis vlcerosae dum adest ipsa faciendum est appoterapeticum exercitium. quod est exercitium longum cum genibus mixtis. sed probatur quod hoc fit cum lassitudine. igitur est assuefactio pars pro Gal. 3° de regimine sanitatis cum dixit de huius lassitudinis. Si vero plus sup/

fluitatis in musculis est collectus: quod sola frigiditas sufficit ad euaporandum ois pluribus ex seipso uti motibus. De lassitudine est extensua probatur ex Auer. 3° primi cap. de medicamine lassitudinum sequentium exercitia ubi dixit. et hac quod lassitudinem resoluunt exercitium et rarificat. Ex quo sequitur quod non a quo libet exercitio statim est dimittendum exercitium cum incipit dolere vel lassari. 2° sequitur solutio ad difficultatem quartam quesitam vtrum cuiuslibet lassitudinis cura debeat per quietem fieri. nam videndum quod non semper per quietem debet fieri imo aliquando per motum plurimum etiam consueto. Videndum secundo quod in cuiuslibet lassitudinis sequentis exercitium cura integra est apta quandoque conferre quietem. nam si aliqua est in qua non conferret maxime est illa in qua conferret motus. sed constat quod in illa conferret quietem cum ille motus quietibus debet esse mixtus ut patet loco allegato ex Gal. Videndum tertio quod in cuiuslibet lassitudinis suo principio et ex solo exercitio in corpore inculpato sano proueniens cura sufficit quietem. nam cum est in principio per quietem super calefactio remouetur et casu lassitudinis prohibentur. et natura est potens quod nundum a morbo est victa vel re preternaturali ideo illa natura cum quiete sufficit illud principium remouere. Et ideo dixi in exponere huius hinc dici de principio lassitudinis. Pro quarta et vltima difficultate videndum quod omnis corporis virtus secundum speciem est apta per exercitium fortificari. pars quod quilibet talis potest ex superfluitate parum debilitari. et per illarum remotionem econtra fortificari. Hanc autem tales superfluitates possunt per exercitium remoueri non tamen omne exercitium sufficiens administratum quantumlibet virtutem fortificat imo stat quod aliquas debilitat ut retentiuam calefaciendo aut expulsiuam exiccando. Ex quibus patet apud diligentes ad argumenta vtriusque partis responsio. Et tu bene considera quare exercitium bene administratum exiccando et indurando membra non tamen facit corpus vtens eo fieri siccius substantiis quam si ab illo abstineret et quod non facit citius ad senilem siccitatem deuenire iuuenes. quod autem dicitur quod in affo isto ypo. dat regulam de quietate exercitij quasi inuat quod usque ad lassitudinis principium sit exercendum si dedit intelligi nisi exclusiue.

Sueta assuetos 2c. ypo. l. pnti affo.

ut ista conclusionem. hoies assueti ferre labores sibi assuetos quibus eent ibecilles vel senes facilius ferunt illos labores quam fortes: vel iuuenes illis laboribus insueti. probatur in istis assueti est virtus acquisita per quam resistunt ipsi laboribus proseruato cui filis. s. ut non est in hoibus non proseruati 3° et al. et pna in non declabit. Ad. p. quod illa que multoties hoies sunt apprimata dicuntur conseruati hoies proseruati. et est hoies de illis proseruatis et hinc siue ista sit administrata corpori ut vel ex applicata ut aer aqua cibum 2c. siue operatioe actie l. passiuem corporis ut motus et siccitatioes. Ad fo quod ex frequenti apprimatioe talium ad hoies et frequenti vsu hoies in ta

libus actionibus vel passionibus acquiritur quodam
 qualitas disponens corpus humanum ad non ita le-
 di ex similibus alterius occursum et qualitas per quam
 habilitatur ad ita vel taliter agendum vel patendum. et h
 talis qualitas vocatur quicquid consuetudo quicquid assue-
 factio et similia cum instrumentis naturalibus virtutis con-
 currunt aut ad agendum aut ad resistendum. Et ideo consue-
 tudo hoc modo dicta non est frequens usus sed qualitas
 ex usu frequenter derelicta. et h est illa de qua dicitur quod est ali-
 tera nam ut primo philosophorum comento. 7°. Et. 3° p^omi ca^o.
 de succurrendo accidentibus que pronosticant morbos
 cum dicitur quod usus est sicut. **Ad tertio** quod per labores
 intelligimus non sicut supra quanto affo. huius pricu-
 le. labores spontanei lassitudinem sed motum voluntari-
 um quem apta est sequi lassitudo. **Ad quarto** quod
 debiles possunt esse altero triplici modo vno modo naturaliter
 sicut quidam graciles et imbecilli sunt debiles in motu. scilicet
 etate ut senes. tertio modo preternaturaliter ut egrivul
 ualescentes. et ita est tripliciter contingit unum esse alio for-
 tior. has difficultates tetigit ypo. p^omi et fam cum
 dixit imbecilles. fam cum dixit. Senes. et est modus
 fortitudinis cum dicitur fortibus aut iuuenibus. ex quibus
 per sensum conclusionis ypo. et est quod quis unus
 est debilis aut propter naturam aut propter etatem aut acci-
 dentem ipse tamen facilius ferret exercitium sibi consuetum quam
 idem exercitium ferret ille qui est fortior aut iuuenis.

Ad quinto quod per facilitatem ferre exercitium siue labores
 debemus intelligere minus ab illo molestari vel
 non molestari. et hoc vel intelligere ga. quanto de regi-
 mine sanitatis cum dicitur consuetudo maxima huius pric-
 in electione spiritus exercitiorum. illaboriosum. n. eis assueti
 sunt motus et delectantur secundum eos operantes sic est in
 assuetis anxiantur possent et intelligi facilius ferunt
 quod cum minori conatu illos faciunt vel promptius vel
 melius. sed primus intellectus est verior. Ex quo per
 tandem cum verificans per non in istis consuetis respe-
 ctu consuetorum laborum ultra naturalia instrumenta ad resi-
 stendum est qualitas adiuvans resistere illius impressioni
 et faciens promptius et cum minori conatu fieri. Et ideo
 plus possunt tollerare talia exercitia quam dissueti alijs
 paribus. Et ideo etiam posita disparitate in fortitu-
 dine non tamen tanta quod superet vim consuetudin-
 nis patet quod etiam facilius ferunt. Ex quo per ypo.
 non velle quod ois assueti quibuscumque in assuetis qua-
 situmque fortibus facilius ferant sed ut plurimum.

Ex quibus sequitur ulterius quod exercitanda per sanita-
 tis conservatiōem alijs paribus sunt exercitanda pro-
 pter exercitium potius quam dissuetum cum per illud utilitates
 exercitij consequantur sine nocumēto. et h est conclu-
 sio implicita affirmativa quam intendit ypo. secundum
 expositionem galienii.

Hic afforismus superiori.

In isto comento ga. duo facit primo compat hunc
 affo^m precedenti. 2°. ex ponit verificando. ibi 2° dat autē.
 dicit primo quod h affo. est continuandus superiori quod in vtro-
 que est sermo de exercitio conservatiōe sanitatis seu con-
 petente sanis sed in precedenti dicitur de quantitate quod docuit
 terminum quem transgredi non debemus. In isto vero

docet quilibet exercitijs corpora exercitanda per sanita-
 tis conservatiōem dicendo quod exercitatos recte oportet ad pro-
 sueta ducere gymnasia ut dixi supra hanc videri con-
 clusionem ga. esse intentionem affo. Et non quod dico per sa-
 nitatis conservatiōem alijs paribus consueta exercitia
 sunt meliora. nam contingit inconsuetum esse meliora quod
 per ea magis vltiter corpus exercet et magis modera-
 te sed supposito quod eque in se proportionata est exerci-
 tia ad sanitatis conservatiōem deducta consuetudine
 tunc dicitur quod si eorum alterum est consuetum tunc ad conservandam
 ipsum est melius similiter per conservatiōem. nam si
 exercitium fiat pro sanitate recuperanda aut pro
 membro magnificando. aut pro periculo evitando
 stat potius utendum esse inconsueto exercitio tamquam
 ab his fines magis proportionato ut dicitur in conse-
 quenti affo. **Ad autem nobis.** hic exponit breuiter
 di. quod ypo. dat nobis species exercitiorum medicinales. i.
 docet h in specie quali exercitio est utendum. sed non spem
 supra a ratione motus et diversitate eius in se. sed a re-
 consideranda a medico puta in consuetudine. vbi non dicitur
 quod veloci vel progressivo motu vel de alia dicitur mo-
 tus sed de consueto modo. Consuetudo non facit di-
 versam spem exercitij nisi in ratione que est a medico con-
 sideranda. cum autem quare consueto exercitio est uten-
 dum est quod omnis consuetudo prius habita est leuior.
 licet alia lingua dicitur melior. et est sensus quod ois consue-
 tudo antiquior aliarum prius supposita facit exercitium
 facilius tollerari et aliquando non oportet hoc esse verum. et ratio
 quod cum alijs paribus est fortior consuetudo. quod igitur
 quidam sunt assueti aliter fatigari quam alij quodam
 ambulando quodam manibus et quidam cum alijs articu-
 bus id est membris si quidam cum totis corpo-
 ribus. et quidam cum exercitio eorumdem membrorum ut
 tes. utuntur tamen vehementibus motibus ut faber
 et sutor sed uterque manum exercent. Ideo voluit ypo.
 utendum esse magis consuetis quia membra ma-
 gis exercitata alijs supple paribus sunt constantiora
 ad eundem exercendum membris inconsuetis et mi-
 nus sunt illo exercitio lesa.

Et multo tempore

et. ypo. in
 isto affo. p^o
 mo ponit unam conclusionem principaliter intē-
 tam. 2° infert unum correlativum. ibi 2° oportet igitur
 tur. p^oma 2° est ista res consueve multo tpe quamvis dete-
 riores insuetis. tamen minus corpora quibus sunt consueve mo-
 lestantur quam ille dissueve. hanc 2° non sic probat quodam res con-
 sueve ex multo tpe sunt facte naturales quasi corpori et res si
 consueve non igitur minus molestatur. affo^m declarabit infra
 possit tamen melius argui. Corp^o acquirit virtutem ex frequen-
 ti usu per quem resistit molestatori rebus prolietay. et h acq-
 sivit virtutem respectu rebus dissuetay. sed minus molesta-
 bit ab eis et totum statim in nobilibus declarabitur.

Nota primo ex dictis in precedenti afforismo que
 sunt que dicuntur consueta et que non et quid etiam
 acquiritur et que res sit consuetudo. **Ad secundo**
 quod aliqua sunt consuetay multo tempore aliqua
 ex pauco et alijs paribus fortior virtus acquiritur
 respectu consuetorum ex multo tpe quam ex pauco. et
 ideo de illis specialiter locutus est ypo. in affo.

Ex quo sequitur qd alijs paribus consueta ex multo tempore sunt apta minus molestare qm consueta ex pauco tamen non oz esse semper magis iuabilia vt in dubio tangetur. Ad tertio qd ista consueta no dicuntur deteriora insuetis illi corpi cui sunt consueta. sz dicunt deteriora. aut qz respectu illius met corpis deteriora essent deducta consuetudine. aut qz respectu tpati eent deteriora. Ad. 4. qd no e ypo. intentio oia incosueta deteriora qbus lz insuetis ee min⁹ molestata. Stat. n. tata ee malicia psuetoz vt super hic excess⁹ facultate resistendi q e i corpe ppi consuetudine. sz voluit ypo. no multo exite excessu i malicia. Consuetudine aut exite ex logo tpe plus facit ad facile sine molestia tolleranda illoz impressioes qz faciat illoz malicia ad plus lededu. z hoc mo limitado pz ca affo. vificans p^o ne qz. n. in corpe e talis vtus acqzita ad facile z sine molestia tales impressioes tollerandu psuetarum reru impressioes. z no e tal vt respectu in consuetoz pz qz p certu excessu min⁹ molestaf a psuetis multo tpe qz a no consueta eiusdem malicie sit ille a. z stat vt pz aliquo ee maioris malicie minoris illo psueto minus qz per a. a quo magis molestabitur.

Porter. Infert correlariu z est oz corpa traduci ad res psuetas. pbat illud oz facit p qd corpus sit minus aptu ledi. sz p traductione ad icosueta sit istd igif zc. totu statz declarabit. Prio no qz traduci ad psueta pt fieri duob⁹ moib⁹ no mo repete z cito alio mo paulatine h traductio u oz subito sz paulatine fieri vt dicef in sequenti affo. Ad secudo qz in consuetoz qda sunt vehem⁹ malicie ad illa igif no oz qz fiat traductio. sz alia sut no multe malicie. z q quasi d necessitate occurrut z de istis itelligit ypo. z tuc pz ca correlarij. Si. n. res consuete min⁹ molestaf vt di supra z h^o no pot vel valde difficulte pot euitare quin aliqu occurrat istis dissuetis ad hoc vt si ledaf bonu e vt paulatiz se illoz occurfut assuefaciat. Et similis inia potest elici tertia pmi ca. de succurrendo accitib⁹ pnostricantibus morbos z e utilis i regimine sanita. Ampliatur ad oem sexuz z nale complexionem z ad omnes res coiter corpori occurrentes.

Non solum de hoc zc. Sa. co. mtdo af forismu pus cometaf pma pte. fo secuda. ibi. Ad aut. pma i tres. pmo coparado hac parte pcedeti affo. ponedo ypo. intentione z caz generalit. fo spa lit dicit caz ptis. 3. ponit sine. ibi fa. De oi alia. ibi tertia. sufficit. De pma dicit qz i ista pma pte affo. no solu loqf de exercitio vt i pcedeti. sz gnalit d oi consuetudine siue cibi siue potus siue balnei soni caloris frigoris z tristicie. de qb⁹ oib⁹ vult qz si sint psueta min⁹ molestaf corpus. z ca est eade cu illa q dicebat i pcedeti affo. qd mēbra magis exercitata sunt pfortatia ad laborē. sz ex occurfu harum reru acqrit corpori vtus ad facile eoz impressioes tollerandas q di consuetudo. De oi alia. Ad facit qd dictu est dicēs. pmo se dicitur de oi alia consuetudine cam fo dicit qz cibus z potus dat sto

maco ppm nam z oia alia mēbra de stomaco nutriunt. i. oia alia mēbra nutriunt de eo qd a stomacho mittit. Et io cibus z pot⁹ qda mutatione mutant totu corpus i sui nam que mutatio logis teporibus auget z iter cibu z corpus qda accis fit magnu. i. fit qda accis in corpore ppi qd corp⁹ no ledit ita ab illo cibo. z h oia dicit se mostrauisse in libro de consuetudinibus i quo ondit qz oē qd alteri assimilaf cito assimilaf assimilatu trāsit i suam nam. z pot hoc itelligi qz oē qd cito assimilaf supple ita patit qz assimilatu trāsit in naz assimilat⁹ z res no esset dubia. sz no esset ad ppositum de mo quo cibus mutat corpus i sua nam qz assimilaf corpori z no ecotra multu. Secdo mo pot itelligi qd oē qd alteri assimilaf cito trāsmittat corpus in sua mam. i. i aliquā sua qualitate. In eode et libro mostrauit qz oē mutabile mutado ep simile sibi mutat mutadu facile qz illud qd e simile facilius mutat. dicit tertio qz imo generaliter oia corpora corpus humanu tagetia quatilibz. i. aliqua imutatio illud remutat verbigratia. Si corpus mo tangat aere calido. mo frigido p vtrūqz mutatur qz p frigidu corpus costipaf z pori claudunt z p calidu porri apunt. z corpus rarificaf. z io si aer frigidus tetigerit corpus assuefactu aeri calido statim patefacit interiora. i. statiz manifeste opatur in interiora cu essent pori apti cu multu nocet illi. Dicit quarto qz hec oia ypo. h mostrat qz expimento pbat. nec ondit caz sz nos. i. galienus statz satis explanabimus. Sufficit. Hic ponit sine comētatiois pme ptis z pz. Ad aut i sine. Lomentatur fam pte di. qz i parte i qua dixit oz ad icosueta traducere voluit auctoritate sua formare regulā recuperade sanitatis. i. cōseruade sanitatis i oi casu saltē generali mo cōseruadi sub sanitatis de noiatione. z dixit qz oz corpus duci ad icosueta qz si hō tantu vna habuerit consuetudine stat in dubio de sanitate sua qz nullus e qz no ab vnico psueto moueat ad aliud. z ideo bonu e facere qz illud aliud sit consuetum ne sibi noceat cum esset in consuetum.

Tru consueta multo tepore minus incon suetis molestet. Negatiue arguit sic consueta ex multo tpe sunt magis similia. igitur velocius alterat. sz pna qz iter bntia simboluz e velocior z facilior trāsitus pmo de gnatioe. z fa pmi pmutatio in genē pportionali e facilior. Ass⁹ sic arguit. qz res consueta p approximatione et ad corpus ipm i sua natura couertit vt ga. i. comento dixit igif assimilaf. Secudo sic. corpa assuecā balneo vel aeri calido vel medicinis calidis alijs pibus velocius calefaciunt qz no consueta ergo zc. Ass⁹ pz qz sut calidiora z cu hoc latiora i poris. ergo calefacientibus minus resistantia. pna tenet ex secundo tegni capitulo de signis bitudinis totus vbi dicit qz si difficilis frigescent sit pars aut caliditatis. aut densitatis. z facilis frigescent aut raritatis aut frigiditatis vt igif velle qz raritas facit corpus pati facili. z no plus ab vno pno qz a

Vide Jacobus sup eadem
anpho. istam questioz

Quarta puella p̄ cōsuetudinē sumēdi napellum poterat ipsum in nobili quātitate digerere et ex eo nutriri ubi alij mortui fuissent. et ex visu meridati mitridatus factus erat potens vincere venena q̄ tñ sunt nāles opationes. Nota q̄nto q̄ etiaz in reb̄ aiatis mō dicto v̄ cōsuetudo acq̄rit. vt baculus ex frequentī plicatiōe fit facilius plicabil̄ vt docet expertētia i arcubus et balistis et cū minori conatu tūc redeunt et minus fortiter picant. et hoc mō cornua manu ducta facilius plicantur et ita per cōsuetudinē exponēdo se calori fiunt difficilius a leui caliditate putrētia vt apparet i multis fructibus q̄ siccantur vocādo igitur cōsuetudinē largēti p̄scribit̄ vtutē actiuā vel passiuā ex frequentī actiōe vel passione in agente vel patiēte acq̄sitā. Cōstat hoc mō q̄ tam i rebus aiatis q̄ inaiatis pōt eē cōsuetudo et q̄ prime qualitates sunt q̄nq̄z cōsuetudines et colores odores saporēs aptitudines sonādi duricies mollities et plurime tales qualitates p̄nt eē cōsuetudines ita cōplexiōes et p̄pōnes. Nā in libro de aere et aqua et regionib̄ vult figurā capiti obligā acq̄sitam ex fricatiōe et ligatura et plasmationē circa principiu natiuitatis puerorū vt in ianuētib̄ ē hodie eē cōsuetudinē q̄ tadē i nā cōuersa fuit in gētibus de q̄bus illuc loquit̄. vñ agēte natura postea hoc modo filij absq̄z replasmatione nascebāt. et hoc mō duricies accūs i articulis p̄p̄ frequentē passionē a mā faciēte podagrā pōt dici p̄suetudo et mala p̄plo i epate calida ex frequentī visu calidorū genita pōt dici cōsuetudo. et ethica ex frequentī tristitia vel cogitatiōe et vlcus i pulmone ex frequentī cāu catarr̄i salsi. et excoziatio vesice ex frequentī trāsitu vrine acute sunt etiā cōsuetudines.

Secūdo sequitur nō oia cōsuetūta eque mala in suctis se min⁹ molestare. nā ex talibus p̄suetudinibus vt tactū ē i argumēto corpa multoniēs fiunt apta ad magis pati et ad magis molestari ita q̄ occurrēte cōsuetūto obo multo magis molestabūt vt equali humorū quātitate currēte et eque malorū ad iūcturas hñte flegma gipseū in eis que multo plus leditur illi occur̄sui assuefactus q̄z sanus.

Nota sexto q̄ i reb̄ nō aiatis et in corporibus aiatis p̄ actionē vtutū nāliū tñ nō cōcurrente opatiōe aiatis vtutis cognoscitiue vel motiue nō acq̄rit̄ de nouo vtus ad aliter agēdū vel patiēdū q̄z prius nisi ex noua acq̄sitiōe dispōnis q̄ vel sibi similis in sp̄e p̄ nām acq̄rit̄ pōt. aut saltē nisi fiat permutatio i p̄ncipijs nālib̄ q̄b̄ mediātib̄ res aiata vel inaiata tales opatiōes solebat facere aut agēti resistere. v̄bigratia lignū nō acq̄rit cōsuetudinē ex frequentī opatiōe agēdo aliqd vel patiēdo nisi acq̄rēdo aliqd qualitatē similis sibi vel illis q̄ p̄ nām acq̄runt ad sic agēdū vel patiēdū. nā quātūcūq̄z multū vicib̄ picat̄ sursuz tñ nō facilius ascēderet nisi aut leuitatē acq̄reret aut grauitatē b̄perderet q̄bus similes p̄ nām acq̄rere pōt sine assuefactiōe nec aliq̄n facilius ascēderet nisi scā p̄mutatiōe in grauitate aut figura q̄bus mediātib̄ mouētibus sursuz resistebat. ita fructus q̄ siccant̄ p̄ frequentē

cursum calidi magis resistūt putrefactiōi p̄ siccitāte acq̄sitā cui similē nāliter sine assuefactiōe pōt sunt acq̄rere et p̄ quā putrefactiōi nāliū resistebāt i. p̄ deperditionē hūiditatis p̄ quā putrefactiōi pati crāt. Nō septimo q̄ ex opibus aiatis vtutū frequentatis acq̄runt dispōnes ad agēdū vel patiēdū fm illaz vtutū opa que sūt diuerse ab illis q̄ nāliter acq̄rit̄ et a q̄bus nāliter talia opa sūt v̄bigratia artes manuales vtutes morales theologicę. nullo mō enī p̄ nām sine frequentī opandi talia pōt acq̄ri. Et nō est dubiū q̄ hec artes sūt aliter rōnis q̄ nālia p̄ncipiā ad mouēdū vel appetēdū ordinata non permutata. n. mēbri cōplexiōe vel p̄pōne vel vnitate assuetus melius opaf̄ insuetū. nec aliquis cū optima complexiōe faceret eo mō quo assuetus cum discōueniēte p̄pōne. Ex isto et p̄cedētī nobili sequit̄ q̄ nō eodē mō acq̄ritur cōsuetudo i rebus aiatis quo ad opationum frequentīā que fiunt a vtute aiatis et i rebus inaiatis vel in eisdē inaiatis ex opationibus nālib̄ nō cōcurrēte opatiōe aiatis vt tñ ista melius examinētur. Arguit̄ cōtra p̄dicta quedā. et primo q̄ i reb̄ inaiatis non acq̄ratur cōsuetudo ex secundo ethicorū aristo. capitulo primo dicente. qd̄ illud qd̄ nāliter est nō aliter assuecit̄ vt lapis si decies aut milies sursuz picatur. Cū igitur res oēs nāles vident̄ mere nāliter facere. i. inaiate opationes suas sequit̄ q̄ nō assuecūt. Secūdo sic nullū qd̄ est nāliter ad aliquā opationē faciēdā determinatum pōt ad aliter siue p̄rio mō faciēdū assuefieri sed oia inanimata ad suas opationes et omnia animata ad opationes sibi naturales faciēdas sūt determinata a nā vt cōstat ex inductione. igit̄ nullū tale pōt ad alit̄ faciēdū assuefieri. Ass̄ colligit̄ ab aristo. loco allego alit̄. n. nō p̄baret ibi q̄ vtutū non sit a nā qz sit per assuefactiōem et minor ē cū qz ad digerēdū attrahēdū retinēdū et oia nālia opera sunt oia aiatis nāliter a principio p̄ nām limitata. Ex hoc arguit̄ q̄ ex op̄e vtutis cognoscitiue nō cōcurrente vtute volūtariē motiua nō acq̄ritur cōsuetudo. qz ois vtus cognoscitiua vt sic ē ad suas opatiōes limitata vt vt̄ visua ad vidēdū et estimatiua ad estimandum intētiōes determinati modī ex tali vel tali ymaginatiōe et memoria ad retinēdū. et ita ad credendum p̄ncipijs primis et formis silogisticis et cōplexiōni quando demonstratur naturaliter inclinamur ita q̄ aliter credere non est in ptate nostra. ergo est omnis talis vtus ad suas opatiōes limitata. Tertio p̄ncipaliter arguitur p̄ sextā sup̄pōnē sic eadē stante complexiōe et p̄pōne et vnitate p̄ assuefactiōem fiunt mēbra ad qdā nālia opa diuersimode sufficientia vel insufficientia. igit̄ acq̄rit̄ cōsuetudo sine p̄mutatiōe p̄ncipiorū nāliū ad opa illa faciēda. et p̄ncipiā qz p̄ncipiā ad illa opa faciēda que a nā hñtur sūt complexiō compositō vnitas cum igitur acq̄ritur p̄ncipiū ab istis distincte. sequitur intentū Et assumptū p̄z ad experientīā i hominibus similis cōplexiōis quorū vn⁹ ē assuefact⁹ p̄mestioni vel